~~IIII~~

Jasnie Wielmożny JmćPani
Z Działyńskich Potulicki
Starościny Borzechowski
WielmożnaPani y Dobrodzice

Bainski
† Expres

do Potulickiej Tyg 1780, 10. IX w Kurniku

~~1111~~

1

Jaśnie Wielmożna Mci
Dobrodziko

Przesłany mi z Domu pocztą wraz z Listem JWPani Dobrodziki, z winnym przeczytawszy respektem. Natychmiast dałem przez tegoż Samego Księdza, przez którego mam honor z wyrażeniem głębokiej rekognicyi JWPani Dobrodzice odpisać, dyspozycyą, aby za naypierwszym JWPani Dobrodziki zawołaniem, stolarza od roboty uwolniono. Umieiąc szanować poważne rozkazy JWPani Dobrodziki, przez Łacinskiego Listu y polskim byłaby mnie JWPani powolnym znalazła w uwolnieniu Jego. Jeżeli iednak prozba moia umieszczona bydź może w respekcie JWPani Dobr. to z głęboką oświadczam uniżonością, aby ten stolarz, gdy proces o niego zakończony będzie, mógł wziętego odemnie

BK 7220/1

Kontraktem y roboty zaczęty przyiść dokończyć. Suplikuie w tym
łaskawych JWWPani Dobrodziki względów z wyznaniem się bydź
z powinnym respektem

JWWJMPani Dobrodziki
Nayniższy Sługa
Jgn: Bninski mp

Z Samostrzela. 10 września
1780

1780, 10, 12

d. 17. Grudnia 1782. Ao 3
z Piotrkowa

Jasnie Wielmożna Mca Starościna
Dobrodzieyko

Im szacownieyszemi dla mnie wszystkie JWy Pani Dki zawsze staią się Rozkazy; tym troskliwiey One każdo=momentalnie nayczuley uskuteczniać wystarywam się. Naysilnieyszych tego Dowodow iako wyszukiwam zawsze, tak ten nayistotnieyszym dla Pani niechay zostaie teraz, kiedy nadesłane za Grzywny Pieniądze pomimo dostarczania Onych do Dekretu stosownego za moim, y ułącznie Wo Zambrzyckiego Zastaraniem, za dostarczaiące przyiętemi od Trybunału zostały, y Zakwitowanie z Zupełnie iakoby nastąpionego wyliczenia nastąpiło. Co się zaś dotycze przesłania Dekretu Pani, tę tym troskliwiey, im konieczniey szą do pełniam Powinność # 6. Kancellaryą uspokoić przymuszony. Oswiadczenie Jmć Pana Służewskiego iakoby Mi

Miał Należność na Wykupno Dekretu zosta:
wić, ile dalekim od Jsłoty zostaie tyle mie same tegoż
Jmć Pana Stużewskiego Przeswiadczenie że dopiero teraz
przez nadesłanego od Pani Człowieka za osobnym od
Niego Listem # 3. odebrać mi przyszło.

Dekret teraz wypadły im więcey w sobie zamie:
szcza popełnioney Rozdroży, tym łatwieysze przeciwko
Niemu otwiera się Jście, którego wszyscy dobrzy zażycza
my Słudzy: JA przeto w niezwłocznym Momencie Termi
now przeciwko Niemu przesłać nieubliżam, abym tym
dowodniey dowiódł że iestem do Ostatnich Tchnień
Życia z nayglębszym Upoważeniem.

Jaśnie Wielmożney
Pani Dobrodzieyki
obowiązanym Sługą
Brzeski
KEWB

1782, 17. XII

A son Excellence
Madame la Comtesse
de Potulicka.
Starostine de Borzechow

1782. 17. XII Brest

a Kurnik

5

d. 11. Maja 1783. R.
z Kajewa

Jaśnie Wielmożna Starościna
Dobrodzieyko!

Każdy Rozkaz JWcy Pani Dobr. nie Mi nigdy nad Lube w zamiar Uczucie niezawyka przynosić: Dopełnienie zatym Onego Szczegulnym ze Mnie zostaie Zastaraniem zawsze, a dokonany iakieykolwiek Usługi Skutek nie przestanie bydź nazywany Szczęściem ode Mnie nigdy. Te czyste ze Szczerego Serca wzrost biorące Powody w takiey Istocie y teraźnieysze Zawołania Pani przyimować Mię naglą, iaka niezmienną od nayżywszych bydź powinna Zapragnień. .. Płacenie Grzywien Dekretem Trybunału zeszłego Wu Korytowskiemu przysądzonych iako już niemożnym dla Upłynienia naznaczonego Dosyć Czynienia Terminu; tak y niepotrzebnym z Jestestwa Interessu Zostaie: Wzdał bowiem już na przeznaczonym Terminie Wy Korytowski, a zatym Termin pomieniony przeminął ułącznie ze Sposobnością Płacenia, - Idzie Pani przeciwko Dekretowi; a zatym Płacenie z Niego przysądzonych Grzywien y przyimowanie Jego; y w Przypadku potym Uchylenia tego Stratę wypłaconych za Grzywny Pieniędzy przynosiłoby. wzdał On w Trybunale Panią, a więc

Popierać Sprawy tey Samey w Ziemstwie niemoże. na Podanie ra-
czey Dóbr Sobie w Grzywnach iśćby pożądywał, lecz na
odparcie tego Termina przeszłe przeciwko Dekretowi ode-
Mnie nadesłane, a przez Kondemnatę teraz Trybunalską
uwniwelczone /z Dodaniem aby Proces iakikolwiek nieprzy-
zwoicie nastąpiony uchylonym został/ powtórzyć w Wy-
daniu należy, y Zażalenie Stósowne do nich uczynić przyzwo
i, y tego dopiero w Przypadku zabierania się Jego do Dóbr
używać, a przy nieuważaniu wzbronienie Tradycyi oświad
czyć potrzeba: Pomocy więc Woyskę w Departamencie szuka-
iącemu y tam temi Samemi Papierami dowodząc nieie-
dnakowość Dekretów Zabieżne czynić należy Kroki, a tym
Czasem Sprawa nadpaść w Trybunale może. Cozaś się
tycze Sprawy w Okoliczności Różniey Granic do Ziem-
stwa teraz przez Wo Korytowskiego wyciągnioney. Termi
na Pani w tey Sprawie wydane y Dekretu Punkt Mocyi
od Niego Zakładaney y Dopuszczoney dla wnoszenia y Zy-
skania odesłania tey Sprawy do Trybunału potrzebnemi

Zostaią: Że zaś Ja Papiery, dla Mocnieyszego Zabespieczenia Onych, w Skrzyniach Upakowane Pieczentować y w Składzie Klasztoru Piotrkowskiego zostawiać zawykłem. y Te więc Pani temu Bespieczeństwu poswięcone niemożnym Mię do Odesłania Siebie w tak nagłym zostawiaią Czasie: przeto Pani dla Umnieyszenia Wydatku Punkt tylko Mocyi z Terminem Wydanym raczy rozkazać wyiąć. Pisałem Ja przy Schyłku Trybunału o powtorzenie przeciwko Dekretowi Trybunalskiemu Terminów do Wo Działyńskiego: lecz ten List domyślam się niedoszedł Jo: powtórzyć więc mego Zdania nieubliżam tym Ochoczey; im Silniey przekonać usiłuię, że z tym nigdy chlubić się nieprzestaię, iż iestem z nayglębszym Upoważeniem

Jaśnie Wielmożney Pani
Dobrodzieyki.
obowiązanym Sługą
Brzeski
Wojski Bydgoski

do Potulickiej Teofili

Brzeski

1783, 11. V

Jaśnie Wielmożney Jmci Pani

Potulicki

Starościny Borzechowskiey

JWW Pani y Dobrodzieyce

w Kurniku

Madame

Je prends la Liberté d'écrire à Votre Excellence en lui envoyant la Notte des Fraix argent deboursé pour le Clavessin fait venir de Dresde qui fait # 18 f 31. 12 gr

j'ai aussi ajouté les petits articles que V.E. a ordonné de prendre chez nous par le Facteur qui fait ensemble # 18 f 103. 26 gr —

Je me recomande à la Continuation des graces
pratiques de V. E. étant d'un très profond
Respect

Madame
de Votre Excellence

Le très humble et
très Soumis Serviteur

R Carrier

Leopol le 28 xbre
1768

1768, 28. xb

23. Juny 1781 z Sancygniewa

8

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko

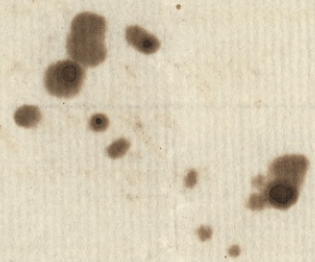

Z Poznienia responsu na dwa listy JWWmę Pani Dobrodzieyki do mnie pisane, Nayistotnieyszą iest przyczyną słabość częsta moiego zdrowia, y nieprzytomność iuż drugi Miesiąc męża mego w Domu. Dziś atoli Za Łaskawą JWWmę Pani Dob pamięć o mnie y Za przesłanie Siatek Naymocnieysze czyniąc podziękowanie, wyrażam y to; iż wszyscy tu Dzieło tych Siatek mocno admiruią. Książkę w Zmiankowaną to iest Sen na Jawie mam u siebie, y gdyby była iaka okazyja przesłałabym JWWmę Pani Dob wraz z Makatą chińską, gdyż Zadnych Ani Osobek Ani Ptaszkow chinskich innym sposobem przesłać bym niemogła. Obmysl tedy prosze JWWmę Pani Dob iaką sposobność, a uczyniż Zręczność w przysłużeniu się Zostającey Z winnym uszanowaniem

JWWmę Pani Dobrodzieyki

Nayobowiązańsza y nayniższa Sługa

E Dembowska

o tę Chinszczyzny starać
się będę ale tak prętko
być niemogą coraz te Ksią
szke y Makate przez Formanow
z winem prześle do Poznania

2315
94
28
2437

do T. Potockiej
(Książki, ozdoby)

1781, 23. VI

12 # 19

A Son Excellence

Madame la Comtesse

Potulicka

Staroszine de Borzechow, née

Comtesse Dzialynska.

na poczte Poznanska à Kornik

Dembowska Ewa, 1782, 21. E

18) 160.00 (9.00
162

| 160.00
144
160
144
160

6

10

Dn 21. Maji 82 w Saneygniowie.

Racz JWWMćPani Dobrodzieyka darować milczeniu memu przez tak czas długi, ktorego zbyt wiele zatrudnień były mi przyczyną; Wyiazd i droga moia z Warszawy, nabycie od Xcia Stolnika, Litt: oglądanie i decydowanie reparacyi kamienicy w Krakowie; Odebranie z Konwiktu Dzieci, i ambaras około nich, i Ich potrzeb, tak mię całą zaięły, że choć przez pocztę tylekroć zaczynałam moię do JWWMćPani Dobrodzieyki korrespondencyą, to w dzień poczty zapomnienie albo moie własne, albo mego Sekretarza, uchybiło tey moiey dla JWWMćPani Dobrodzieyki attencyi; Już też mi dłużey nie podobna zostawać w niewiadomości o JEY nayszacownieyszym zdrowiu, o ktore mam honor naytroskliwiey wypytywać się, i o uwiadomienie upraszać. Oddaię mię szacowney łasce JEY, pisząc mnie z naypowinnieyszym respektem

JWWMćPani Dobrodzieyki

Nayprzywiązańsza y Nayniższa Sługa
E Dembowska

co tu wyrabiaią z biednym naszym Pasterzem prawdziwie Męczarnie Cierpi, y z Jako rezygnacyią y pobożnością nie potrafiłam bym opisać

Do JW Stny Borzechowskiey

2.

do Potulickiej Teof.

+ koperta

1782, 21. V

Dn 28. Febr. 82. w Warszawie

12

Dwa listy JWWMć Pani Dobrodzieyki razem prawie odebrałam, y mam honor nieść nayżywsze podziękowanie za przestrogę względem kupna Dobr w Wielkiey=Polszcze, do czego mi celem była chęć zbliżenia się do JWWMć Pani Dobrodzieyki, i częstszego profitowania z tych pięknych JEY morałow, i wiadomości rozumnych, których masz podostatkiem; Ale kiedy mi JWWMć Pani Dka ani Dobr, ani Osob, ani faciendy, tam żadney nie chwalisz, je renonce à tout cela, i pieniędzmi memi inaczey rozdisponuię; tyle tylko na tym projekcie tracę, że nie zyskam żądaney dawno szczęśliwości upadnienia do Nog JWWMć Pani Dobrodzieyki, ile kiedy myślisz przenieść się w Prussy, à ja właśnie z Warszawy wyjeżdżaiąc na wiosnę miałam myśl wpaść do Kornika i ucałować JEY Nogi wraz z Dziećmi — Niedonosiłam nic dotych czas o Xciu Biskupie Krakowę, bo rożne sobie wiadomości nic nas pewnego nie nauczały, ale dziś rzecz cała iuż niewątpliwą, à wielkie podziwienie ściągaiącą, mam honor donieść, Pomnisz JWWMć Pani Dobrodzika, iż po powrocie z więzienia Xcia Biskupa, gdy wszyscy mu jakieś attencye okazywali, à On prędkością niekiedy unosił się, nazwano to jakimsis attakiem szaleństwa; Odmienia sposob życia, zamyka Dom swoy y siebie dla wszystkich, à w samotnym życiu.

zbiera pieniądze. Y to nazywaią szaleństwem y krzywdą kraju, z zamkniętych tylu kapitałow, y z nieużyteczności krajowi, ani Osobie ani pieniędzy; Otwiera Dom swoy, żyie z ludzmi, sypie pieniędzmi, &c. a y to przecie nazywaią szaleństwem; Jakże Mu już więc żyć pozostało? tak przed Rokiem stało się z Sttą Małagowskim Szaniawskim, ktory przez lat wiele żyiąc oszczędnie, y nazbierawszy kapitałow, wzruszył łakomstwo Syna czy Synowey, iż Go szalonym zrobił, y w kuratelę wziął, tak dalece, iż X. Wda krakowski Dembinski oświadczył, iż się obawia podobnież, aby maiątek Jego, w krewnych nie wzniecił łakomstwa do uznania Go szalonym, y dla tego, jednemu Synowcowi naywiększą część substancyi jak nayprędzey zapisał, Niedospił tego uczynić Xże Biskup, kiedy przez fakcye wielu Osob, dziś jeszcze zupełnie nieodkrytych, został zamkniętym w Misyonarzow w krakowie; Miał był święcie Xięży, owoż Mu wyperswadowano, żeby to uczynił w kaplicy Misyonarskiey, po ktorey Ceremonii, kapituła oświadczyła, iż ma Mu jakiś papier sekretnie przeczytać, gdy inni wyszli; przeczytała kapituła swoy Dekret, uznaiący Go słabego zdrowia y rozumu, a zatym, niezdolnego do rządu &c &c. Gdy blednieć y słabnąć począł

czął, paź chciał Mu rękę podáć, ale go kanonicy wypchnęli, y zaprowadzili do stancyi umowioney, á do Pałacu poszli rzeczy spisywáć y pieczętowáć, wartę Regimentu Szakowskiego przystawiwszy, á tu w Warszawie do Jego Pałacu, warta Sty Warszawskiego przystawiona. — Na onegdayszey Sessyi permanensowey zaraz Xże Marszałek Lubomirski wyraził czułość tak zuchwałego postępku nad Szlachcicem, Senatorem, Biskupem, wykonanego, kilka Osob poparli Jego wniesienie, ale nie zdawało się jeszcze wszystkim deklarowáć precipitament uwolnienie Xiążęcia, ażby y kapituła, swego postępku explikacyą, y Xże Biskup z zarzutow justyfikacyą, uczynili, Król wyraził, iż o tym cale nie wiedział, y że się buduie z tego obstawania, przy godnym Obywatelu &c; Cała ta rzecz nie decydowana, została do piątkowey permanensowey Sessyi, na którą bardzo się wiele konsyliarzow gotuie, wstrzymáć tak zuchwały zapęd kapituły, á kto wie, czy Ją nie ukaráć; jeżeli tylko znowu á son tour nie znaydzie swoich Obrońcow, albo przynaymniey boiących się tych obrazie, komu przypodchlebie spodziwaliby, coż kolwiek wyniknie, donieść nieomieszkam; — Jest tu druga jeszcze okoliczność, gorsza nierownie, względem postępku Biskupa Wilunskiego, á przecie szaleństwa nie przypisuiąca — Szlachic ba y Urzędnik w Litwie, od lat już 30 miał znaczne swoje banda, po całey Litwie y Rusi, y rożne rozboje popełniał; Był to niejaki Oganowski

ktory jako herszt nie był nigdy wydany, choć iego complots łapa-
ni y sądzeni, dopiero w tym roku ktoś na nim zupełne Prawo
przewiodł, a on uciegł, y udał się do Xcia Biskupa Wilunskiego,
ktory go w dziewięciu dniach zupełnym zrobił Xiędzem, ale Xże
Generał tak wielkiego złoczyńcę starał się, y w baraniey skurce
rozeznać, jakoż poty spiegował, że wyspiegowawszy w klasztorze
u Trynitarzow, namowionemi Obywatelemi wyprowadził, pod
jakimsis pretextem, y dał znać do Warszawy co z nim robię. Zda-
jesię okazywać iż do tey bandy więcey Osob y godnych należało,
gdy w tych dniach, z Departamentu Woyskowego wyszła dyspozycya
ażeby nawet, cordons bleus chwytać; To Xże Biskup krakowski
że swoich kanonikow łaiał, uznany za winowaycę, a Biskup Wilun-
ski, że oczywistego złoczyńcę, y przekonanego prawem, ważył się świę-
cić, przecież na tę krytykę nie przychodzi, coż się też to na tym Świe-
cie dziać już będzie? — Pisarz Rzewuski był wyzywany od Mo-
skala o 3/m ✠ deklarowane sobie za Sukundancyą podiętą do poje-
dynku z Kozłowskim, ale Rzewuski jak tylko ✠ 200 deklarował, tak
że y wypłacił, — Król wstrzymał aresztem swoim ten pojedynek.
Państwo Marszałkostwo Mniszchowie wybieraią się do Petersburga
Padam do Nog. y Protekcyi mię polecam &c.

do Potulickiej Teofili
Dembowska Ewa z Tarłow
1782, 28. II

w Skoroszach ię 8 August: 1784

14

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodziko

Stanąwszy tu dnia wczorayszego, odebrałam łaskawą litere JW WCPani Dobrodziki ieden list datowany ię 22 a drugi 30 lipca ktoren pierwszy iest na samym wyieżdnym z Brunowa a drugi z Kornika donosisz mi o swoim przybyciu wte tu strony. Zaraz natychmiast odesłałam list Jey do syna mego będącego w Warszawie ażeby uskutecznił rozkazy Jasnie Wielmożney WCPani Dobrą. w zatrzymaniu Ordynansu; zagrzewaiąc go punktem honoru ktore maią o iego kredycie, ktorego iuż sobie powinien był nabyć, ażeby mogł być użytecznym drugim.

Nieomięszkam i ia ile możności zdrugiey strony czynić staranności, lubo wtych wszystkich Departamentach Warszawskich własnie szczęsia nie mam, gdyż i wnaysprawiedliwszych sprawach nie mogę nigdy nic zyskać. w względem Trybunału teraznieyszego, podchlebiam sobie że będę mogła zmieć kilku zaufanych Przyiacioł; gdyż z Krakoskiego iest JW: Męcinski Starosta Bodaczewski Brat Cioteczny mego Oyca. do Lubelskiego też tagże adressować się będę, i do innych iak się podowiadywam ktorzy są, i pod Kopertą tegoż Pana Dembinskiego będę adressować do Piotrkowa

żeby nie funkcya mego Zięcia, tobym go zapewne posłała na te sprawe; ale chociaż nie iego to będe się starała koniecznie posła ktorego znaszych synow, ażeby chodził koło tey sprawy.

Zapędził się tam moy Brat zmoim synem czwartym do Bzanowa dla uściskania nog JWWCPani Dobrę:, bo ia ich zaassekurowała, że się tam będziesz bawić, aż do Sgo Bartłomieia; nie wiem teraz iak sobie postąpią czy poiadą do Kornika, czy też tu powrocą.

Już się podobno nie odmieni zamęscie moiey Bratowy za swego Plenipotenta; to ledwie mię ze skury nie obdarli, pretextem dla dzieci sierot żeby mieć względy, a on zaprzysiągł (wyszukanych pretensyi) 80 kilka tysięcy, ktore mu Dekret Kamieniecki przysądził z Dziecinney substancyi; a ona mu zapisała 120000. przyznam się JWWCPani Dobrę żebym onic nie dbała, tilko żebym tych trzech synow mogła dostać bo można iuż przewiedzieć, na co przyidą te biednie Tarlenta; moy Brat mogł by tego dokazać żeby się koniecznie upar; a ia bym dyrygowała ich edukacyią; gdyż chciałabym to poprawić w ich edukacyi ce que je manque dans mes Fils.

Względem Papierow do Beresteczka ia to tilko pamiętałam ześ JWWCPani Dobrę namieniała dawniey; i było by nam to bardzo użyteczno, mieć iakieżkolwiek wsparcie

Chciey JWWCPani Dobrę mię zainformować ktorego Patrona masz w Departamencie Woyskowym i czyś tu komu Papiery do tego Interessa przysłała; bo broniąc tego Interessa koniecznie tego potrzeba

Oczekuię dalszych rozkazow JWW CPani Dobrę:
azebym dała dowody iak mi są miłe te obowiązki
z ktoremi mam honor pisać się

Jasnie Wielmozna Mścia Dobrodzieko
Sercem przywiązana
y Naynisza Sługa
E Dembowska

Sekretarka tego listu, całuię Nożki Jasnie Wielmozney
WCPani Dobrodzieki

Eleonora Dembowska

Dn 10. Janu: 1785. w Sancygniewie

16

Jaśnie Wielmożna

Mcia Dobrodzieyko!

Pamięć łaskawa JWWMć Pani Dobrodzieyki o moich Imieninach, i w życzliwym powinszowaniu Nowego roku, iest okazem Wspaniałości i Dobroci JEY Serca; Ale na co Ja się zdobyć potrafię? abym przekonała dostatecznie o moiey za ustawiczne JEY dobrodzieystwa wdzięczności i przywiązaniu? Żadne expressye nie wydołaią czułości Serca moiego, a to ieszcze nie iest zdolne wyrownać szczodrobliwym JEY łaskom, ktore przechodzą wszystkie zasługi moie, i odwdzięczenia sposobność; Miałam w mocnym pragnieniu tey Jesieni złożyć mnie u Nog JWWMW Pani Dobrodzieyki, ale jezili drogi zepsucie, wstrzymało moie zamiary, bardziey jeszcze bojaźń naprzykrzeszenia się JWWMW Pani Dobrodzieyce, ktorą ustawnie krewni inkommoduią, jak i zeszłego lata JP. Wda Bracławski, Brat moy, i Syn moy; Lecz kiedy mnie JWWMć Pani Dobrodzieyka raczysz łaskawie ninieyszym swoim listem wokować, pozbywam się mey bojaźni poniekąd, i iestem w intencyi nadchodzącą Wiosną zjechać do JWWMć Pani Dobrodzieyki, gdzie się znaydować będziesz; Jako celem podroży moiey, iest widzenie JWWMć Pani Dobrodzieyki, tak ukontentowanie z tąd moie, będzie uszczęśliwieniem moim; Będę czekać tylko uwiadomienia, w których dobrach na wiosnę JWWMć

JW. Stna Borzechowska D

JWWMę Pani Dobrodzieyka znaydować się będziesz, abym Ią pewno znalazła; Teraz zas oswiadczaiąc od Męża mego naypowinnieyszy respekt, mam honor pisać się z głębokim Uszanowaniem

JWWMW Pani Dobrodzieyki.

Nayobowiązańsza y naynisza Sługa ED

obietnice mego Brata względem moich Bratanek y Bratankow day Boże aby uskutecznył bo wiele rzeczy il entreprent ala fois y dla tego Konkluzyi niema dobry wzadnym Jego Interesie ani się zniesie ani się rozmowi dobrze wszystko musie zdaie łatwo aniczego nie do pilnuie

1785, 10. 1

18

d. 25 7bris 45 Ao Sancygniow

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko

Nie wiem czyli moy ostatni list w tym Miesiącu pisany doszedł Rąk JWWMć Pani Dobrodzieyki w ktorym donosiłam o trzęsieniu Ziemi ktore się w naszych Stronach czuć dało, teraz gdy nam Gazety donoszą o Gradzie Kamiennym ktory miał zpaść w Sąsiedztwie JWWMć Pani Dki ieżeli to prawda zapewne muszą się znaydować te kamienie u JWWMć Pani Dki o ktorych udzielenie dla ciekawosci upraszałabym JWWMć Pani Dki. Doszła mię też wiadomość iż Brat moy iest złey woli na mnie sądząc żem go oskarżyła przed JWWMć Panią Dką y z tey Drogi iak powrocił ani mi się nawet nadgłosił, ia zas tu mam tysiąc inszych Zmartwień raz, że Sprawa moia w Litwie podobno nie doydzie; powtore przyłączam tu list od Pana Strzałkowskiego pisany do mego y swego oraz Plenipotenta, względem moich Bratankow o ktorych starałam się ieszcze za Życia mego Brata żeby mi byli oddani na Edukacią, Jeżeli JWWMć Panią Dkę tentowali o JPannę Starościankę żebyś Ją z łaski swoiey wzięła do siebie to ia bym się dopraszała abyś y moich Bratankow wszystkich

JW Sna Borzechowska

a potym Jch do mnie odesłała to bym ia się przy Protekcyi JWWMć Pani Dki zatrudnic niemi mogła kiedy mi tak Prawem odgrażaią a nie wiedziec za co bom mu nic nie winna ani samey P. Strzałkowski. Oddaię mię nie odmienney Łasce JWWMć Pani Dki będąc z Naypowinnieyszym Uszanowaniem y Respektem

JWWMć Pani Dobrodzieyki
Sercem Przywiązana
y Naynisza Sługa
E.D.

Jeszcze tu będąc przytomną, mam honor oswiadczy JWWMć Pani Dobrodziejce moie naypowinnieysze Uszanowanie y Naypowinnieyszy Respekt polecaiąc mię JCS Łaskawey Protekcyi

Dembowska KKM

1785, 25. IX

+ D. 17. 8bris 1785. we Saneygniewie

Jaśnie Wielmożna Mciu Dobrodzieyko!

Pięcio=miesięczne oczekiwanie Sprawy w Grodnie JP. Stwa Jankowskiego, fakcya Hetmańska uczyniła próżnym, i tak trzeba znowu będzie w przyszłym roku podobne podiąć zachody, day Boże aby były skutecznieysze. To pewna iż Hetman ma takich Mataczow Plenipotentow, że nigdy prosto i przyzwoicie Interessu nie kończą i wolą expensy tyle w Sprawie zrobić, co rzecz sama wynosi, niż skończyć poczciwym uspokojeniem: Przysięgi podobno wyjść nie będzie można, ale gdy Nas JWWMPani Dobrodzieyka rozkazuiesz wykonać iey nie będziem się wzdrygać —— Stolik Marmurowy sprowadziłam dla JWWMPani Dki i umyślnym odeślę wraz z auszugiem co kosztuie; a gdy Fontanna nie zdaie się być potrzebną, więc jey robić nie kazałam —— Trzęsienie Ziemi nie sprawiło w nikim żadnego simptoma, ale Ja od niedziel trzech dostałam kaszlu, który mnie mocno morduie, i ktoremu skutecznego lekarstwa dotąd znaleść nie mogłam; Wszelako kontynuuię to wszystko co mi przepisuią. —— Pokazywałam JW. Margrabstwu jak JWWPania Dka kontentowało przyięcie prezentu do Gabinetu Pińczewskiego, oświadczyli iż tak piękne rzeczy wszędzie znaleść powinny przyzwoitą akceptacyą.

JW. Stna Borzechowska D.

Kiedy Wspaniałość i Dobroć Serca JWWMPani Dki nie ma granic swoiey ludzkości, i rezelwuiesz się przyiąć w Dom swoy ~~Bratan~~ Corki Bratamego, uczyń JWWMPani Dobrodzieyka jeszcze i tę łaskę abyś przyięła, lub naparła się wziąść Synow, a dasz Im przyzwoitszą edukacyą niż Matka Ich i zacny Oyczym zdolni i chętni będą dać lub łożyć na nię; Zmiłuy się JWWMPani Dka zaszczep w tych młodych Sercach i umysłach tę Wielkomyślność, uprzeymość, heroizm, i inne dzielne przymioty Przodkow swoich, aby wskrzeszyć w Nich Cnoty i Talenta, ktore familij Ich były dziedziczne i sławne.

Ponieważ swoy powrot JWWMPani Dobrodzieyka determinowałaś w Poznańskie, a zatym tam ten moy list adressuię z tym zapisaniem się iż poki żyć poty być nie przestanę

JWWMPani
Dobrodzieyki
Nayobowiązańsza
y Nayprzywiązańsza
y Nayniższa Sługa
E Dem:

Nowa approbacya Wspaniałego Prezentu JWWMPani Dki w łożku i Obiciu ktore wszystkim się podobało, wymaga po mnie nowego podziękowania; Bryllować to będzie zawsze, a Usta moie głosić łaskę przed wszystkiemi JWWMPani Dki brak mi tylko czterech brytow do Salonu, czyli Pokoju kompanij, bo rzecz ta warta zawsze wszystkim pod oczy podpadać

Dembowska Ewa
do Potulickiej Teofili
1785, 17. x

JW. Stna Borzechowska D

z Sancygniowa d: 22: Xbr: 1785.

21

Jasnie Wielmozna Mościa Dobrodziko!

Zastępując niesposobność okazania dostatecznie JWWMć: Pani Dobrodzice wdzięczność moją zdawna JEY odemnie należytą; z powodu nadchodzącego Dnia Jmienin Jey, mam honor ponowić Jey życzenia, i chęci moje, które nieodmiennie ku Jey uszczęśliwieniu dążą: to jest, abyś w życiu stoletnim, we wszelkie pomyslności opływała; à z kończącym się Rokiem, aby i przykrości wszelkie ustały, à pomyslne zaś Sukcessa mysl Jey uprzedzały.

Nic też niewiem, czy JWWMć: Pani Dobr: przybliżyła się ku naszey Polszcze; i czy paczki dwie które miałam honor Jey adressować przez Furmana tam jadącego Rąk Jey doszły, odebrałam jednak Rewers, który tu przyłączam, jakoby one do Poznańskiey kamienicy doszły. Oddaję mnie stateczney łasce JWWMć: Pani Dobr: zostając z naypowinnieyszym poważaniem, i uszanowaniem

JWWMć: Pani Dobrodziki
Serum kochaiąca Bratanka

y Naymsza Sługa
&D

JW: Ścina Borzechowska

Dembowska Ewa
do Potulickiej Teofili

1785, 22. XII

A Son Excellence

Madame la Comtesse

Potulicka

Augustine de Zoniechow

Née Comtesse Dzialynska

par Posnain

à Komik

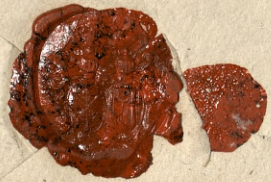

22

U 6 aprilis Warszawie

Prawdziwie mię dziwi ta poczta tak nieregularna
odemnie, bo przynaymniey 5 list ten do WPD
pisze, y od niey zawsze odbieram, y iedno ze
zadnego mego listu nieodbieram, to iednak y
teraz powtarzam ze miedzy Innemi Intere
sami y ten nie mniey mię sprowadzył aże
by WPD uspokoić czyli ułatwić aby nie wy
chodziła Exekucyja, y bądź WPD pewna że Jey
mię nie będziesz y nie boy się niczego
my tu przyiechali na Pięć dni, ale iak nam
wszyscy radzi iakie pochwały odbieramy
honory od NP na obiadach bywania zgoła
że nie mieliśmy czasu o naszych Interessach
po ktoreśmy tu ziechali porobić od tych
od rywek iednak zawsze miałam to w Intu
cyi nadgłosić się WPD ztąd a tym bardziey gdy
od niey odbieram list 3 aprilis y z powinszo
waniem swiąt oraz z doniesieniem że nie ode
mnie

nie odbieram powtarzam moie Powenszowanie
tu z tego mieysca niech zawsze w Domu iey
nayweselsze momenta y naypomyslniey
sze będą przy zdrowiu nigdy nie zatterowa
nym my iutro do Lublina wyieżdżamy ale
iak długo przyidzie nam tam bawić donieść
nie umiem WPD ponieważ pieniędzy nie do
stać nie możemy donieść Ja WPD zresztą
z Lublina a teraz Moszki Jey całuię y ieżdżen
poki życia nay obowiązańszą y nay przywią
zańszą y naynieszą długą
JW Zamoyska Jedna Corke urodziła a druga
wydaie Ją w tych dniach za P Podkomorzego
Koronnego ktoren nie wiem czy dla tego
Kija czyli laski Grzecznieyszy dla nas teraz
czyli przed ożenieniem bo nie mogę wierzyć
aby to mogło być długo bo to teraz Jako
maduie ale X Poniatoski Podkomorzy
wielce się tu Dystyngwuie swoią wielką
a nie przymuszoną grzecznością o ktorey gdym

słyszała nigdym Jey tak nie wystawiała sobie
iak iest w samey istocie bez naymnieyszey
afektacyi Jadłam tesz obiad u Krola
y z Raczynskim, ktorego Krol pytał się
ozone czy będzie warszawie prętko odpo
wiedział ze ma byc na zirze Krol mu zno
wu mowył ze WP nie rad podobno tylko war
szawie na cosmy się wszyscy rosmieli

Do [Potulickiej Teofili
Dembowska Ewa]

[1788?] 8 IV

24

x Dn 8. Junij 1786. w Warszawie

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko!

Ułatwienie Interessow Swięto-Janskich w Mazowszu i w Płockim, oraz przypilnowanie kondescensyi z Potockiemi dnia 10. Lipca przypadaiącey, sprowadziły mnię w te strony; a gdy Corki moie żądały dla Siebie szczęścia poznania i prezentowania się JWWMćPani Dobrodzieyce, oswiadczyłam Jm, iżbym Jch do Kornika posłała, gdybym mogła być pewna że to nie będzie JWWMćPani Dobrodzieyce natręctwem, lub naprzykrzeniem; i o to to One do swoich pisały Kuzynek.

Z poczty ostatniey odebrawszy list JWWMćPani Dobrodzieyki wokuiący mnię do Siebie, mam chęc zgodną i powolną JEY roskazom, ale Interessa oporne; Jadę dziś własnie w Płockie dla uprzątnienia ich, i czekać tam będę rezolucyi JWWMćPani Dobrodzieyki, czyli, w niesposobności moiey jechania do Kornika, mam tylko Corki moie przesłać, czyli i Sama z Niemi się stawić; Otobym zas na ow czas supplikowała abys mi termin stawienia się u Siebie przewlec mogła do Augusta, bo przed kondescensyą powyżey wzmiankowaną, uskutecznicbym roskazu JEY nie potrafiła; —— W ciężkości dostania Guwernantki że JWWMćPani Dka chcesz dla dania dobrey edukacyi lokować Bratanki moie w Warszawie, widzę w tym tak jak we wszystkich JEY łaskach dobroć Serca i Wspaniałość Umysłu JWWMćPani Dki. Lecz gdy Sakramentek edukacyą na moich doswiadczaiąc (: w czasie połogow moich poznieyszych:) Corkach, znam nie tylko nieodpowiadaiącą, ale chybiaiącą zamiarow JWWMćPani Dki gdzie niechluystwa, nieporządku, fałszywego charakteru &c przykłady przeymować się zwykły, osmielam się inny podać sposob, a ten jest lokowania Jch u Madame na pensyi; Jest tu ich kilka własnie zgodnych, a szczegulniey Madame de Schmidt publiczną w tey mierze posiada ufność; Stoi Ona w Marywilu, gdzie Corce moiey kanoniczce wgląda-

nie, byłoby łatwe, dozor nad Pannami ma pilny i skrupulatny, dla mnie samey byłaby zręczność kiedy nie kiedy zayrzenia; Miałabym Ja i łatwość dostania Francuzki, ktorą mi Madam Pyrrhis dawna moja Przyjaciołka z zaręczeniem, na ktorymbym przestać mogła, rekomenduie, ale JWWMsPani Dka znasz dobrze jaka edukacya byłaby zdatnieysza dla Bratanek moich, czy w Domu, czy na pensyi u Madame Schmidt; Obydwa te projekta oddaię decyzyi JWWMsPani Dobrodzieyki, a Siebie tey łasce i protekcyi, ktora iest jedinym szczęściem moim, i w szacunku ktorey mam honor pisać się z głębokim respektem

JWWMWPani Dobrodzieyki
Sercem nayprzywiązańsza
Bratanka
y Nayniższa Sługa
E.D.

Jeżelibyś JWWMsPani Dka raczyła do mnie pisać, możesz list adressować: przez Poznań, Gąmbin w Gulczewie; gdzie do 11. Lipca prawie zabawię.

Dembowska Ewa
do Potulickiej Teofili

1786, 8. VI

d. 10 Julij w Gulczewie 88

26

Jako Kozda litera JW Pani Do: przynosi mi nieskonczone
ukontentowanie y ta nie mniey przez tego umyslnego
z przyczyn tych, własnie iak Corki moie wyiezdzały
ztąd y że się miały z Potkac z poczta dysponowałam em
aby gdy od JWWPD zobaczą koperte list rospieczento
wały y w nim roskazy iakie będą uskuteczniały, wła
snie niebyło nic piątkowa poczta y odesłały mi listy
nie tykane, w Poniedziałek odbieram dobrotliwe lite
re JWWPD gdzie mi donosisz mi o swoim wyiezdzie y Intere
sach byłam pewna że nie zastały y iakie to dla mnie
zmartwienie było że tyle lat na tom się zbierała
y ieszcze się nieudało moim Corkom upaść do nog
tak łaskawy Cioteki y ktorey one same tak pragne
ły poznac z drugi strony ieżeli zastali JWWPD na
cosz ia zatrzymowac to te moie były niespokoyności
a liści łaskawa litera WPD zaspakaia mię cokolwiek
tylko abym tesz mogła pozyskac iedną Jey łaske a
bys z niemi przynaymniey nie używała Ceremoniey
y Subjekcyi ile ia wiem iak JWWPD więcey ieszcze
Interessow masz z samemi Prusakami, y zes Dama
nie dasz sobie rady, oni rozumieią a zatym Suplikuię moie Corki

tak udysponowac zeby zadney w Interessach niebyło przes
kody aiak y mnie bardzo mile roskazy iey wypełniac
y gdyby mozna Jey radą zyc, iakosc y za te do Otty Gu
zoskiego oddanie Syna mego przyznac musze zemi
to do mysli nie przyszło, ale teraz za ten Proiekt nie
skaczone WPD Czynic Dziek czynienia tylko zeto dziś
wolą ci Paniątka niszy Kondycyi ludzi uzywac y ta
kich nay więcey promowuią
Prawda ze mie nieskonczenie martwią y te Bratanki
moie ze ich rozum tak ciemny nie mogą poznac swe
go Szczęscia y łaski WPD wielki, y dlatego miałam
w mysli ze iak się zobaczą moie Corki z niemi po
wtorzyły im to co im nagadały w Sancygniewie bo
Matka nie chciała abym ia z niemi co mowiła bardzo
ich pilnowała, na dowod moiey znaiomosci dobry
na Szalbierstwach Stratkoskich posełam WPD list
od mego Korespondenta z Kamienca oraz y doniesie
nie o moich Bratankach P Witt co donosi, y tak Pan
Oyczym P Tarłow Zołmierzami robi y niczego wię
cey ich aplikowac nie będą zadney wsi ani za ie zdali
przepraszam y za moie Corki ieżeli tam w czym mo
gły się zle sprawowac JW Ciotunia Do: powinna

im zgunie a ich powinnoscią słuchac, y moie Corki
znac to bardzo ze mię Matki nie słuchaty moia Mosci
Do. Inaczy by one się prezentowaty WPD zeby tesz nie
upor w młodych, teras to widzą załuią iiednak
wszystko iedno, upadam do nog y pomillion razy
ich całuię

do Potulickiej Trojki

z rkp 1576 (o Straškowskich)

Dembowska Ewa?

1788, 10. VII

A Son Excellence Madame
la Comtesse Potulicka 12
Starostinne de Borzechow
née Comtesse Dziatynska
21. VI ok. 1786
par Poznań a Kurnik
L(udw.) Dembowsko

Dię 21 Julii w Skoroszach 28

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko

Niemogąc dla żalu tyle JWWCPani Dobrodzice oswiadczyć przypożegnaniu podziękowania za wszystkie łaski i ludzkości ktorych podbytność naszę do[illegible]ey, Mam sobie za naysłodszą powinność teraz listownie wynurzyć tę wdzięczność ktora nazawsze w mysli i w sercach naszych wyryta bendzię. Oswiadczone i po tyle razy powtarzane dobrotliwe przywiązanie JWWCPani Dobr: do Matki moiey, niemogłam tego na sobie przenieść abym iey tego nie oznaymiła, iako też i staranie ktore czynić raczyłaś w dostaniu papierow do Gulczewa, ale nam nie tego potrzeba było; lecz kiedy JWWCPani Dobrodzika w protekcie swoie chcesz wziąść ten interes to ote tylko łaskę moia Matka uprasza Ją abyś z łaski swoiey rekomendować chciała

JW. Sta: Borzecho

JW Działynskim, gdy bendą iaki interess kończyć
z JMciPanem Zamoyskim, aby na nim wyrobili kon=
firmacie tey donacij ktorą był uczynił memu Dzia=
dowi Bisku: Kuiiaskiemu, ktoren, że to była po=
ciorytas staneła na tey substancij i spadło było kil=
ka nascie tysięcy Długow, i do tego ieszcze pozywać go
zaczeli, zrzekł się był oney, tylko prawem pocio=
rytatem chciał wytrzymać; Gdy zaś dzisiay każdy
stara się iak nay lepiey dziedzictwo swoie ubespie=
czyc, i moi Rodzice tez oto samo staraią się choćby
im [illegible] przyszło zapłacić Panu Zamoyskiemu
Jezli ten interess zakonczony bendzie to wszystko
JWPani Dobro: winny bendziemy — Zmartwienie
ktorego PP Staroscianki są JWPani Dobro: przyczyną rowniu
i Matkę moię dotykały; lecz kiedy ani dobrowolne ob=
chodzenie się z niemi JWPani Dobr: ani listy z napomina=
niami ktore moia Matka do nich pisała nie uczyniły
na nich tego skutku ktorego życzylismy sobie, dłuższa bytnie
ich tam w boiazni by nas trzymała żeby to uszczyrbku
iakiego w dzrowiu JEy nie przyniosło ktore nad wszyst=
ko nam naymilsze. kiedy i żądania JWPani Dobr: są te
żeby ich oddalić. a raczyłaś przez grzeczność swoie przyzna
wać

że sposob naszey edukacyi znalazła aprobacie u Niey to
ich chciey złaski swoiey prosto odesłać do Sancygniewa do
kądi my w krotce pospieszemy a moy Oyciec tym czasem
bendzie im guwernerować, lubo to prawda że moia
Matka powinna by się odrzec odebrawszy tak przykry
list od Pani Strzałkoski ktoren zapewne komunikow
wać JWPani Dobr: bendzie, wiency też to czynic chce
na obligacie Brata swego nieboszczyka ktoren cey P
Agnieszkę oddawał wopiekę; uznaią to ony w Starszym
wieku co teraz utracą lecz iuż niebendzie czasu powe
towac to, ochota do nauk przydzie kiedy [illegible]
niebendzie, naywięcy nam oto chodzi żeby cię Strzał
koski zaswego niewydał Brata —— Seymiki Raw
skie krwią oblane były dwoch Szlachty namieysca
zostało kilku pokaliczono, Deputatem miał się Mi
korski Podkomorzy Gostyński utrzymać, w Płoc
kim Seymiki niedoszły, Skrakowskiego Małachoski
Sta: Opoczynski, s Sendomirskiego Mikułoski Pisarz
Żeby Ryx na Seymikach Poznańskich znaydowac się
miał nic tu otym niesłychać. Co w Krak: to się kabały
mocne zaczynaią Ożaroski Klm Woynicki ktoren

Dawnicy z Dworem trzymał dziś się znim pogniewał chce swoich utrzymać Posłami Przyiaciół a Wda Krak swoich ciekawa rzecz ktoren bendzię mocnieyszy; Co gdy nastąpi nie omięszkam donieść

Mam honor zostawać zgłębokim Respektem

JWWCPani Dobrodziki
obowiązaną i nayniższą Sługą
L Dembowska

Dembowska Ludwika, c. Ewy i Stefana (późniejsza Janowa Śląska (por. Boniecki, IV, 242)

zał. koperta

c.a 1785? 21.VII

d 11 9bris 72 Ao w Marievilu

30

Jasnie Wielmozna Mcia Dobrodzieyko

Przez cały przeciąg czasu ktorego nie miałam wiadomosci o powrocie JWWMc Pani Dobrodzieyki do Kornika w nie wyrazoney zostawałam troskliwosci o Zdrowie to ktore szacowac znam z wielu miar Obowiązek. Teraz odebrawszy pewny dowod bo Łaskawey JWWMc Pani Dobrodzieyki Ręki wyraz w rowne została boiazn moia zamieniona Ukontentowanie; Lecz czyliz ia nie umieiąca dostatecznie oswiadczyc chęci moiey zasługiwania sobie na podobne iak odbieram od JWWMc Pani Dki względy mogłam obiecowac sobie abym tak drogim obdarzona była upominkiem, prawdziwie zem długo examinowała iezeli do mnie był adressowany nie sądząc się godną tak przedziwney roboty z ktorey zadną miarą Desabilie robic nie mogę obracaiąc ią na Galową Suknię ktorey w Zimie na Atłasie a w lecie na kitayce białey bo innego nie wolno mi uzywac koloru nosic chcę zaszczycaiąc się osobliwszą JWWMc Pani y Dki pamięcią o mnie, lecz iezeli mi się godzi wyznac ze na kliny y Stan cały brakuie mi tey krepy a cięszko u nas o takie Robotnice ktoreby tak regularnie

wyrobiły więc iak naypokorniey upraszam JWWMć Pani y Dki o pięć Łokci takiegoż deseniu ale bez Szlaku. Już to od kilku lat moie Żądanie abym osobiscie oddała JWWMć Pani Dce moią Naypowinnieyszą Attencyą lecz zawsze wiele do tego miałam przeszkod lecz może na przyszłą Wiosnę znaydę sposobnosc ponowic ustnie co po wiele kroc razy wyznawałam iuż że pragnę bydz do Zgonu z Naypowinnieyszym Uszanowaniem y Respektem

JWWMć Pani y Dobrodzieyki

Nayniższa Sługa

Dembowska XKM mpp.

1782, 11. XI

4

Dn 30. July 1785. w Grodnie

32

Jaśnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko!

W skutku roskazow JW. Klntwa Czechowskich przybywszy tu na Sprawę z Hetmanem Ogińskim o Summę przez cessyą JWWMć Pani Dobrodzieyki łaskawie ustąpioną, gdy uczyniłem konferancyą z Patronami, i do kombinacyi z Hetmanem sollicytowany byłem (lecz ofiarowanemi 30m kontentować się nie mogłem, ile że to dawane było tak za Summę 50m Teressie zapisaną, jako i 35m od Bartłomieja wziętą) wypadły nie ktore wątpliwości, potrzebuiące informacyi JWWMć Pani Dki ktorey zasiągam; Nayprzod: Czy JWWMć Pani Dka nie pamiętasz jeżeli co z tych Summ nie było upłaconego przez Ogińskich? lub czy karta Bartłomiejowi dana na 35m nie iest dana w pozostałości tylko od 50m Teressie poprzednie zapisanych; bo tak Nam tu zadaią Plenipotenci Hetmańscy Powtore! Być może iż na realność tych Summ będzie nakazana Przysięga, lubo nie wiadomo czy JWWMć Pani Dce czy JW. Klntwu; Czyli tedy JWWMć Pani Dka będziesz się determinowała zaprzysiądz? lub czy będziesz rezelwowała JW. Klna iż to bespiecznie uczynić może? Potrzecie. Czy się nie znayduią w Archivum JWWMć Pani Dki listy jakie od S.p. Cześnikowey Litt, lub JEY Sukcessorow Ogińskich względem tych Summ czy to do Matki JWWMć Pani Dki czy do Samey JWWMć Pani Dki jako też do Bartłomieja Biskupa Poznane pisane, jeszcze przed rokiem 1735. a choćby i poźnieysze, gdyby mogły coś popierać, prosiłbym o ich przysłanie; Poczwarte: Adam Tarło Sttm Goszczyński w Roku 1746. uczynił na Osobę JWWMć Pani Dki cessyą Summy 50m, Jozefowi Tarłowi Oyciu swemu od Ogińskich zapisaney w Roku 1703. Czyli ta Summa iest zupełnie lub w części odebrana upraszam o informacyą, bo znayduiemy tu kwity Jozefa Tarła na 25m od Ogińskiego Sttm Gorzdowskiego, ktory był potym Wdą Trockim, także Heleny Tarłowny Starościanki Goszczyńskiey na 20m od tegoż Ogińskiego Ale nie wiemy z jakiey to Summy, bo kwity niedostatecznie się explikuią, a że te kwity poprzedzaią rok 1746. w ktorym Adam

Adam Tarło zlewek swoy na Osobę JWWMćPani Dobrodzieyki uczynił, zdawa Nam się supponować, iż to musi być inna Summa, boby nie miał Adam czego JWW MćPani Dce ustępować; Jakożkolwiek bądź ja determinowałem Patronow aby pozwy wydali Hetmanowi do wyexplikowania się i obrachowania z tey Summy, ale potrzebna mi do dochodzenia tey pretensyi Plenipotencya JWWMćPani Dki na mnie, lub na Stanisława Motowidło Regenta Kijowskiego à Plenipotenta Klntwa Czechowskich; bo tey Summy JWWMćPani Dku nikomu nie ustąpiłaś, à choćbyś ią chciała teraz komu przez cessyą ustąpić, toby jednak trzeba Plenipotencyą swoię jednego dnia do windikacyi tey Summy uczynić, à nazajutrz cessyą zrobić; boby znowu musiałem pisać o Plenipotencyą do tego, na kogobyś JWWMćPani Dku cessyą tey Summy uczyniłaś. We wszystkich tych okolicznościach mam honor upraszać JWWMćPani Dki o jak nayprędszą na pierwszą zaraz pocztę ~~Plenipotencyą~~ Informacyą bo może Sprawa przypadnie, nie wiedziałbym jak Argumenta Plenipotentow Hetmańskich zbijać; Plenipotencyą zas i Cessyą ~~[illegible]~~ choćbyś JWWMćPani Dku drugą potym pocztą przysłała, toby mniey szkodziło, abyśmy tylko w pryncypalnych Summach odpowiedzieć Hetmanowi umieli; Czekam łaskawey JWWMćPani Dki informacyi i rezolucyi, będąc z głębokim zawsze respektem

JWWMW Pani
Dobrodzieyki
Nayniższym Sługą
Tadeusz Dembowski
S. Jmci

List do mnie adressowany przez Warszawę do Grodna pewno doydzie.

Plenipotencya uchodzi tu ręczna, więc możesz JWWMćPani Dku przysłać tu Arkusz Papieru choć niestęplowanego z podpisem swoim, i dwoch iakich Osob, żeby się także podpisały tym sposobem: naprzykład: Tadeusz Dembowski uproszony do podpisu tey Plenipotencyi od JW. Potulickiey Stny Borzechowskiey Pieczętarz podpisuię się. NB Trzeba abyś i JWWMćPani

Dobrodzieyka, i Ci dway Przyjaciele przy podpisie swoim pieczęć przyłożyli, bo to od takiey pieczątki nazywaią się tu w Litwie Pieczętarze; Takowy zaś blankiet my tu zapiszemy, a choćby (: broń Boże :) gdzie na poczcie zawieruszył się, nie będzie mogł do niczego być użyty bo nie następlowanym Papierze będzie, i Ci Przyjaciele czy Pieczętarze przy podpisie swoim wyrażą że się podpisuią na Plenipotencyą:

Dla bespieczeństwa tego Blankietu niech Ci Przyjaciele czy Pieczętarze tak się podpiszą: N: N: Uproszony od JW. Teofili z Działyńskich Potulickiey Stny Borzechowskiey do podpisu tey Plenipotencyi w Sprawie z JW. Ogińskim Hetmanem W. W. X. Litt podpisuię się i pieczęć przyciskam. mp

koło takowego prożnego mieysca JWWm Pani Dka masz się podpisać, i pieczęć przycisnąć

Takie mieysce trzeba prożne zostawić przy końcu arkusza.

Na tey Stronie pierwszy Przyjaciel ma się podpisać i pieczęć przyłożyć

Tu Drugi przyjaciel ma się podpisać i pieczęć przyłożyć

1785, 30. VII

34

Jasnie Wielmożna Mościa Dobrodziko

Poważam się niegodną literą moią nadgłosić JW Pani y Dobrodzice: bo zadufany w Respekcie Iey Pańskim z zaleceniem mnie na usługi JW Pani Dobrodziki, spodziewaiąc się, że w Dobrach Ronowskich mieysce będzie wakowało, a moia chęć dawno była ustawiczna ieszcze chleb JW Pani Dobrodziki ieść wszakże co trzech teraz na Dyspozycyi y funkcyach iest, ia sam byłem, y potym być może z mieyszym Expensem, a większym pożytkiem JW Pani Dobrodziki, kiedy tylko łaska, y wola przystąpi, że dawnego Sługę w niczym nieprzewierzonego JW Pani Dob. przymieść do Dobra swego. w czym mnie poleciuszy, jestem z Głęboką Submissyą

Jasnie Wiel. Pani y Dobrodziki

z Witosławia d. 22 Maja 1782.

Nayniższym Sługą

Dorawski

do Potulickiej T.

1782, 22. V

#

Jasnie wielmożney Jmci Pani

Potockiey

Starościney Borzechowskiey

Pani y nayosobliwszey Do

brodzie moiey

Dzierzbiński

w Ronowie

1766, 17. IV

#

36

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko

Kondemnata iuż była rezolwowana na Sądach Ziemskich Kaliskich ktora iest otrzymana na Jmć Panu Krzyżanowskim więc teraz nic nie waży aby nią zarzucać. iednakowoż wiele było chałasu przy moiey sprawie ktora mi przypadła tych Sądow z Jmci Panem Krzyżanowskim y wymusili prawie na w Jmcia Panu Surogatorze aby był Dekret kapturowy Jmci Pana Krzyżanowskiego na mnie otrzymany y dwuch Niedziel wieży na mnie naznaczony nullitatis. Komplanacya zas ktora na ten czas miedzy nami stanęła ma bydź komportowana na przyszłych Sądach w Poznaniu.

Donoszę JWWmW Pani Dobrodzice że JMć Pan Łaszczynski rekwiruie odemnie człowieka Antoniego. ktorry się teraz niedawno czynił w Dachowie z poddana JWWmW Pani Dobrodzieyki za Jey pozwoleniem. ten człowiek iest prawie wychowaniec W.S. pamięci JMci Pana Kierskiego, więc niewiem iak mnie mocno na ciśnie czy mam wydać tego człowieka y żoną dla przyiaźniey Samsięckiey /: ktora na mało się zda :/ czyli też niech kobiete zapłaci. czekam tedy w tym rezolucyi JWWmW Pani Dobrodzieyki y wyznaię żem iest na całe życie z nayglębszym respektem

d. 17 martij 66 w Srodze

JWWmW Pani Dobrodzieyki

nayniższym podnoszkiem
W. Dzierzbinski

37

wraz z moią żoną nogi całuiemy JWWmPa
ni dobrodzieyskiey
moy wuy JPan Michał Radecki żegna JW
WmwPania dobrodzieyskę który iuż umarł

do Potulickiej Teofili

Dzierzbiński W.

1766, 17. VII

Madame et Trés chere Amie

Vous croyant à Kornik j'ose vous
addresser ces lignes Trés chere Soeur
tant pour m'informer de l'Etat de
vôtre sante que j'espere bonne,
que pour vous prier de vouloir
bien me faire le plaisir d'ecrire
à S.E. le Comte Radzinski
à Varsovie, qu'on dit vôtre
Parent, c'est uniquement lui qui
appuye et protege le plus mon ad-
versaire Petrowski, j'ignore par on
et par quel canal il est entré en
sa faveur. Daignez prendre mes
interets à coeur et ecrivez un mot
en ma faveur à ce Seigneur et s'il

se peut encore a quelques uns de
vôtre connoissance a la Commission
du Tresor mais il faudroit que
cela se fasse au plus vite puisque
les deux Juges ayant fait un
Rot et par consequent deux
sentences differentes, elles sont
expedies a Varsovie ainsi mon
sort depend de la confirmation
de celle de mon Juge, homme de
tete ferme et si je ne me trompe
plein de probité qui paroissoit at-
tendri de mes disgraces et qui m'a
meme avoué que les coutumes et
usages du pais l'empechoient de
me rendre toute la satisfaction qui
m'etoit dûe ainsi je perd encore

considerablement de mon bien par les chicanes sans nombre de ce Tribunal mais si la Sentence de son Juge devoit être approuvée, comme cependant je ne saurois me l'imaginer je serai ruinée. Avec tout cela il faut dire que la justice est fort couteuse en Pologne. Si vous voulez bien m'accorder vôtre Protection je vous prie de n'y pas perdre un moment puisque mon Antagoniste se flatte que l'affirmative se prononcera à la fête de Varsovie et avant qu'on se mette en chemin pour la Fête de Grodno je vous devrai alors le repos de mes jours et une grande partie de mon bien et il me sera doublement doux

de devoir tout cela à vous que j'honore
et que je chéris au dela de toutes ex
pressions etant pour la vie avec une
estime et un attachement sans egale

Madame et ma très chere Amie

à Kempen ce 9 Aout
1784.

Votre tres hl & obeissante
et toute devouée et
fidele Amie et servante
Dyhon.

2 rkp 1576

do Potulickiej T.

1784, 9. VIII

Z Dźwierzna d. 14 kwietnia 1785 40

Jaśnie Wielmożna Mci Dobrodz.

Zaraz od wyjazdu JWWMć PDz z Ronowa do Kornika ognistę miałem żądle upaść JEY do nog w Korniku, ale że zastępcę na mieysce moie dostać niemogłem, cieszyć się tylko żądzą muszę ale iak prędko go nabędę, tak bez zwłoki zadosyć uczynię pragnieniu, tym czasem życzę JWWMćPDz iak nay pomyślnych powodzień, a osobliwie nay czerstwiejszego zdrowia w długie ieszcze lata iako

JWWMć PDz

chciałem przez P. Piotra Kurczenta posłać y już Ich miał u siebie, aż nie do iachał, gdyż się wrócić musiał dla złey drogi, to y dla mnie krzywda że nie się JWWMćPDz przysłużyć niemogł ale gdyby kto iachał nadtem, chowam ich dla JWWMćPDz

Nayniższy sługa
X. Dyszyński

Nowiny z Ronowa ktorych P. Piotr Ogrodowy, oraz y Ekonom
umyslnie będąc u mnie donieśli.

Anno P. Kraft. Znicerz. z Mielcucha Panskiego Jęczmien Kradł
z wiadomością Mielcarza iak się wydało z Inquizycyow
y znaleźli tego Jęczmienia Korcy 8 u niego. Tym zas
sposobem stać się miałeo, ile razy na sztukę dano do Miel
cucha, nigdy niechciał pozwolić Mielcarz aby zaraz
zalano. ale dopiero nazajutrz. y tak w nocy wydawał.

2 nieiaki Affelt także Kradł Chmiel za wiadomością
Mielcarza, y ten sam kradziony do Bro
tu przedawał. obay złodzieie przyznali się Kraft
chce się wyprowadzić do Nakła albo za rzekę
bo mu podobno każdy mowi złodzi. a Affelta konie
cznie do Zatniczy wyprawić

3. W sam S. Józef w Nocy tak wielki się ogień zaiął był u
Xiędza z Zadzow że na 7. łokci nad komin wybuchał
gdyby był choć miały wiatr były by Gumna Panskie
poszły. albo gdyby tak gwałtownie niebyli ratowali
gdyż aż komin się rozpęk a żużle ognisto na gorę
padały, gdzie gdyby z wodą ludzi niebyło y tak Pleba
nia byłaby się zaięła.

Doniosłbym JWWMCPDz y ostanie Tegoż Xiędza ieżeli
tylko nie obrażę łaskawą dla siebie Panią. Już napowrot
ma swoią Wielką Gorzałki y wina kochaiącą Gospo
dynią U siebie, ale niżeli się utrzymała pierwszey potycz
kę z tą ktorą Xiądz miał odprawiła, y wybywszy tę prze
szłą ktora była z Wsi Ronowa, taż sama umknąć się
musiała, y teraz Bożą chwałę już odprawiaią, ile
słuchać, brzytko pisać RR. lepiey ustnie iak będę miał honor
upaść do nog JWWMCPDz
Ja sam z nim iestem w porozumieniu y zaprosiłem go do
Kamienia przez list łaciński, gdzie życie Jego wyłu
czę. a to dla listu do mnie pisanego, ktorego kopią
JWWMCP. przesyłam ale zmyśliwszy się Panią
niegniewaysię na mnie że takie brednie piszę

Jaśnie Wielmożna Sercem Kochana 14 marca 1769. 42

Moia Dobrodzieyko.

Z powinną wdzięczności rekognicyą idę na powinszowanie zbliżaiących się Swiąt Zmartwychwstania Pańskiego obowiązanym życząc sercem. gdy okrzyki Chorow Niebieskich wesołe ogłaszaią Alleluia; abyś JWWMPani Dobrodzieyka tysiącznych pociech przy czerstwym zdrowiu w niezamierzone używała lata, a w moich interesach łaskawą bydź raczyła Protektorką. Zonka moia kłania iaknayuniżeniey JWWMPani Dobrodzieyce, ktora w dawnym znayduiąca się stanie. codziennie spodziewa się rozwiązania, z tey okoliczności w boiaźni zostaie. aby nie była przestraszona; ile gdy iuż dawniey w Borzęcieżkach Rezydencyi moiey stała się wiolencya; supplikuię więc pokornie, aby za łaskawą interpozycyą JWWMPani Dobrodzieyki w naszą stronę nie chodziły komendy. gdy by zaś bez tego obeyść się nie mogło. przynaymniey aby był dany Ordynans komendzie ubespieczaiący y spokoyność zachowuiący w Rezydencyi moiey Wolsztyńskiey bo się nay bardziey lękam o przestraszenie Zonki moiey w tym stanie będącey; dasz JWWMPani Dobrodzieyka dowody łaski swey; a ia piszę się z głębokim respektem

JWWMMPani Dobrodzieyki

Sercem kochaiący y Nayniższy Sługa.

R. Gajewski.

Ko R.

To Patrl. T.

1769, 14 IV

Madame

Par le retour de la Lettre à ma chere Mere, j'ai remarque, que je suis dans la Disgrace de Votre Excellence, et cela surement par mon ardeur que je m'avois pris de Vous presentez une Lettre de Change de 25 Ducats, il est vrai que ca etoit une des plus grandes Impertinences que je pouvois entreprendre, apres les Bienfaits et les Graces dont je me voje inonde et que j'avois reçu de Votre Excellence, mais me trouvant dans la plus grande necessite et avec un seul Ducato en poche, je ne pouvois autrement faire, que de Vous presentez une Lettre de Change de 25 #, car d'un moindre

prie aurez éû la Miné come si je demandéz l'Aumone, est mon point d'honeur aurez étoit trop Attaque, mais me voyant pour tant reduit dans la plus grande Necessité je me suplié a Vos piés, est en Vous demandens l'Aumone, car je ne puis sans cela pas Partir demain d'ici par raport que le Charetier pretent que je lui payé en avant: (: une Marque que j'ai été tres bien Pain de mes Ennemis a Kornium :)

Votre Charité me sera une des plus grandes Graces, est un Souvenir pour tous les jours de ma Vie, car jamais j'ai eu besoin de demander l'Aumone, come il faut que je fasse appresent je rougi de honte, mais pourtant je crois, qu'il vaut mieux se donné à reconnoitre que d'etre à la risée de tous le monde, est c'est pourcela que je m'asarde, est que j'avoué sincerement mon malheur dans le quel je me trouve.

En esperance que vôtre Excellence, ne me

le

Laissera pas dans un malheur si profond
afin que je puisse partir demain d'ici.
J'ai l'honneur de me dire que je suis avec
le plus profond respect

Madame la Comtesse

Votre très humble et très
obéissant serviteur
Simon Sautier
Lieutenant

Posen
le 4me Novembre
1764

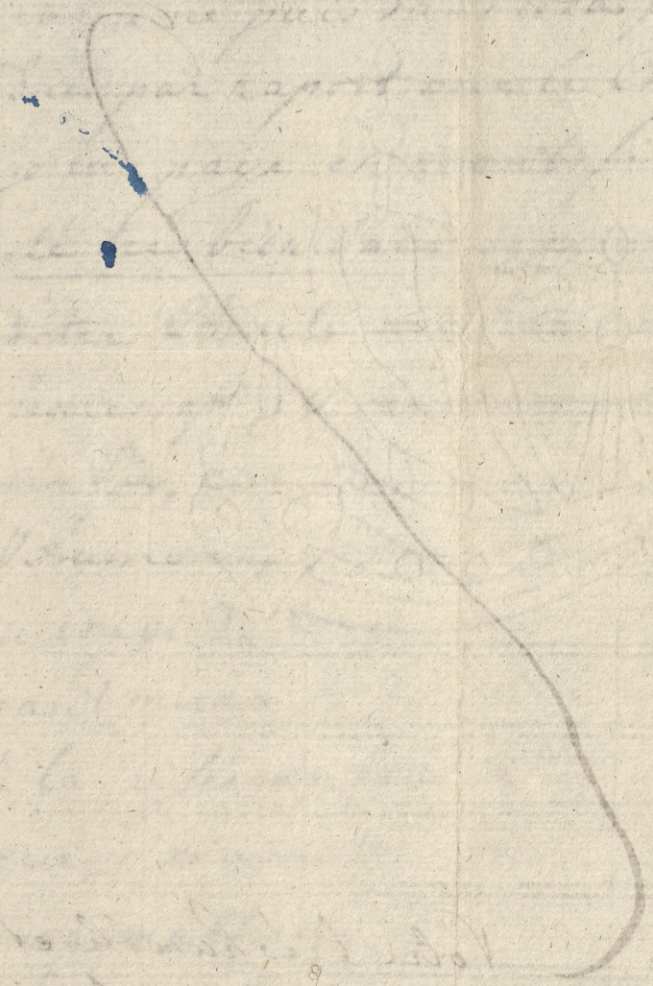

do Potulickiej Teofili?

dn. 9. Mca Marca 79. Roku z Pyzdr 45

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodzieiko

Ponieważ Prawo Koronne (co się dotycze Papieru Pięmowanego) dysponowało, ażeby Żadna Czynność, dwoistym Sposobem pod iednym Stemplem udziałana, ani do xiąg Żadnych przymowana niebyła przeto Ja, niechiąc Granic Obrembow Prawa względem Papieru pięmowanego przechodzić, Odsyłam, Wiżye dwie pod iednym Stemplem Zpisane, ktore Kwmci Pani Dobrodzieiki kazesz Ułożnemu, przybra-

wszy dwoch Szlachty do Niego. Spisac:
Osobnie, i do Zeznania do kancellaryi. / Zpisawszy
na papierze stemplowanym Osobno. / Jegoz przy-
słac: a tak przychyliwszy się do tey Czynności
Zechcę bydz. Nayskwapliwszym w Żądaniach.

Jwumę Pani Do:
brodzilei.

Nayniższym Sługą
M: P: Gozdawa Godlewski.
K. L. Pr[illegible]

P.S. o dlitorych. należyć się
będzie fl. 7.

Sroby

Panie

Jasnie Wielmożney JEJMć Pani

Potulicki

Starosciny Borzechowskiey

JWmć Pani Dobrodzice

w Korniku

prd alus

Jasnie Wielmosna
Mcia Dobrodzko

Znayniższą submissyą przez partykularną lotery
moię upadam do stop, Jasnie WWM Pani Do
brodziki, Jako zawsze uznanych respektow
z klemencyi Panski, skutek otrzymywałem tak
y teraz w pokorney suplice moiey nieomylną
z protekcyi Jasnie WWM Pani Dobrodziki odbio
rą łaskawosc, kiedy nasępuię kadencyi Lądow
Łęczyckich na ktorey przez list Jasnie Wielmo
żny JMC Dobrodzi, może uczynić officyalistow
dyspozycyą. Jazas akom persolannie
upraszał o promocyą JWWM Pani Dobro

dziki tak y teraz przez literę moię powtornie
upadam do stop, iż gdysz żadnego skrypułu
JWJgoMć Dobrodzieiowi może niemieć bo bym
Ia tyle aplikacyi moiey łożył że było z Ho-
norem JWWMPanstwa Dobrodzieystwa,
gdysz y teraz JWPan Regent nie iest u-
sławiczny przy kancellaryi bo ieszcze
podobno od zaczętey Iurydyki niebył
w tęczyci, A sabym takiego Suscipienta J.
WMci Dobrodzieiowi, sławy którego JWMPa-
stwo Dobrodzieystwo byli kontenci, W tym

48

zas do łaskawego respektu Jasnie WMPani
stwa Dobrodziejstwa referuię się na ktorym
wszystko szczescie dalszego precederu mego zawi
sło, Co wyraziwszy tym kończę zem iest na
całe życie

Jasnie Wielmosny WMPa
ni Dobrodzieki nayniższym
podnożkiem

Jmci Pannie Starościance Dobrod.
JMci Panu Starościcowi Dobrod.
do stop upadam.

Gąbus 1735

Jozef Grabowski
mp

(do Szołdrskiej Teofili)
stolnej Łęczyckiej

1735, 5.XI

49

Jasnie Wielmożna

Mcia Dobrodzieyko!

Odebrałem Respons od JWWmPani Dobrodzieyki, na Za:
dne moje Odezwy które pod Imieniem moim
czyniono są, jakobym się zapytywał czyli
Summa jest wypłacona przez JWWmPanią
Dobrodzieykę, niechciałbym w tym Interessie
inkommodować JWWmPanią Dobrodzieykę
gdybym miał jaką powątpliwość, wiedząc
o Aktach w Pile znaydujących się tam bym
dla mego Przeswiadczenia znalazł Dokum:
menta, lecz jako niebyło myslą moją za:
pytywać się moją Odezwą JWWmPanią
Dobrodzieykę, ile wiedząc doskonale że ta
Summa jest oddana, tak ten pod Imieniem
moim kto pisał nierozumiem dla jakiey
by przyczyny miał używać tey drogi pod
cudzym Imieniem Korrespondować. Nie:
chay moja Justyfikacya znaydzie prawdę

u JWWmmPani Dobrodzieyki, gdysz z podziwieniem odebrałem Respons nad moją o tym niewiadomość y jako rzetelną daję z siebie Explikacyą tak wyznaję y to żem jest z nayuiększym Respektem

JWWmmPani Dobrodzieyki

Nayniższym Sługą

Szabowski

d. 23 Julii 1780.
z Wąwelna.

Jaśnie Wielmożney Jmć Pani
Z Działyńskich Potulickiey
Starościney Borzechowskiey
JWWmmm Pani y Nayoso:
bliwszey Dobrodzieyce

1780, 23.VII

P. Ocea. w Kurniku.

Grabowski

od Grabowskiego list z przeciwny
pierwszemu zmyslonemu

Madame

Ma derniere que j'eus l'honneur d'adresser à Votre Excellençe me fit esperer qu'elle me daigneroit d'une reponse gracieuse, mais je me suis vainement flatté. Etant assuré que Votre Excellençe prends beaucoup de part quand un homme dans le misere commençe a se remettre, je me flatte qu'Elle ne sera pas indifferente en Lui mandant que la Providençe m'a mis dans un Etat ou je pourrai vivre fort honetement jusqu'a la fin de mes jours. J'ai eté reçu en qualité de Geometre privilegié auprés de la Chambre Royale, et aussitot que la Saison le permettra je comencerai mon ouvrage. Mais, Madame pour executer cela, il me manque encore quelques Instruments necessaires dont j'ai grand besoin; je crains d'incomoder Votre Excellençe mais connoissant Votre façon de penser Madame j'espere que Votre Excellençe aura la graçe de me soulager dans mon Etat present, en la priant de m'avancer quelques Ducats pour pouvoir acheter les dits Instruments. Pardonnez

Madame a Vous etre a Charge, la Necessite me forée de le faire, et je suis assuré que Votre Excellençe ne manquera point de me faire cette seule graçe, je promet en honet homme de Vous rendre cet argent Madame, aussitôt que j'aurai fini un terrain qu'on m'a ordonné a lever un plan. Je me recomende à la bonne graçe de Votre Excellençe et reste avec le plus profond respect

Madame
de Votre Excellence

a Breslau le 7e Avrill
1785/.

le tréshumble et trés obeissant
Serviteur
C L Grund /.

z Mss. 1576

Do. Potulickiej Teofili

1785, T. IV

4

53

Jasnie Wielmożna
Mościa Dobrodzieiko.

Jako wsiąłem sobie za powinność nieopieszałą
moię na wszelkie JWWMPani Dobrodzieiki
pełnie usługę tak byłem u JmciPana
Urzędowskiego MMPana. y zlecony
Interes traktowałem na niektorych
pokazał od SP Wielmożnego Dziada
WMMPani Dobrodzieiki do nacyi innych
zas w Inwentarzu specyfikowanych
remonstrował na mieysce excypowa
nych innych deklaruie się zasadzie
Zdawkę że niewesmie deklarował bo
sym chce widzieć się z JWWMPanią

Dobrodzieką y w tey circumstancyi rozmo
wić się czemu JWMPani Dobrodzieka
możesz wierzyć
Byłby dziś upadł do Nog y Ja z Jnfią
ale konmi swemi wysłał rzeczy do
Dobrzyszewa co wyrażewszy upadam
z głęboką submissyą do Stop

JWWMMPani Dobrodzieki

Nayniższy Podnożek
Jan Rzewuski
mp

d 12 Febru
1754

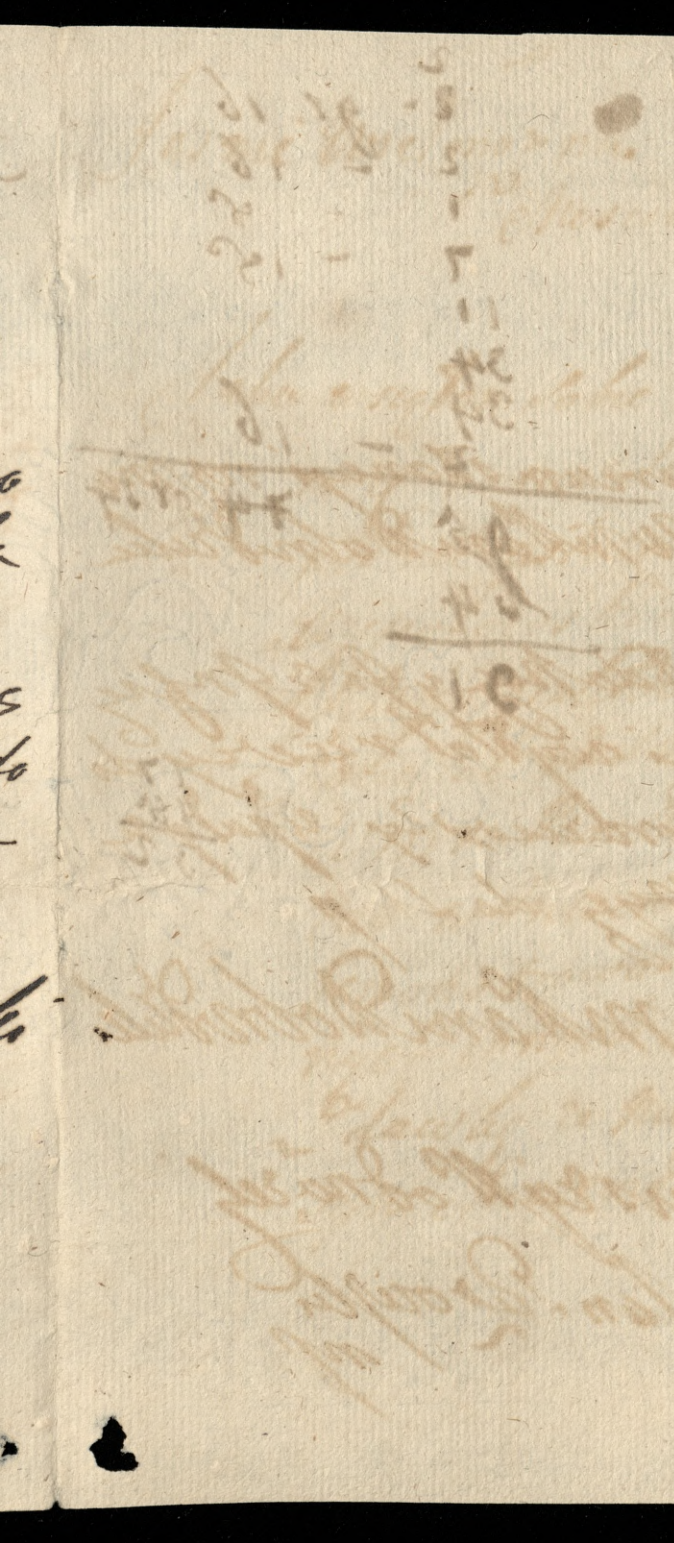

2
2 - gr 16
2 - 16
1 - 8
7 - 18
11
34
34
2 - 16

~~74~~ gr 14

95
64
31

17
18
32

do T. Potulickiej

1754, 12. II

Kopia

55

Wysoce urodzona Łaskawa Pani Pani

Był tu pan Major Chlebowski ktory się uskarżał tak na Wielmożną Panią iako y na niesprawiedliwe obchodzenie się z nim y niezgruntowane udanie iako by przez iego okazią pan Pułkownik Rönne całe dobra kornickie splondrować kazał y z gruntu zruynować ~~kazał~~ a ponieważ to iest Fałsz y pana Pułkownika tu przytomnego niemasz więc nic innego czynicz niemogę tylko przybycia iego oczekiwać, a teraz poprzyiacielsku życzę nietylko sprawiedliwie się obyć z panem Majorem Chlebowskim ale ~~podług~~ się iaknaylepi ~~z niem~~ uspokoicz z niem aby do powtornego uskarżenia nie przyszło gdyż by dla Wie: Pani niepomyślne się ~~pociąg~~ pociągneli konsekwensyie przytym ~~spo~~ zupełnym uszanowanem zostaie

Wielmożney Pani
Nayniższym Sługą

Posen d. 1 Julij
1771

Heitzig
Major

Hochwürdiger Herr

Ich habe mir die Ehre genommen meine
Aufwartung zu machen, und Ihnen Nachricht zu geben,
daß ich so glücklich angekommen bin, und Ihnen
meine Dienste anbiete, auch um Ihre Befehle
bitte, wenn Sie mich etwa brauchen sollten.
Ich befinde mich hier bey Ihro Majestät der
Königin in Warschau und werde mich bemühen
mich Ihro Majestät der Königin, meiner gnädigsten
Frau, so gefällig zu machen, als ich nur immer
kann, damit ich mir Ihre Gnade erwerben möge.
Ich habe mich auch bey Ihro Majestät der
Königin in Preußen, meiner gnädigsten Frau,
gehorsamst empfohlen, und Sie haben mir
versprochen, Ihro Majestät der Königin
in Preußen, meiner gnädigsten Frau,
Ihro Majestät der König, meinen gnädigsten
Herrn, Ihro Majestät die Königin, meine
gnädigste Frau, Ihro Majestät den Prinzen
Heinrich, Ihro Majestät den Prinzen
Ferdinand, Ihro Majestät den Prinzen
August Wilhelm

20
88
28
3
1.15
42/6/7

1771, 21. X

Hochwohlgebohrne Frau,

Gnädige Gräfin,

58

Ew. Gnaden schreiben, habe ich zu erhalten die Ehre gehabt. Die fälschl. Angabe Hrn. Major v. Chlebowsky wollen Dieselben so lange anstehen lassen, bis Hr. Obrister selbst zugegen sein wird; Dieselben überzeugen sich mit vollkommenem Recht, wenn sie zugestehen, daß Denenselben auf dero Güter kein Unrecht geschehen; Hr. Obrister ist allemahl besorgt gewesen, so viel es sich immer hat thun lassen, solche zu schonen;

Die Pretention Hrn. v. Chlebowskij betreffend, so scheint es billig, wenn sich beyde Theile, durch Vermittelung guter Freunde, vergleichen möchten, wie es schon viele Herrschaften bey jetzigen Zeiten in Ermangelung der Rechten gethan haben,

Da sich Hr. v. Chlebowsky der besondern Gewogenheit Ew. Gnaden bisher gerühmt, so zweifle um so weniger, daß nicht der Vergleich, durch eine Vermittelung könne beygelegt werden, ihm aber gänzlich abzuweisen, gehet auch nicht an, ein jeder richtet sein Vertragen zum besten seiner selbst ein; ich bin dennoch nicht im stande, eine, oder die andere Partie zu verurtheilen:

Ich habe die Ehre mit der Vollkommensten Hochachtung allemahl zu sein

Ew. Hochwohlgeboren

Posen,
den 10 Juli 1811.

ergebenster Diener
Heitzig

Num 7.

1771. 10. VII

60

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko

Pełniąc roskaz JWWMM Pani Dobrodzieyki posyłam umyślnego po prowizyą od Summy 3000. Złotych Polskich, Kwit z teyże prowizyi inkluduię y siebie łaskawemu respektowi Panskiemu na zawsze oddaię, zostaiąc z iak nayglębszym uszanowaniem

JWWMM Pani Dobrodzieyki

Wraz z Żoną moią upadamy do nog JW. WMPani Dobrodzieyce tenże honor Swiadczemy JW. Jmci Pu Staroście Budzynskiemu

Szczerożyczliwym Bratem y Nayniższym Sługą

Józef Ja Jagniątkowski

Z Rosnowa d. 11. 8bra 1762

do Potulickiej Teofili?
do Szołdrskiej Franciszki?
1762, 11 X

62

Jasnie Wielmożna

Mcia Dobrodzieyko

Nie przez powszechny Zwyczay lecz przez szczegul:
nieyszą dla Godności JWWMCią Pani Dobrodzieyki
Względność, y winną za Łaskawości Jey dla Mnie
wdzięczność mam honor moie wyrazić Jey Po:
winszowanie Zaczynać Maiącego się Roku, kto:
ry Aby JW Panią w iaknaytrwalszym nadługo
Umocnił Zdrowiu, Więcey nic nieżyczę. bo Pani
nic niepotrzebuie, a to nayslepiey JW Panią Uszczę:
śliwić może, rownież y mnie gdy długo będę miał
honor szczycić się będę z głębokiem respektem

JWWMCią Pani
Dobrodzieyki
przywiązanym y nayniższym
sługą
Tad Jaraczewski
S.S.

Daruie JW Pani
że się odważam
tak Malinką Kolendę
Myśliwską Pani prezento:
wać
z Jaraczewa
d. 28 Xbr 1785

1785, 28.XII

1.

63

Jasnie Wielmozna Mcia
Dobrodziko

Nieprzeyrzawszy się doskonale w Zapisie JWielmozney WMPani Dobrodziki tey Summy ktora na Brata moiego zpada, Położyć kazałem Termin na Sądy Grodzkie Kaliskie, a że Responsia zapisana w Poznaniu, należeć będzie to do Łaskawego Respektu Jasnie Wielł WMPani Dobrodziki że pozwolisz na Dekret w Sądach Grodzkich Kaliskich, a mnie w tym Dobroczynność wielką że przy Zatrudnieniach Interessow Regimentowych, przez zluzowanie Jmci Pana Oberteleytnanta Krzyżanowskiego y odebranie Jemuż Tychże Interessow Regimentowych, większey mi przez Respekt Swoy nieprzyczynisz

Podroży

Podrozy na Sądy do Poznania, albo tez iaksię zaszczycam Łaskawoscią Pańską JWWmPani Dobrodziki, pozwolisz na Dekret podczas Sądow Ziemskich w Pyzdrach przypadaiących, W czym iaksię spodziewam konsensu przy Respekcie JWWmPani Dobrodziki, tak te uczynność dozgonnemi przy Nogach JWWmPani Dobrodziki zawdzięczać będę Usługami, zostaiąc znayniższą Submissią

w Trodzie
d. 15 Maja
1757

JWWmWmPani
Dobrodziki

nayniższym Podnuzkiem

Kajetan Kamieński mpp

do Patul. T.
1757. 15. V

Jasnie Wielmozney JMPani
z Działynskich
Potulickiey
Staroscinie Borzechowskiey
J:W: Pani y Dobrodzice

Karczewski L^w Korniku

1782, 16 V

64

Jasnie Wielmożna Mościa
Dobrodziko!

Gdy Prozba Moja Łaskawe odebrała uskutecznienie z Respektu Pańskiego w pozwoleniu Namiotu na Kondescensyą teraźniejszą do ktorey sądzenia przybył wczoraj tu W. Brzeski Komornik Kujawski a z Strony W. Korytowskiego Chęjest W. Ziemięcki Komornik Łęczycki: posyłam potenże Namiot Złożywszy Winną Demissyą w Progach JW Pani przy poleceniu Respektującemu Respektowi Jestem

JW: Pani Dobrodziki

Nayniższy Sługa
L Karczewski
Ppnio

z Czarnotek
d. 16 Maja
82.

1782. 16. V

Dnia 7go Lipca 1785. z Poznania

66

Jasnie Wielmożna Pani, Pani y Nayosobliwsza Dobrodziko

Gdym miał honor, hołd powinny w początkach Łaskawości moich oddawać Jasnie Wielmożney Pani Dobrodzice iako iedney z naylepszych Naszey Ewiktorce; uszczęśliwiony byłem słyszeć to dobrotliwe oświadczenie, że pomimo Prawa, rozporządziłaś Jasnie Wielmożna Pani, swemu Podskarbiemu Prowizyą po pięć od sta wypłacać. Nie czynię ia nieoczekiwanego kroku, myśląc dopominania się tego, czego mi nie nadaie Prawo; lecz szczególnie końcem uwiadomienia, że nie tylko w tym roku, ale iuż od kilkuna lat Klasztor nasz tey oświadczoney nie doznawał względności: gdzie razem mam szczęście z nieprzeyrzanym szacunkiem i naygłębszym uszanowaniem pisać się i być

Jasnie Wielmożney Pani Dobrodziki

nayniższym Podnożkiem

X. Kayetan Karmowski Franciszkan

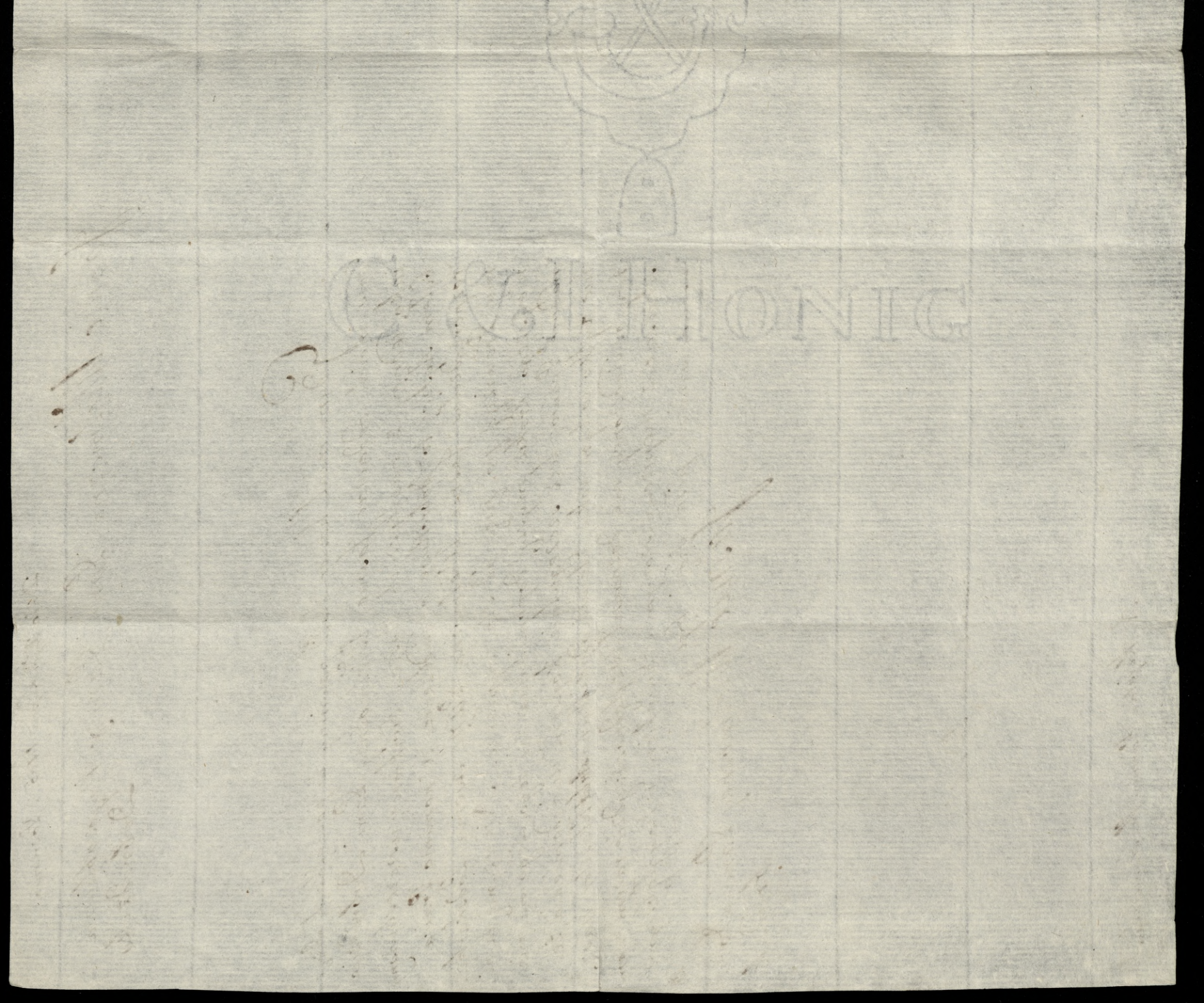

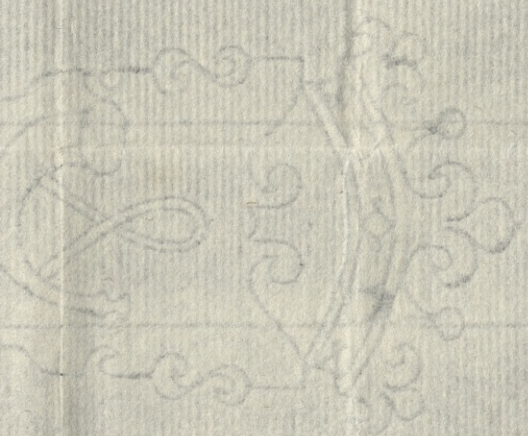

do Teofeli Potulickiej

1785, 1. VII

68

Hochgebohrne Gräfin

Gnädige Frau Frau. &c:

Ihro Excellenz gnädiges schreiben habe mit allen respecten halten, habe auch schon zweymahl an Ihro Excellenz geschreiben, allein die beyeste seindt in Illgin ligen gebliben welche hier folgen wegen einer Lgei der so woll lateinisch als auch frantzösisch sprechen solte habe mir schon Ville mühe gegeben, mein Man auch schon zweymahl in Glogau gewesen, allein doch keinen gefundten der sich dahin schüben möchte, und wan man auch schon einen guten und Qualificierten Menschen anreißt, so seind Sie nicht zu persvadieren in Pohlen Dienste zunehmen.

7220

auch ist die Zeit biß Martini al zu kurtz, dan ich will mich nicht
unterstehen etwas liederliches oder unbekantes an
Ihro Excellenc der Gnädigen frauen Genneralin zu schreiben
mein Man wirt erster dagen widerum nacher Glogau
um sich um dergleichen menschen zu erkundigen.
ich werte selbsten Künfftige woche nacher Zempin
zu Ihro Excellenc, dem jung Könner Ihro Excellenc
die frau Genneralin auf weinnachten gewiß haben
er studieret noch bey die Jesuiten. Mein Man fahlet
Ihro Excellenc zu füessen, dem jungen herrn
Starosten Mein gehorsambstes Complimeret
gleich ich verharre

Ihro Excellenc
fuesfahlente dienerin
Feteria Kartucka

Dribitz
d. 22 7bris
1743

1743, 22.1x

1777.

70

Jasnie Wielmożna Pani y Dobrodziko

List J.W. Pani Dobr. do Sądu pisany o dilacyą sam wczoray oddałem w Jchmościom Komisarzom Hipoteki ktory deklarowali mi przyzwoity dać Respons do JW Pani Dobr. ale że cisz Jchmość dziś nieznacznie wyiechali nie dawszy responsu a iatez nie baczę potrzeby dłużey zatrzymowania posłan ca gdysz Oni się ledwo iutro wrocą więc mam honor odpisania JW Pani Dobr. gdysz ia w tey okoliczności iuż wielu Jchmościom musiałem odpisać y wiem zdanie Jch że Dilacya żadną miarą dana być niemoże na czas tak długi gdysz się zgoła ta cała Komissya tą razą dziesiątego kwietnia kończy, oraz ile to nie iest konieczna potrzeba aby teraz każdy dziedzic przystempował do Hipoteki co samo y cytacye drukowane opiewaią, Sąd albowiem Pilski zawsze będzie miał tę moc y władzę do zapisania Hipoteki, ktorą ma Komissya teraznieysza, a co większa żeby nay mniey nikomu się niema zazło ktory teraz nie przystempuie do Hipoteki

to iedyna że teraz z mnieyszym kosztem, a w czasie dopraszaiący się tego u Sądu będzie miał na każdą wieś kilka talerow więcey Expensy, więc Jas: W Pani niemasz racyi kwapienia się na ten Termin kiedy Documentow niemasz potrzebnych

Co się tycze Działow szukania w Grodzie Nakelskim /: lubo rozkazy Jas: W Pani nadenszystko sobie poważam :/ iednakże do szukania ich niemogę teraz przystąpić a zbędę miał cożkolwiek blisze obiaśnienie w ktorych Leciech y kto z kim się dzielił, gdzie natenczas wskutku okażę żem iest

Jasnie W Pani y Dobrodziki moiey

Nayniższym sługą

Z Piety d. 15tego Marca
1777

G Kegel R.A.

do Teofili Potulickiej

1777, 15. III

72

Jaśnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko

Poddani moiey z Wsi moiey Dziedziczney Sowińca Jeden Andrzey drugi Józef obydway Bracia między sobą rodzeni, Znayduiący się w Dobrach JWWMPani Dobrodzieyki Daszewicach na Gospodarstwach są mi okazyą Inkommodowania JEy. Niesąc Prozby abyś iako moich własnych Ludzi, (czego dowod w przyłączonych przesyłam Metrykach) wydać rozkazała.

Nic się zaś przeto Gruntowi nieubliży, bo ci maiąc tam w Daszewicach obydwaj Gospodarstwa okupne odprzedadzą ie Innym. iako iuż ieden ma na Swoy Plac Kupca.

Uzyskaną w tym JWWMPani Dobrodzieyki łatwość wdzięczną wymierzać będę powinnością

Z winnym wyznaiący się bydź Respektem

JWWMWMy Pani
Dobrodzieyki
Nayniższy Sługa
Kęszycki
Wda Gnieźn.

Z Mosiny d. 19 Febr.
1786

do Potulického J.

z Ms 1576

1786, 19. II

73

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodziko —

Należało mi już dawno powinną oddać Adoracyą JWW
„mmci Dobrodzice. tylko niebytność JWWmm Pani Dobro„
dziki w tuteyszych Dobrach swoich, y wielce cięszkie w
teraznieyszych okolycznościach zatrudnienia; zatamowały
mi oswiadczenie y wyznanie tey powinney uczynności
moiey. Przeto niżeli Sam w Osobie moiey, należytey
JWWmm Pani Dobrodzice nieoddam Czołobitności z wielkim
uzaleniem się wnoszę do JWWm Pani uskarżenie prze„
„ciw Ludziom Runowskim y Rosciminskim; ufam że
niemaią tego od JWWmm Pani Dobrodziki rozkazu y
pozwolenia, iednakowoż wiele y nadto sobie pozwalaią.

Wiadoma iest arcydobrze JWWmm Pani Kon„
„trowersya o granice miedzy Zabartowem z iedney
a Runowem y Rosciminem z drugiey strony zachodząca
więcey ieszcze niżeli od stu lat zaczęta; Zabartowianie
spokoynie bez żadney impetycyi y przeszkody od niepa„
„miętnych czasow trzymali te grunta; y mieli ie za swoie,

7220

Teraz zaś Runowianie y Roscimianie sobie ie przywłaszczyli y ta sprawa dlatego tak długo zaległa, że iey żadna Strona skutecznie y dokładnie niepromowowała; a tym czasem Luboby według Prawa żadna Strona niepowinnaby się tykac y zażywac gruntow w kontrowersyi zostaiących, Runowscy y Rosciminscy Ludzie, wielkie wiolencye y exorbitancye czynią

Niedawno pewny Niemiec z Roscimina tak okrutnie zbił parobka Gbura Zabartowskiego; że musiał go Gospodarz na wozie do domu przywieść, ktory z tego pobicia cztery niedziele leżał y wcale słuch utracił. a to z tey racyi że zgromił Człowieka Rosciminskiego aby brzeziny nie wycinał ktorą miał forę naładowaną. Teraz zaś Dnia 18 Miesiąca bieżącego tylko Parobek Zabartowski na gruncie w kontrowersyi zostaiącym na samey stronie, iedną brzezinę uciął, na trzy kawałki sobie ią przeciął. Zaraz w tym punkcie przybiegł Borowy Runowski Nycz, z pistoletu do niego strzelił, tylko że go chybił fuzyą z ramienia porwawszy konia mu naylepszego wartego 15 talarow zastrzelił. JWMMci Dobrodziko nie iest to

8

rzecz Chwalebna, zaraz strzelac y zabiiac ubogich Ludzi
ktorzy w teraznieyszych cirkumstancyach dosyc biedy maią
„gdycby ja mogł zakazac zeby od tego gruntu abstynencyą
mieli. poki finalna nienastąpi decyzya, y JWWmmc Pani
Dobrodzika dla zachowania Prawa to samoby uczynic ra„
„czyła; Ale ja mam dostateczne uwiadomienie. ze Rosci„
„mianie, te grunta, ktore przedtym trzymali Zabartowianie
orzą, zasiewaią, y więcey ich sobie dobywaią. Runowscy
zaś Ludzie, osobliwie Młynarz Runowski, iakom sam
na własne oczy widział, wszystko drzewo wycięli, ledwie
ktorą choykę zostawili: Im się godzi a Zabartowianom nie!

Supplikuię JWWmmc Pani Dobrodzice, zeby niepozwa„
„ła tak zbytney Ludziom swoim zuchwałości. Napiszę ja
do JOXcia Jmci Prymasa zeby starał się raz nazawsze
zakonczyc tę graniczną sprawę o co y JWWmmc Dobrodzikę
upraszam, Wyznaiąc ze iestem z naydokładnieyszym
poszanowaniem —

JWWmmc Pani Dobrodzikі
nayniższym Sługą
Xz Kiedrowski
mpp

z Kaminia 21ma Januarii
1759.

+

75

Jasnie Wielmożna Mlia Dobrodziyko.

Liczę do dawnych y teraznieysze obowiązki ktore powinienem JWWMMPani Dobrodziyce, za łaskawą rekommendacyą Osoby moiey do JeyMcPanny Kasztellanki Elbląskiey, od ktorey Respons w tey kooperciе inkluduię, a w moim sercu rysuię dozgonną wdzięczność za nieograniczone JWWMWMPani Dobrodziyki dla mnie w wielu okolicznosciach wyświadczone Dobrodzieystwa, szczesliwy gdybym był w stanie, ieżeli niedostatecznie /: co niepodobna :/ przynaymniey po części one odsłużyć

Tu na tym mieyscu, tak Najasnieysze Panstwo, jakoteż Jchl Ministrowie łaskawie mię przyięli.

JW JmcPani Staroscina Borzechowska.

y mam w Bogu nadzieię że Interes wiadomy swoię
mieć będzie według Sprawiedliwości satysfakcyą
iako iuż poczęści listem obwieszczaiącym tym
czasem zaczęty, w ktorym przestrzeżono żeby na
godność swoię pamiętaiąc, processować się nie
pozwolono etc: w czym do ustney referuię się infor-
macyi w W. Polsce, dokąd w piątek Popielcowy
mam Intencyą wyiechać: tymczasem wyznaię
Że mi iest z naypowinnieyszym respektem

JWWMWMPani Dobrodzieyki

P.S. Za pozwoleniem JWWMWMPani Dob:
JmX Kan: Kochanemu serdecznie y uniże
nie kłaniam, a przepraszam że do Jmci
nie piszę bom publiką zatrudniony.
co będę chciał na drugą pocztę wykonać

obowiązanym
y naynizszym sługą
Ścierski Kpn

w Dreznie 14. Februarij 1756.

1756, 14. II

77

Jasnie Wielmożna JMC Dobrodziko

Po moiey cięszkiey chorobie słabą ręką odpisuię, ale mocną expressyą oswiadczyc pragnę powinną JWMC Pani Dobrodzice submissyą, Mam Sobie za honor służyc moią Sumką JWMC Pani Dobrodzice, y Starostwo Zytomirskie staną z nią dnia iutrzeyszego na południe w Poznaniu, gdzie że mi słabosc zdrowia bydz nie pozwala przysłane Sobie transakcye roborowac bendę w koscianie, Stronę oddania Sumy przy czerstwieyszym zdrowiu w krotkim czasie oznaymię. a teraz tym kończę zem iest z powinnym respektem.

JWWMMC Pani

Dobrodziki

nayniższym Sługą

Kołaczkowski

mpp

Zona moia nayniższą JWMC Dobrodzice oddaie submissyą. Starostwo iutro do nog upadną

w Głuchowie 11. Septm: 1757.

7220

79

Jasnie Wielmożna MC Dobrodziko

Wyraziłem w przeszłym adressie, y ustnie opowiedziałem JMPanu Plenipotentowi, że przysłaney Sobie arendey odebrać nie mogłem, dla tego, że punkt Kontraktu pryncypalny nie wyraża Wsi Ziemina na Kromolice zarabiaiącey, tylko same Kromolice, y upraszałem żeby Kontrakty były poprawione lub odmienione, lecz gdy w tym punkcie żadney przez kilka Niedziel nie miałem rezolucyi, muszę dla bespieczenstwa mego a żeby mi termin dla zbliżaiących się Sandow nie upadł pozew do wykupna położyć, o co iaknayuniżeniey przepraszam wszakże przez to nic się przeciwnego woli JWMMC Pani

Dobrodziki nie stanie. Iezeli JWWMCPani Dobrodzika według moiey pretensyi pomienionego punktu w kontrakcie poprawic pozwolisz, relacyi położonego pozwu zeznac nie każę y Summą tą służyc JWMCPani Dobrodzice daley bendę. To wyraziwszy nie odmienney odaię się łasce. iako iezdem przy złożeniu powinney submissyi

JWWMMCPani
Dobrodziki
Szczerze Życzliwym
y nayniższym Sługą
A Kołaczkowski
mpp

w Głuchowie d 25 Czerwca
1758.

do Potul. T.
Kołaczkowsk
1758, 25. VI

87

Jasnie Wielmozna MC Dobrodziko

Adres JWWMC Pani Dobrodziki z powinnym odbieram uszanowaniem, y dziękuię iaknayuniżeniey, żes mi raczyła przed naznaczonym czasem przysłac Arendę z wyderku mego, lecz przepraszam że Jey teraz nie odbieram, a to z tey racyi, że kontrakty nie są doskonałe, kiedy Wsi Ziemina na kromolice zarabiaiącey nie wyrażono, a gdybym odebrał prowizyą y kwitował, tym samym bym approbował te transakcye. Więc iezeli JWWC Pani Dobrodzika chcesz Summę miec na drugi Rok u Siebie, proszę żeby kontrakty insze nastąpiły, poczym odbiorę arendę, y Grodem kwitować będę.
Przy tey expressyi nayniższą składam submissyą spolnie z Żoną moią, iako iezdem.

JWWMMC Pani
Dobrodziki
nayniższym Sługą
A Kołaczkowski
mpp.

JMC Pan Plenipotent ustnie obszerniey opowie szkrupuły moie

W Głuchowie 6. Maia
1758.

Jaśnie Wielmożna WW. Dobrodziejko

Adres JWWMCPani Dobrodziejki z powinnym odbieram uszanowaniem, y dzięki iaknayuniżeniey, żeś mi raczyła przed naznaczonym czasem przysłać Arendę z wyderku mego, lecz przepraszam że Jey teraz nie odbieram, a to z tey racyi, że kontrakty nie są doskonałe, kiedy Wsi Zygmina na Kromolice zarabiaiącey nie wyrażono, a gdybym odebrał prowizyą y kwitował, tym samym bym approbował te transakcye. Więc ieżeli JWWMCPani Dobrodziejka chcesz Summę mieć na drugi Rok u Siebie, proszę żeby kontrakty insze nastąpiły, po czym odbiorę arendę, y srodem kwitować będę.

Przy tey expressyi nayniższą składam submissyą spolnie z Żoną moią, iako ieżdem.

JWWMCPani Dobrodziejki
nayniższym Sługą
Kołaczkowski
mpp.

JWCPan Plenipotent ustnie obszerniey opowie szkrupuły moie

Ew. Słuchowie 6. Maia 1758.

1.

6ta maij: 1758 vo.

83

Jasnie Wielmożna JMC Dobrodziko.

Adres JWWMCPani Dobrodziki z powinnym odbierąm respektem, ale kontenta Jego z niemałym czytam podziwieniem kiedy JWMC Dobrodzika po fundamentalnym postanowieniu odmienną czynisz mi propozycyą. przyznaię że Summa ode mnie nie prędzey liczona była, ale listami, ktorych kopie posyłam, upewniony byłem, że ta Summa dłużey zostawac u JWMC D. miała, oprocz tego był u mnie JMCPan Plenipotent, y spisalismy kontrakty na przyszły czas, ktore tylko podpisac trzeba, y owszem pierwszą bytnoscią gdy odwoził prowizyą, pokazywałem mu list gdzie mnie częstowąno dobrą transakcyą, upraszał od JWMC D: a zebym Sumy nie podnosił, y dla tego opuscilem ofiarowaną mi pożyteczną

transakcyą transakcyą. Zwazze JWMCD: wielkim rozsądkiem swoim iezelim nie iest wtym punkcie zawiedziony. iest to Suma dla mnie znaczna, lokowac ią trzeba. a dlatego zadney wtak prędkim czasie dac nie mogę rezolucyi, tylko tę, ze roskaz JWMC Pani Dobrodziki wykonac starac się bendę. Jako iezdem przy złozeniu powinney submissyi

JWWMMC Pani
Dobrodziki
nayniższym Sługą
A Kołaczkowski
mpp

Zona moia wzaiemnie JWWDce nayniższą oswiadcza Submissyą.

W Bluchowie 14 Augusta
1758

85

Wielmożna MC Dobrodzika

Ufundowane w pozyskaniu dożywotniey przyiazni intencye moie iako przez partykularną odemnie relacyą są wiadome WW MMC Pani y Dobrodzice, tak ich powtorną nie explikuiąc aryngą, adressuię z powinną submissyą prozbę moię, abyś WMC Pani Dobrodzika prezencyą swoią akt moy weselny dnia 16. Listopada w Domaradzicach naznaczony przyozdobić raczyła. Ktory lubo bendzie prywatny y bez zwyczaynych ceremonij, przeciesz dufam, że WMC Pani Dobrodzika bytnosci swey denegowac temu nie zechcesz, ktory partykularną estymacyą iest zawsze

Cw. Głuchowie
6. Listopada

JWW MMC Pani y Dobrodziki

Szczerze życzliwym y
nayniższym Sługą
A Kołaczkowski

II

87

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko

Przypomnieć się protekcyonalney Łasce JWWPa
ni Dobrodzieyki iako iest mi powodem
Polepszenie Zdrowia, tak y osobliwszym
staię się upadnieniem do Nog JWWPa
ni Dobrodzieyki gdzie szukam dla siebie

Łaskawszey pamięci wyexpensowana znacznie w chorobie swoiey aby ten mnie Respekt supplementował co mnie zwykł zawsze utrzymywać przy ktorym piszę się z nayglębszą weneracyą

JWWMM Pani Dobrodzieyki

Nayniższy Podnożek

Teressa Koracka

mpp

Mąż Moy wraz ze mną
O Łasce Panskiey oddawszy się
spolnie z podaney do Nog
WJeymć Panom Woiewo
dzantom y WJmć Panom
Woiewodzicom Kłaniamy uniżenie
Dtt w Jnieta d. 23 Januarii 1756.

89

Jaśnie Wielmożna Mcia Dobrodziko

Moich zawsze chęci było mieć zaszczyt wysłużenia Łaski JWWPani Dobrodzika a gdy okoliczność prawnego interesu wzbudziła przyczynę nabrzy mnie iednostainym Uszanowaniem JWWPani Dobrodzika moi okazywać staranek Termin nastąpił Kondescensyi dnia wczorayszego akt zapisany W Sądzie ziazdowy osobnym doniesieniem oświadcza Powinne wyrażaiąc Uszanowanie

JWWMPani Dobrodzika
Sługa Uniżony

Jan Korytowski Jo Czekal

w Chwałkowie
25 July
1786

z P. 135

do Teofili Potulickiej

1782, 1. VII

90

Jasnie Wielmożna Mościa Dobrodzi
ko

Lubo mi iest wielce potrzebna ta sum
ka ktorą służyłem JWWmmPaniey
Dobrodzice/ w tym Roku ale kiedy
mnie zachodzi roskas JWWmmPa
niey Dobrodzikiey żebym ią iescze zo
stawiuł czynie zadosyć woli JWWmm
Dobrodzikiey tylko proszę iak nayuni
żeniey o tę łaskę żebym tę sumkę
mogł mieć w przyszłą roku w wilię
S. Jana wyliczoną ponieważ na ten
sam czas deklarowałem wyliczyć
Zięciowi memu posag ktoremu
w tych dniach odwożę w Kaliskie Żonę

Supplikuie

Jaśnie Wielmożna Mościa Dobrodziko
żebyś mi prowizyą raczyła odesłać
ponieważ o tych pieniędzach ci my
śliłem wyiechać w tę drogę a gdyby
mnie miała ochybić łaska JWW
nuey Dobrodzikiey ruszyć bym się z
mnie nie mogł. co wyraziwszy pi
sze

JWWMM Dan
Dobrodzikiey
nayniższym
Tadeusz Konf

Z żoną moią
nayniższą za
piszemy sub
missyą Jaśnie
Wielmożney
WMDoniey Do
brodzice
w Żydowie z 21 czerwca
1765.

do Potulickiey Teofili

1765. 21. VI

91

Jaśnie Wielmożnemu Panu
Z Dziatyńskich Potu
cki Starościny Borze
chowski Panuy y
Dobrodzieie
w Kuniku

Korytowski Tadeusz 15 XII 1776

92

Jaśnie Wielmożna Mościa
Dobrodziko

Uprzedziuł JPan Zulicki nie
sprawiedliwie uskarżaiąc się
na moich ludzi moy służący
ma krzywdę y szkodę którą
mu kazał chłopu zrobić y
y sam był przyczyną wydzie
raiąc fuzyą podarnaniem
Zupan narowym sobie we
wszystkim szkody żadney nie
czynią moi ludzie ani czynie
li kaczek uzeli kaczka u da
sieły ogary na które zaiąc
ich naprowadziuł a ogary

dzikie kaczki zwyczayne
go nie y łapać nie powinien
był JPan Zulicki tak ba
gatelnego przytrafunku
donosić JWWMMPanicy
Dobrodzieie ile że kaczki
odebrał ziwę zatę poduszo
ne mnie było przyzwoici
należało było uskarzyć się
na zuchwałość JP Zulickie
go ale sam sobie satysfakcyi
nie czynił ile z rownego sobie
batem wytrząsaiąc nad nim

ychłopow zwoływał na niego kto
rzy mu suknie podarli niech
tylko JP Zulicki y swoim sy
nem lepiey gospodarstwa pil
nuie Jaśnie wielmożny Pan
~~to~~ to większy uszczerbek skar
bu JPaney kiedy się po tygo
dniu y z Synkiem zabawia
ią ieden u drugiego y w rolach
bardzo źle osobliwie na dacho
wie iam z tey przyczyny nie
zaniosł skargi że im miał
wzgląd na delikatność zdrowia

Jaśnie Wielmożny Panicy Do
brodzikiey zaktore to żyie goto
wym moie życie kożdego
czasu zacłoniaiąc nayszczero
wnieysze JW Panicy Dobrodzi
ki polowania że Panicy za
kazuie słuchać będę roska
zu ile ziemiest nakożdy roskaz

Jaśnie Wielmożny Pa
nicy Dobrodziki

nayniższy sługa
Tadeusz Korytkowski
Łk
mp

w Komornikach 15 grudnia
1776.

do Teofili
Potulickiej
1776. 15. XII

pms d 17 Pazdziernika 78 z komornik 94

Jasnie Wielmozna Moscia Dobrodzieyko

Juzem wiele został ukarany za niebaczność ludzi moich kiedy maiący łaskawe JwPani Dobrodzieyki pozwolenie na gruntach JEy polowania na kare wystepku tego dotąd mam cofnione – Raczy JwwPani Dobrodzieyka przyiąwszy pokutę moie przywrocić wstrzymaną mi dotąd łaskę uczynność ta uwielbiać bedzie zawsze dobroć JEy gdy ukarawszy zapomnisz przewinienia

mieć mnie JwwmPani Dobrodzieyka bedziesz iednego z wielbicielow swego Heroizmu a tym wiecey obowiązanego kiedy tey nie odmowisz dobroczynności ktorey ia głosić nie przestane bedący na zawsze znayglebszym uszanowaniem

Jwwmwsn Pani
Dobrodzieyki

nayniższy m sługa
Tadeusz Korytowski

do Teofili Potulickiej

1778 17. X

1780 Dnia 20 9bris z Garbow

95

Jasnie Wielmożna JMcia
Dobrodziko

Aże Dekret Grodzki Gnizinski, nakazuie nam, Rekwirowania Stolarza od JW Pani Dobrodziki, taski Dopraszam się odstania, z Żoną, Rzeczami y gdyby się okazały Pieniądze na Domaiekowe, to podług Dekretu JWPDrzechu odesłać, choc do Garbow, iego zas, choc niestawisz, to spuszczemy z terminu Rygoru, Byle, Rzeczy, Żonę y Pieniądze iakiekolwiek znayduiące się oddane były, a JW Bniski odda namgo iak assekuracyą Rzecz

na Zaswiadcza Czekam Dalszych Ro
skazow Zostaiac nazawsze z Nay
głębszym Respektem

JW Pani Dobrodziki
Nayniszym sługa
y Podnoszkiem

J Kowalski

P.S. Zeli JW PDka y Plinipo
tenta do Zapłacenia Wadiow a zaraz
upraszac będę aby iechał do Poznania do
Zakwitowania gdy wewszystkim Zatysfakcya
nastąpi

do Teofila Potockiego

1780, 20. XI

Wielmożna Mcia Dobrodzieyko. 97

Przymuszony iestem inkommodowac ni-
nieyszą expressyą WWM. Panią Dobro-
dzieykę, Mimo moiey przez Sołtysa
Dziekciarskiego uczynioney krzywdy, o kto
rey dawniey namieniłem WWM Pani
Dobrodzieyce, Dzieje się druga ludziom
Moim uczyniona. Pierwszą swoię dla
Respektu WWM Pani Dobrodzieyki cier
pliwie potąd znoszę, W drugiey suplika
ię abys nakazała dla ludzi ukrzywdzonych
należącą Im satysfakcyą, Dwoch ludzi
z Dobr moich służąc u Sołtysa Dziekciar
skiego, z ktorych Jednemu należy Zboża korcy
30. y Tynfow kilkadziesiąt, Drugiemu Zbo

Za

Korcy Kilkanascie, Ktorym ludziom dla Należytey wiadomosci stawić się rozkazałem do Konowa, uznac WWM. Pani Dobrodzieyka Kazesz co Sprawiedliwego, a ludziom ukrzywdzonym na Kazesz Satysfakcyą, Co wyraziwszy Szacownemu WWM Pani Dobrodzieyki polecam mnie Respektowi, wyznaiąc zem iest z powinną Rekognicyą.

WWM Pani Dobrodzieyki
Szczerze życzliwym y
Uniżonym Sługą
J. Krzycki
R. P. W. S. Pomyr

Zonka moja należyta uniżonosc zapisuie WWM Pani Dobrodzieyce

Z Wiłosławia
d. 6ta Juny 1765.

Respons

Wiadoma Całemu Kraiowi Oppressya ktoraz my z ludzi
tak nikczemnych ponosili, y Zuchwałość Sołtysa
Dziekciarskiego zadnym Sposobem niemoze wyciągać
odemnie Protekcyi. Ja rozkaze aby wszelką uczynił
Satysfakcyą do ktorey gdy przez Swoie wrodzone
Matactwa będzie trudny, WWPan Wydai termin
Musi Sie do Sodu Stawić, a iabym Bogu podzie-
kowała zebym Sie tego kultaia y Matacza ~~zbyła~~ z dobr poz-
była, chociazbym y więcey wrociła nizeli Okupna
Jego warta byle w dobrach Moich nie był, bo
podobnym sposobem do mnie samey był sprowa-
dził Prusakow, y Drzewa na kilkadziesiąt Sztuk wyciął
Akcya tak Smiała ze Samego WWPana Smiał-
z Prusakami naieżdzac y ta Mnie zobligowac nie
moze, dla Dalszego Bespieczenstwa y konsekwencyi
tak WWPana iako y Moiey lepiey ze Sie za Dekretem
ta Stanie przynalezyta Satysfakcya Co Sczyrym
umysłem wyraziwszy zostaie znalezytą na Zawsze
Weneracyą

1765, 6. VI

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodziko

Ze kondescensya graniczna limitowana bye niemo
gła z winych JWMPani Dobrodziki okoliczno
sci, a Ja dla moich interesow na niey uczasie na
znaczonym bye niemogł, y tym sposobem swego nie
wzięna skutku, Lubo mam bliskie u Piotrkowie
upisy. Jezeliby moia JWMPani Dobrz podobała
propozycya, ketnie bym na nię zezwolił, uczym
szukam zdania JWMPani Dobrz Supponowałem
zeby resztę granic mogł kompromis skonczyc
co Ja z moiey strony oswiadczam łatwosc, Su
per Arbitra ktorego się zdac będzie JWMPani
tego akceptowac będę czekam rezolucyi będąc

JWMPani y
Dobrodziki
uniżony sługa
Skrzyzanowski

18 czerwca
1751

100

Respons

Załuię bardzo proznych zawodow WmcP. że mi te
ras WmcPan raczysz kompromis proponowac
Maiąc iako w Liscie swoiem Oswiadczasz bliskie
w Trybunale wpisy, nimes te WmcPan prokuro
wał, na ten czas ieszcze mogła bym była, akcep
towac, Sąd Kompromissyonalny, ale teras bę=
dąc daley iak przez Osmnascie Lat, do ustawicz
nego z WmcPanem Prawa przyuczona, zpodzie
wam się przy pomocy Boskiey, aby raz z WmcPanem
doysc Sprawiedliwosci ktorey Oczekuiąc iezdem

WmPana Zyczliwa

Siostra

1757 18. VI

101

Wielmożna Mcia Dobrodziko

Zruynowany Niewinnie przez złych ludzi, w respekcie JumPani Dobrodzieyki y do prawa Pociągniony, Bog Sędzia Sprawiedliwy Lepi widzi że do tego żadney ani pomy: Sleniem niedałem okazyi, dla czego na Wyexkuzowanie się zbiegłem był do Kurnika Abym przy tey okazyi mogł mieć honor oddania moiey uniżonosci JumPani Dobrodzice, w czym że dla niepozwo: lenia mi tey szczęsliwosci w umartwie: niu zostałem zkonfundowany powrocić musiałem, Chcąc tedy moię niewinność na szale sprawiedliwosci podać Intentowałem

Aktorat do Ziemstwa Kaliskiego ktory na obli:
gacyą JmPana Plenipotenta JumPani
Dobrodziki Spuscielem, Zalo wsądach
Poznanskich Skarany Iestem niewiem,
Z czego znowu chcąc się emundować
Powrociełem się do tegosz Sądu w ktorym
Juz miałem Agitowaną Sprawę, ale
na obligacyią JmPana Roszkowskiego
y na Assekuracyą Jego powtornie odstą:
piąłem, Abym przy moiey powolnosci:
mogł profitować w Respekcie JumPani
Dobr, Gdzie teraz JmPan Roszkowski
Kooperator Chrzescianskiey obligacyi

A Ssekurował mnie że JmćPani Dobrodzika po:
kwitowac mnie raczysz, Ja iadę do Poznania
w niedziele na noc Abym tak że Roskazewi
JmćPani Dobrodziki Zadosyć uczynieł, o to tylko
upraszam Abys JmćPani Dobrodzika napisa
ła do Plenipotenta Swego Zebys my się Zopo
polnie pokwitowali, Z pretensyi, ale nie Zre
spektu JmćPani Dobr. Bo Jezeli Jak
mi JmćPan Roszkowski Czynieł Relacyą
masz zal do Imienia naszego Coż Ja temu
winien że Bracia się kłocą JmćPanią
Dobrodzika Ja z moiey Osoby Jako ni:
gdy pomysleniem nie Zgrzeszyłem
przeciwko:

JWMPani Dobrodzieyki Respektowi tak
y teraz Supplikuie Abym się mogł
pomieścić w Łase iey Jako ten ktory
Jezdem wszelką Submissyą

JWMWMPani Dobro
dziki szczerze życzliwy
Brat y nayniszy Sługa

Skrzyzanowski
mp

Z 7ma 9bris
w Jarosławcu

Zona moia powinny
Zapisuie Submissyą
JWMPani Dobrodzice

103

z Poznania 1765 y. 17. Juny.

Jaśnie Wielmożna Mcia Sercem kochana Ciotynka
y nayosobliwsza Dobrodzieyko

Niż przystąpię do Interessu z głębokim zawczasu respektem przepraszam JWWmcPanią Dobrodzieykę że mam tyle śmiałości fatygować Ją. Marszałek Trybunalski obligował mię ażebym supplikował JWWmcPani Dobrodzieyki o wspomożenie go Drzewem na kuchnię, czynię to lubo z wielką nie śmiałością o co mię proszono. Daruy mi JWWmcPani Dobrodzieyka że Ją tą bagatelą zatrudniam bo się z tego wymówić nie mogę iże Temu Sędzy mi dał dowody swoiey łaski. Rzucam mię do nogJWWmcPani Dobrodzieyki z wyznaniem żem iest na całe Życie

JWWmcPani Dobrodzieyki
Z serca kochaiący Kostrzewa
y nayniższy Podnożek
Kaczyński mp

104

Respons

do Wielu Obligacyi ktorym ~~JWWCPana~~ powinna, y te przyłą-
czam że ~~mi daiesz~~ JWWCPan podaiesz mi Okkazyią tey
Małey dla JWWMCPana Marszałka Dobrodzieia przysługi
~~Pisze~~ do zaraz ~~x~~ rozkaże aby rzeką spuscili to drzewo, ~~bo forami~~
~~dowozią żadnym sposobem niemogę dla fabryki Moiey~~
do Poznania, dla Wygody iako Naiprędszey, Sama się
przytym nieustaiącey łaskawosci y Pamięci oddaiąc
Zostaie znalezytym y Powinnym Affektem y Respektem

JWWC Pana y Dobrodzieia
z Serca Naiżekochańsza Ciotka
y Sługa Naiż

P:S ieżeli będzie można to klofty wozami przyśle, bo
wiele mi wychodzi for y wielkie mam zatrudnienie
z fabryką

1765, 17. VI

z Kornika d. 12 Junij 1771

105

Jasnie Wielmożna Pani y Dobrodzieyko

Dnia wyżey datowanego o Godzinie 7 szczęśliwie stanąwszy w Kurniku zrana w wszelkim bezpieczeństwie, natychmiast nadgłaszam się JW Pani Dobr. Oznaymuiąc, iż wszystkie trakty uprzędnione od Importunow, gdysz ustawicznie Kommenderowani wyieżdżaią z garnizonu wiadomego, po wszystkich stoią tu Miasteczkach asz po Pyzdry, minąwszy Kurnik y Bnin; Obroniciele Oyczyzny stać maią nieomylnie pod Zninem w Xlia Prymasa Kluczu, w Kommendzie Zaręby. Pułkownik Ren, jusz trzeci dzień jak wyszedł z Poznania do Warszawy, zostawiwszy Garnizon mały, czy poydą Obroniciele za nim lub nie, niewiadomo, gdysz jeszcze tu niewiele co słyszałem, przyszłą expedycyą uwiadomię obszerniey.

W Dobrach tuteyszych od Woysk żadnego nie ma Uciemiężenia, gdysz w tey Renumie zostaie Ekonom ze Kilkanascie pod Mieczem y Ogniem Moskiewskie Ordynanse były, w przystawieniu Furaziow, z nakazem wszystkich ludzi, z Kosami do traw cięcia, z Rydlami z Koszami do Sypania Okopow pod Poznan, lecz bytnoscią Swoią „w Poznaniu" Ekonom ujednał wszystko, tylo w Robakowie w Dachowie w Kamionkach w Taszewicach na Olędrach Borowieckich cokolwiek traw Moskwa powycinała co bydz jeszcze pod ten czas z Zkodą wielką niemoże. lecz w Swey Osobie Ekonom, jak ptak na Gałęzi Siedzi.

Co się tchnie Zasiewu, wszystkie Folwarki jusz pozasiewane; Urodza:
jamy Bog obficie cieszy do tych czas. tylo dyszczu zbrakło lecz z Zowi:
tym przybyłim do Kurnika dyszczem.

Z publicznosci To naypublicznieysza jż ludzie JWPani jezeli wsparcia
miec nie będą znacznie podupadną. Drogość Zbosz wielka gdysz
Cwiertnia Zyta Leszczynskiey miary po Złł Poll 36. Jęczmien 18 asz
do 24. Owies 10. Konkluzya u JWPani, Mnie by się zdało zakupic Ktory
Statek u Bidgoszczy, Całosc piniędzy utrzyma się w Skarbie a ludzie
Ktorzy Całe trawami Zyią chorob się z tego zpodziewaiąc wielkie wspar:
cie miec będą. bo choćby połowicznosc zprzedac wrocą się piniądze a
Małym expensem zprowadzone bydz moze bo ludzie wszyscy chętnie
zezwolą by po nie do Wisły o trawie zajechali

Wiadomość w Zmarciu WJMć Pana Starosty Kłeckiego myli, choro:
wał mocno lecz jusz zdrow. To ma bydz pewna jż WJMć Pan Pi:
sarz Ziemski Poznanski za Granicą miał się z tym pożegnac swia:
tem

Z racyi Stołu, nie jnsze rozumienie było u mnie, tylo ze takowąsz w
części Uczciwą zastanę dyspozycyą, jak w Runowie, lecz opowiedze:
nie JWPani, Słowa jednego nie uchybieło jstnosci biedy, jeszczem
na wszystkie nie obeyrzał się strony, z tym wszystkim czekam
dyspozycyi JWPani, gdysz kroku jednego chybic niechcę dyspozycyi.

Abram Syn Maska, maiąc dyspozycyą w Roku przeszłym wywie:
zienia Xiąszki Francuski z Wrocławia, aze ~~by~~ wpuł drogi wro:
cic się musiał, więc uwiadomienia doprasza się Ktory za tydzien
wyieszdza czyli ma Kupic lub nie, zoczekiwam rozkazow y innego
Sprawunku.

O Dziecmierowie nic nie mogę uwiadomic gdysz Ciemnym jeszcze Sam zostaię, lecz co y iak się stanie naymnieyszą Czynność wyrazę

jako

J. Wielmożney Pani
Podnożek

A. Z K. Kurcewski
B. J. Kmp

Z naygłębszym Uszanowaniem przychodzi mi przeprosić JW Panią ze wiedney Inkluzyi te listy do JMciow Inkluduię, gdysz nie umyślny Człek a mogłaby wymyślna poczta Skrupulizować w Zabraniu listow Inney Intytulacyi

Karzeł w zdrowiu Czerstwym zostaiąc rzuca się pod nogi JW Pani Dobr

Potulickiej

1771, 12. VI

z Kurnika d. 17 Junij 1771. 107

Jaśnie Wielmożna Pani
Dobrodzieyko.

d. 14 Junij jeździć musiałem do Wrześni z Interessu Komendy Pruskiey. Kal Młynarz na Radzewskim Młynie będąc Prawa swego Okupnikiem, puścił innemu Młynarzowi, aże ten Młynarz, nie mogł wystać tenucie, pretendował defalki, puść miało przez decyzyą S. Pamięci JP. Wegnera, y JMć P. Rzepnickiego, iż zapłacić musiał według Kontraktu, miała nastąpić y Surowość w nieusłuchaniu Plag kara, desperowany utopić się miał, ale to utopienie w 6. lat po exekucyi nastąpiło; Więc ta wDowa pozostała poszła za Garbarza w Wrześni Possessionata udali się pod Protekcyą, zazwali JMć P. Rzepnickiego? żeś ty był pod ten Czas na tey funkcyi, zapłacić musisz 500 Złł Poll. y Aresztem przytrzymali; by przez gradusy niedosięgli JWPani musiałem jeździć, lecz niedojechałem do Wrześni już wypuszczony był JMć P. Rzepnicki, znakazem dylacyi za Rok zapłacenia, co w Wolnieyszym Czasie uskromnie się musi.

Jeszczem żadnego Kroku nie czynił do WJMć PP. Chlebowskich dla wyższego Interessu, lecz powziąłem tę wiadomość z boku, iż naymnieyszey dyspozycyi JWPani sprzeciwić się niechcą Boga naywyższego porzucaiąc się rządom, ludzie tey Wsi, y z okolicy Dóbr JWPani

Żałuią tych

ludzi, gdysz jm bydz mieli w naywiększych troskach Salwą wielką. Ja jednakowosz nie jnne Kroki czynic będę, tylo te Ktore mam zlecone, chiba zeby jnna zayść miała JWPani dyspozycya. Posełałem do Poznania jezli niema jakowego zaskarzenia przeciwko JWPani, od WWJmć PP. Chlebowskich y noty jedney do tych Czas nieznayduie się.

Jusz Zem wziął większe objasnienie Ekonomij Kurnickiey, Folwarku Kromolickiego Jarzyny przepadną, przez złą Orkę y uprawę, zinnemi Folwarkami tosz Samo dziac się ma, lecz y dziwic się bardzo niemozna, gdysz przez Cięską Zimę, y podwody zniszczony lud, y Jnwentarz, wielkie ludzi Codziennie dajemy się słyszec biada, niemaiąc ratunku znikąd.

Co się tycze Ekonoma Kurnickiego, ze wszystkim byłby Człek zdatny y Obrotny, w teraznieyszych Awanturach, y małym bardzo expensem JWPani co się pokazac ma z Regestrow, nadętosci Jego, nie on bydz ma winą, lecz Doktor Ktory w Prowencie Siedzi, y ten ma formowac Sobie pretensyą do JWPani, jż Usługami y Zabawami Jey będąc zatrudniony, Medycynom Swym zadosyc uczynic niemoze.

Rozkaz JWPani zaszedł, bym Wizye poczynił w Kontrowersionalnych Borach. lecz wywiodłszy Jnkwizycyą z ludzi y Borowych uznałem, jż nie Ograniczni ludzie poczynili tę Krzywdę, lecz gruntowi, co niedozorowi Borowych przyznac należy. Ktorych zabieram tę wiadomość, jż Krzywoprzysięstwa popełniaią się.

Wiadomosci publiczne

Ren Pułkownik z podrozy przedsięwziętey do Warszawy wrocił się, y zabranych Aresztantow w Poznaniu znowu Osadził, a to z przyczyny podobno stoiących na Okoł Konfederatow, lecz puscił się na Drezenek Gdansk po Graniczem Polskim, dostac się ma do Warszawy, po co tak nagle wokowany niewiadomo.

To ma bydz pewna, iż zbici mocno Konfederaci pod Lanckoroniem, y tu wte Stro-
ny, pędzi ich Moskwa, z Branickim Łowczym Koronnym y Zbyszewskim
Pułkownikiem JKMci. ze wszystkich Stron otacza Moskwa Konfederatow. Co
bron Boze, by się ta Scena, tu niedziała, lecz się mocno uprzątaią wtych
stronach, bo y Ekonom tuteyszy Konie swe odprowadził do Poznania.

Uniwersał Saldra Posła Rossyskiego wyszedł, Ktorego jeszcze do rąk nie
mam, lecz jak prędko dostanę przeszlę JWPani, lecz Kontenta Jego wyraze
Opiewaiący, iż Konfederacyą nieza Woysko regularne uznaie, by wtych Czasiech
Uskromnienie nastąpiło, wszystko Czarowy Imieniem oswiadcza się nadgrodzić,
a gdy to nienastąpi, Mieczem y Ogniem Całosc kraju niszczyc deklaruie.

A Uniwersał zas Konfederadzki przysłany po Grodach zpublikacyą, by od Łanu
Krolewczyzny Xiężyzny po # 3. Szlachetczyzny po # 1. płacieły, y Furazie
z Łanow wydawane, y Zawiezione do Częstochowy były, pod Mieczem y O-
gniem takze.

Generałowa Skorzewska Siedziec ma w Arescie u Krola Pruskiego, z racyi Opie-
rania się Porcyi wypłacenia Bratu swemu, Ktory Apostatował z Karmelity
co zpodziewam się ze dawno JWPani wiadomo.

Jezuici Kaliscy, Filozoficzne Szkoły porzucieli, Konowalskiemi Argumenta-
mi zaprzędneli się, gdysz Pułkownik Ren, Konia im Kalekę zostawił
y wzakład niewystawienia dac mu Kaucyi musieli # 300.

Wszyscy generalnie zgdaią bytnosci JWPani, co by rzecz była bardzo potrzebna
przynaymniey na tydzien, szczego by y Ja uszczęśliwionym był joko

J Wielmozney Pani

Podnozek

mpp

[illegible] (N. S.)

Do Teofili
— Potulickiej

z O.139

Publ

1774, 17 VI

z Kornika d. 22 Junij 1771

109

Jasnie Wielmożna Pani

Y 22 Bentis, Awizacya generalna WWJMć PP. Chlebowskich nastąpiła, ktorym by zadosyć Kontraktowi y Kwitowi Uczynili remonstrowałem, y rumacyi przez Niedziel Dwie Kontraktem pozwolonych Jmieniem JWPani jż wdluższą Wieś Dziecmierowo nie będzie puszczony Possessyą zapowiedziałem. Zadney Konwinkuiącey y Sprawiedliwey nie odebrałem racyi tylko tę; jż nie ustąpiem poty, poki, Swey Satysfakcyi mieć nie będziem, prosiłem by mi były Kommonikowane, lecz rekuzacya nastąpiła zodpowiedzą, Sądownie pokażem, gdy czas tego będzie. Explikacye moje dałem te, /: Jeżli Panstwo przez złą radę funduiecie się zyskania co na JWPani, omylicie się mocno, gdysz Opowiadacie żes cie uwiedzeni deklaracyamy, było wpierwszym Triennium zaskarżyć y dzięki za Possessyą uczynić, ale w 10. Roku Possessyi nieuczciwie postępować Sobie, po zawartey detrunkacyi Umorzeniu wszelkiey pretensyi, ręki własney ztwierdzeniem wznawiać na Nowo Nowe pretensye, Co za Obowiązek JWPani puszczenia WWMć Panstwu Wsi darmo, zkąd Kolligacya by te Obligacye następowały.

Konkludowałem. Macie jusz w ręku gdyszcie są tak uporczywi
tego roczniey Arendy Kaycyą, wczasie rossądzenia odpowiecie
za nię, cyliście Sprawiedliwie zatrzymali lub nie, gdy tak ob:
szerney Substancyi nie macie względność; à Possessyi Odebra:
nia wolney wtym Czasie dopuscie:/ Odebrałem na wszystko
tę rezolucyą, jż Zakwitowałem bom względność mieli na Cho:
robę JWPani, ktorą widząc w Passyi, by wzdrowiu przez nas
nie był uczyniony detryment, Szczegulniem dla tego to uczy
nili, y rozumieiąc jż JWPani nie zechce nam Uczynić Krzywdy,
lecz gdym widzieli nadzieię bez rekompensy, zaskarzelim
ten Kwit w Grodzie Pyzdrkim; Ktorego y tam Szukać będę.
gdysz rozumienie moje było jż w Poznaniu; po wszystkich
allegacyach decydowałem, jż nadniu dzisieyszym, Kontra:
ktowi czynię zadosyć, y rumacyą tylo opowiadam, by przez
te Niedziel Dwie wywiezienie y uprzątnienie nastąpiło,
gdysz pytać się nie będę, Oczywistnosci Kontraktowey y Kwi:
tu zadosyć uczynię, gdyby y Rodzony Oyciec moy Siedział.
Bronienia się w Wyrzuceniu opowiedzieli, lub przez Kom:
promiss ustąpienia. Wczym Konkluzya JWPani, Ja
wyłuszczyć zdanie moje obowiązanym zostaię, jż JWPani
pozwol, gdyby y Lucipera zdan był Super Arbiter, przegrana

bydz niemoze,

a tym kształtem pozbydz się prędzey będzie można JMciow z Possessyi, a gdy potym uporczywośćby jakowa nastąpiła, ciesz szeby Jch Czekały Vadimonia, Coby się y zapisem Kompromissu wniedotrzyma punktow y klausulow Zapisało Vadimonium, a to rossądzenie w Dwoch Niedzielach zakonczyłoby się wszystko. Czekam nieprzełamanych Zdan jako

J. Wielmożney Pani
Podnożek

A Z K Kurcewski
mp

Ciekawosci Zywy
Opowiedziciel opowie

z Kornika d. 27. Junij 1771.

111

Jasnie Wielmożna
Pani

Byłem w Pyzdrach d. 26. Bentis y według opowiedzy WJMć Pana Chlebowskiego, Szukałem Manifestu przeciwko J.W. Pani z Zaskarzeniem tenutę Swoię, lecz y w tych Xięgach nic się nie znayduie, co prozne Cale czyni w tey Okoliczności wycieczki bo y gdyby się z ktorey Strony wynurzył, to Konstytucya Annihilacyą nie w swych Grodach czynione tranzakcye deklarowała, Coby y istotny w swym walorze uczyniony Manifest, przez kody zadney wodebraniu Dobr nie uczynił, poniewasz dawnieyszemi Czasy Zadnego triennium nie zaskarzył, a tym kształtem zadnego Awantazu Jm uczynic niemoze w dalszey trzymania ~~jm~~ Possessyi, chiba w dalszych Sentencyach Sądow Kognicyą. Więc zadna jm służyc niemoze racya, te wszystkie zdania w Konkluzyach moich Zawsze były, ktore y teraz wyrazam, w tym tylko z Kawiełem ze JW Pani Kompromiss radziełem, ktory Cale niepotrzebny, gdyszby y przez ten mogło wyniknąc jakowe diffugium, z Pyzdr jachałem umyslnie, bym się z wym Trybunalskim rozmowił Mecenasem WJMć Panem Czarneckim Komornikiem Brzeskim Kujawskim, ktoremu zwierzywszy całość Interessu approbował wszystko, tylo Kompromiss odrzucić my kazał,

gdysz by się

przez ten Kompromiss podał Kust w Wątpliwość, Wyrzucenie y gwałtem żadney y nie podpadnie Karze; Przymusza mię Oczywistość Praw, y rozkazy JWPani, że nie jnny Koniec uczyniony będzie z WWJMcPP. Chlebowskim, tylo co rygor Sprawiedliwości wyciąga, a za Konkluzyą moię, w przeszłym liście wyrażoną, w radzeniu Kompromissu, zrzuceniem się pod nogi odpuszczenia Zebrzę jako.

z publiczności Całe nic nie mamy.

Jaśnie Wielmożney
Pani
Podnożek
A. Z K. Kurcewski
mpp

do Pt Tf

1771, 27. VI

z Kornika d. 2. Julij 1771.

112

Jasnie Wielmozna
Pani

List JWPani datowany d. 25 Junij, dopierom rozpieczentował d. 1 Julij z tey Okoliczności widziawszy wolność pozwolonego Czasu, y nieopuszczenia interessu JWPani, wyiachałem z JMć Panią Wyganowską na Swięto Jańskie tranzakcye, ktore nie bez Awantazu były moiego; dlatego list JWPani uswey tak długo trwał Jnkluzyi, Oraz tamunkiem był listu odemnie d. 26 Junij pisanego do JWPani, bo ja zostawiwszy na ręce JPana Remusa list moy do JWPani pisany, ktory bydz miał z Jego listami wraz Jnkludowany, Aze ~~do~~ tego Samego dnia przyszły listy od JWPani z Krayny, więc niewiedziawszy co czynic przytrzymał listy JPan Remus do moiey bytności.

Bym dowod poczciwych mych dał krokow tenze Sam list d. 26 datowany nieotwieraiąc posełam, wktorym JWPani doczyta się jz wzadne z WJMć PP Chlebowskim niemyslę wchodzic tranzakcye, bo ktorey by bydz mogły władzy.

Pisze JWPani bym się wzadne niewdawał listy z WJMć PP. Chlebowskim cosz ja temu winien ze kto do mnie pisze, trudno mu nieodpisac, lecz po przeczytanym JWPani liscie, przyszedł list od WJMć P. Chlebowskiego do mnie, ktoren odebrawszy wprzytomnosci wszystkich wgłos czytałem, nic anic pod pokrywką utajenia niemaiąc, respons odpisałem natych miast, ktory y JWPani kommonikuię wraz z tym listem do mnie od WJMć Pana Chlebowskiego adressowanym oraz z tą kar:

teczką

w liście WJMć Pana Chlebowskiego inkludowaną; pokazuie się Całość Interessu przez zbytne mnie za Ufanie, gdysz się totalnie niepoznali na charakterze poczciwości moiey, ktory więcey przez wiek Zycia mego ważył y waże nad Zycie moie, bo nikt Sumnieniem służyc niemoże, jak JMć pretendowali.

Wyczytuię z listu JWPani jako by WJMć Chlebowscy na Uciemiężenie jakieś y obronę Swą, sprowadzic mieli JMć Panow Glazimierskich, to się jeszcze do tych Czas niepokaże, nieubliżył bym Oznaymienia JWPani, bo wprzod Smiertelną niech się pokryię powieką, y wszystkie dalszego wieku zamysły skrocą, niżli jakową zostawic u JWPani plamę, gdysz bym przez tę Czynność wpotomne Czasy naigrawanym został; niech mam ten Kredyt, iż tylo Duszę mam jedną tey potępic niechcę.

Pryndzie do JW Pani list kształtowany od komendy Poznanskiey, pełen Zustrachow bajecznych złozony, kiedy, niewiem, tylo wiem, że przyndzie Interess zlecony wswey delegacyi utrzymac zechcę, tak jak słuszność Praw y Sprawiedliwości każe, jednego nieuchybię kroku zoznaymieniem wszystkich Czynności jako.

J. Wielmożney
Pani
Podnożek

A. Kurcewski

Copia listu priwatnego odemnie do WPMć P. Chlebowskiego. na ten List ktory
JWPani przesyłam.

Zkornika dn 1 July 1771.

WMć Mayore Dobrodzieyu

List WWMć P. do mnie adressowany znalazłem wdwoch Kopertach, zktorychsię
doczytuię, nie wczesne na moie propozycye, przy wypowiedzeniu według kontraktu
opowiedzi, lecz choc ztak długą deliberacyą, matosc fundamentu uznaię.
Cosię tycze bajek, Białey nie Myskiey płci oddaię, wte się Całe nie wdaię.
Cosię tycze Klenty nie zarzucam wzadne znim wchodzic transakcye, choc
mam tą władzę zlecong, tylk co słuszność, y zawiolencyą nikt nie uzna, jesli
woia będzie wdalszosa promowowania niesłuszności akceleracyi Sprawy.
wkartce doczytuię się abym ia podstępem z JWPanią Szwk, jeszcziem przez
Życie moie Szelmą nie był, zle trzymanie obiobie moiey, jezelim się
zalecił Szacunkowi y respektowi Ich, to tylo cosię tycze, zpartykularney
Osoby moiey, niezaś cosię tycze zinteressu JWPani, ponieważ Sobie zaw:
sze y na całe Życie moie, na Imię zasługuię pocciwe, y uiich bym sam
po Skonczonym Interessie, niegodziwością pachnął. Że Cztek zdrayca,
ty y ty Służący Stronie, lepszy mnie delikatnosci Zdań Ich oddaię, niżli
ty wczym mię na oko pokazał chciał WMPan, zostaię zuinnym Uszano:
waniem

WWMM Pana Dobrą Życzliwy Brat y Uniżony Sługa

Co ieno mam pieczętowac przyiechał, zstrzemą Uzarzą Pruskiemy. Michał Cho:
lewczy z Radzeuskich Rendrow przeszły Komornik z Pasem Ministra Brynskiemu
oraz terminem Magistratu Swego, dopominaiąc się krzywdy przez Dwor u:
czynioney, lecz się pokazuie zinwestygacyi, iż ten Komornik miał Konsens
ty zleśniczemi Kuznickiemi, Gołczami, ci mu zaprzedali za talerow 16 tafli drzewa
Dwor dowiedziawszy otey Kradzieży, ze bez Kwitu Dworskiego ma na wodzie
Drzewo. zabrać mu kazał, exekutorem tey Sprawiedliwości S. Pamięci JP.
Węgner Byst. posełał się Kopia Pasa Ministra Da ~~tym~~ ~~dnia~~ dana Oraz y tey:
mi; rezolucyi doprasiamy się, bo bardzo chce należac prędko.

Także y drugi Krystyan Wołeski Którego Rodzice w Mieście Blinie mieszkali
ci dla cyzikiey Panszczyzny, jako poddani odstąpili Domostwa, wktorym Istember teraz
mieszka, y Dwor ktoś się Interessować miał. tego nie mogła być tak
prędka Inwestygacya, gdyż kilka set przybyło Całe podczas Kozakow, kto:
rzy Sioło trawą wybieraią. Cito Sami którzy się wracaią zSiradzkiego, Re:
mentarza Płockiego zmiesli pod Wartą, Łazby w Piotrkowie, Morawski Zabłoty

Rotmistrzow S prowadzic maią, przez Szrem do Poznania. A gdy się to zaspokoj uczyniona będzie dokładna Inwestygacya, y ten drugi nie ma terminu tylko List WJmc Pana Poczarlego pisany do P. Kąkola. Ktory się także przesełe [illegible]

do Pt Tf

1771, 2 VII

z Kornika d. 30. 8bris 1771. 114

Jasnie Wielmozna
Pani

Przed datowanym JW Pani 8. 8bra listem, zaszedł mię
Ordynans JMć Pana Lange, ktory dla dowodu posełam
na ktory ja stanąwszy y zjechawszy się w Bramie z JMć Panią
Chlebowską wziąć mię rozkazywała w Arest Woysku Rossyskie-
mu, nie usłuchawszy Jey, puszczony byłem do tegosz ko-
mendanta, przyszedłszy JMć Pan Koszkul Kapitan Woysk na-
szych na tym upierał się bym był wzięty w Arest, ktory
JMć Pan Lange, z pierwszych Impetow, rozkazywał mię
wziąć na obwach, lecz gdym się wyexplikował iż to ja sam
ktorym jemu Warszawską przywiosł dyspozycyą, odstąpić
rozkazał Draganom, a godzinę 7. nazajutrz stanąć, wzią-
łem z Biblioteki OO Jezuitow Traktatową Konstytucyą, gdzie
w pukcie 12. opiewaią Arendarzow Kontrakty, zamilknął na to
wszystko, tę dawszy replikę, iż teraz nie Generał Weymer
rządzi namy, lecz Bibikow, od ktorego nowo trzeba mi
Ordynansu, nie maiąc ja jnney dla siebie sposobności, w tę tro-
py przerzynałem się do Warszawy, y znayduiącego się
JWJMć Pana Marszałka Litewskiego udałem się
ktory na tych miast, odebrał z Konarzewa listy, iż Woysko
Rossyskie z Poznania wyszło, ktory z przyrzeniem dalszym

upewnił

iż Moskwa nie będzie znaydować się w Poznaniu więcey, od ktorego
inkluduię list, y WJMć Panow Wojewodzicow y Starosciny Będzin-
ski, stanąwszy w Korniku zastałem Kopią listu JMci Pana Chle-
bowskiego pisanego do JPana Ekonoma, jako się reflektuie zba-
wiennie iż się chce ustąpić z zostawieniem dalszey dla siebie Salwy
ktorą przez Wiek życia swego nie zyska, a posłyszawszy z płonnych Ust
iż ja zbieram Kompanią na wypędzenie Jego, list rewokował y bro-
nić się zamyśla, czego mi nigdy nie dowiedzie, bo na dwoch Miey-
schach znaydować się nie mogłem, y przez oznaymienia Czynno-
sci Warszawskiey JWPani nie ważyłbym się. Więc teraz czekam
wyrazliwych rozkazow jako.

JWPani
Nayniższy Podnożek
A. Dk Kurcewski
mp

Do Teofili Potulickiej

1771, 30. X

116

JMć

Jaśnie Wielmożna
Mcia Dobrodziko

Rozkazy JWWMć Pani Dobrodziki
mam dla siebie za naipierwszą po-
winność pełnić a że po Odebranym
liście od JWWMć Pani Dobrodziki Lu-
dzie moij powiadaią mi że z tąż sa-
mą dziewką Poddany Gowarzewski że
nic się chce Ktorego dziś w domu
niemasz więc wprzod muszę się od
niego dowiedzieć Jeżeli by tey wziąć
niechciał dla respektu JWWMć Pani
Dobrodziki ustąpię Jey.

JMS

Przy tey okoliczności zanoszę zażalenie moie do Łaski JWWMć Pani Dobrodziki na Chłopow w Dębcu mieszkaiących w tey Wsi znaidował się w Roku przeszłym Srzedniak Gowarzewski poddany zbiegły ktorego Komisarz JWWMć Pani Dobrodziki wydać kazał y na znak rozkazu swego posłał Człowieka z doniesieniem Woli Dworskiey Ci na to nieuważaiąc nie tylko chłopa nie wydali ale zgromadziwszy się Ludzi moich bić chcieli y uciekaiących gonić ważyli się Zdaię ten Interes na ręce JWWMć Pani Dobrodziki y z wyznaniem wszelkiey submissyi iestem

JWWMć Pani Dobrodziki
nainiższym sługą
J Lutomski

z 24 8bris
1782
z Gowarzewa

1782, 24. 8

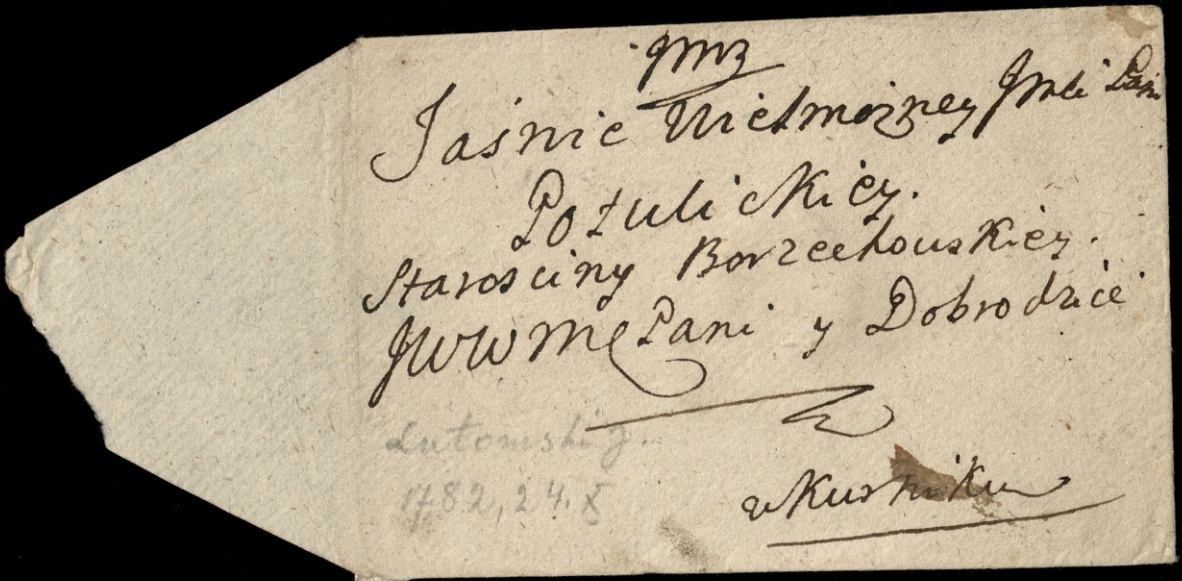

JMZ

Jaśnie Wielmożney JMci Pani

Potulickiey.

Starościny Borzechowskiey.

JWWMć Pani y Dobrodzieie

w Kurniku

Lutomski J.
1782, 24. X

Jmć

Jaśnie Wielmożney Jmci Pani

Potulicki

Starościny Borzechowskiey

JWWMć Pani y Dobrodzieiey

Lutomski J.

1782, 30. X

w Kurniku

mp

118

Jaśnie Wielmożna
Mcia Dobrodziko

Dla Inwestygowania sprawy z Sołtysem z Dębca respektem Srzedniaka Zbiega poddanego Gowarzewskiego Ktory na ow czas służył y Sołtysa posyłam Ekonoma mego tego Ktory po niego sam y z dwiema Ludzmi iezdził Ten istotę prawdy niechai opowie Oddaię mnie łasce Panskiey y z głębokim uszanowaniem iestem

JWWMcPani Dobrodziki

z 30 8bri 1782 nainiższym sługa
w Gowarzewie

J Lutomski
mp

1782, 30. 5

119

Jaśnie Wielmożna

Mcia Dobrodziko

Zaszczycony Sąmsiedzką JW Pani przyiaźnią pokorną
zanoszę prośbę aby mi wolno bydź mogło polować
na niektorych puszczach ktore maią z granicą mo
ią swoią kommunikacyą upewnić zas JW WMPa
nią Dę mogę że żadney nieuczynię krzywdy małym
moiem listem a łaskę y uczynność zawdzięczać
obowiązany będę iako na wszelkie skinienia

JW WMPani Dę wierny y
obowiązany sługa

Alberty a Łakno Łakinski mpp

Z Wyrzy ie
6ta 8bris 81

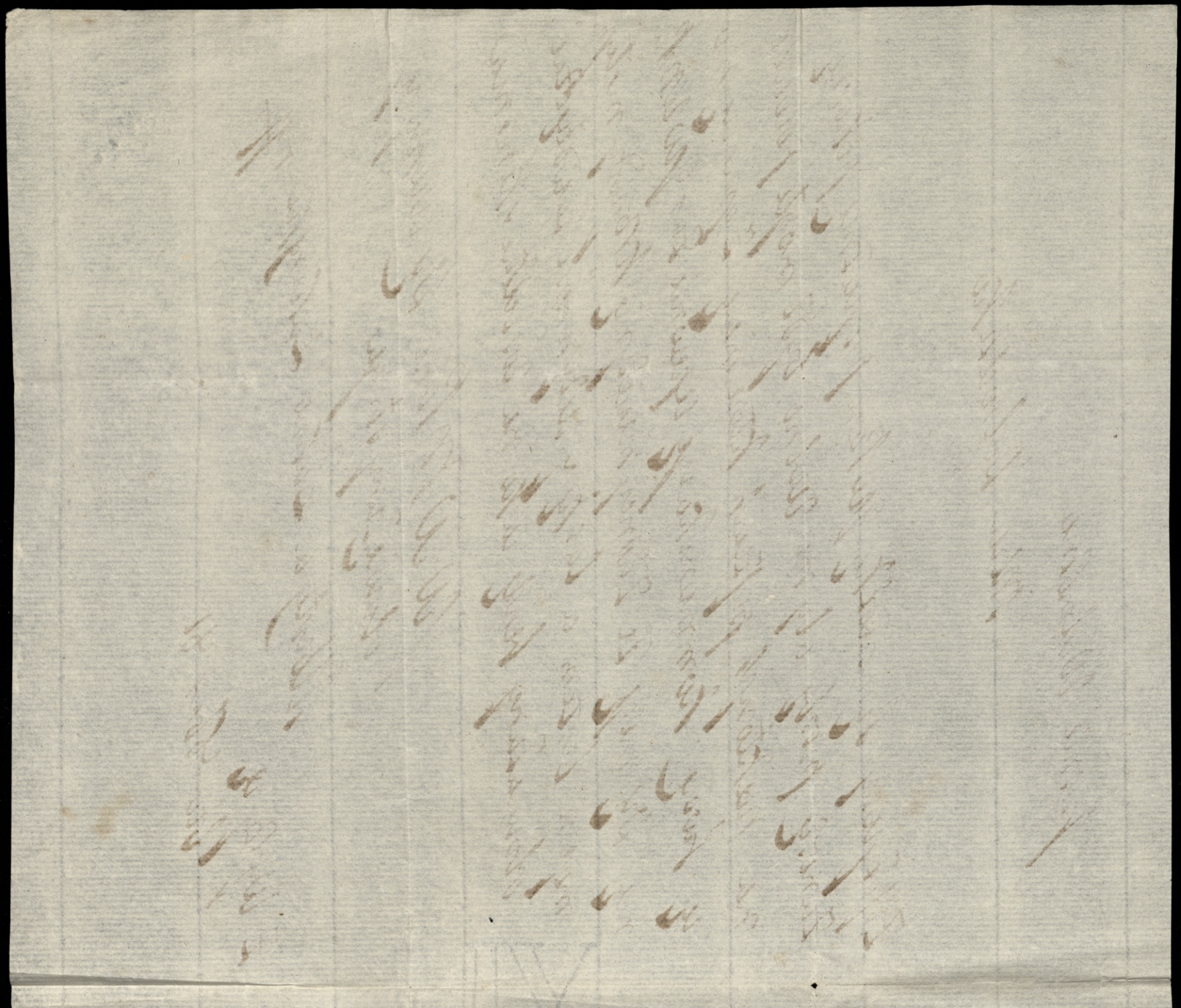

2 O, 135

do T. Potulickiej

1781, 6. X

121

Jaśnie Wielmożna Mcia
Dobrodziko.

Statecznie zawsze w każdey zręczney sposobności; pragnę okazywać usługę JmwP. Dbrze przeto będąc w Piotrkowie, że widziałem wpis przeciw JmwPani Dbrze mam sobie za powinność Jey donieść że jest wpis w Regestrze Remissarum JP. Naramowskiego przeciwko Pani, w liczbie do sądzenia „139 a ten Regestr przypadać będzie do sądzenia w pierwszy poniedziałek nadchodzącego Postu, O czym doniesienie Pani pochodzi z chęci pragnącey się wymierzać zem

JmwPani Dobrki
nayniższy Sługa
Adam Skarbek Malczewski

d. 24. Listopada 76.

1776, 24. XI

122

z Dębicza d. 26. Lutego 1826

Jaśnie Wielmożna Pani

Dobrodziko.

Chęć moią osobistego JW. Pani służenia, gdy mi przecina sposobność listowney używam odezwy, na wyrazy naypowinnieyszey JWW Pani Dbrze attencyi, przy ktorey złożeniu, daruie mi łaskawie JW. Pani że ją trudnie poważam się w tym. Maią wiadomość Xięża Franciszkani y Dominikani iż Ich Kościelne Summy znieść JW. Pani z Swych Dobr chcesz, przez regularność od JW. Pani prowizyi odbieraney, lubo jak ufam, niezyczyliby Sobie nigdy od JW. Pani podnosić Oryginału, że przecież w tym woli JW. WW Pani Dbrki sprzeciwić się niemogą, y w przypadku woli JW. WW Pani Dbrki zniesienia tych Summ mowiono ze Mną o lokacyą u Mnie. Co jako lokacya tak zniesienie od JW. Pani należy, a Ja z przyczyny ktorą JW. Pani jako Protektorce Dbrze Moiey

ustnie opowiem, dla prowizyi mnieyszey życzyłbym Kościelney Sobie Summy y przyiąłbym to oświadczenie jeżli zgodne z wolą Pani, poważam się dopraszać. Łaskawey mi JWWPani Dobrki oświadczenia mi rezolucyi, y tych Sum tak daleko życzyłbym Sobie, jak tylko daleka JW. Pani wola y Jey dla Mnie Łaska, którą nayszacowniey zawsze uwielbiać pragnę, y okazywać w każdych wyświadczaniach się żem.

JWWWWW Pani Dobrodziki

Żona moja winna JW. Pani Dobrze oświadcza attencyą.

obowiązany y nayniższy Sługa

Adam Skarbek Malczewski

Respons

To pewnie że miałam tę usiłowaną plantę, abym się mogła wypłacić w należącey odemnie Summie tako WJMciom Franciszkanom iako y Dominikanom, więc gdym powzięła wiadomość że Oni sami ~~życzyli~~ podobno takowe życzyli podnieść tę ~~Odemnie~~ Summę do Nich samych należy starać się o Lokacyą, a mnie czekać terminu od nich o zapłacenie więc gdy JWWPan raczysz z niemi traktować, rozumiem że niebędą chcieli być sprzyczni w Lokacyi Jeżeli przytym z nieustającą Weneracyą

[illegible]

1782, 26. II
~~1776, 24. XI~~

d. 12 Marca R. 1782 w Morowniey 124

Madame:

Łaskawość JWWMPani Dobrę: którą okazywałaś mi wczasie Gdy miałam chonor Prezentować iey moię attencią w Runowie Zasczył. Pokrewienstwa wszystko to daię mi większy Tytuł do Poszukiwania w umyśle JWWMPdę. Stałeczney iey dla mnie łaski; oraz y litości Podziału nad stratą moią iedną z naywiększych w Stracie naylepszy Matki. d. 22 february: Donieść tedy mam to Sobie za Powinność złączeniem Podziękowania Zaświadczoną Rodzicom moim Przyiaźń a mnie Pozwolę JWWMPdę Się Dopraszać. O Kontynuacię iey dla mnie Łaski mam chonor być z Respektem iey winnym

JWWMPani Dobrodzieyki
Sługą naynisza
K. z D. Małachowska
MK

Mąż moi wraz z dziećmi moiemi ma chonor ręce ucałować JWWMPdę:

1782, 12. VII

1782. 126

Hochgebohrne Frau!
Höchstzu Verehrende Frau Reichs-Gräfin!
Sehr Gnädige Frau!

Ew: Excellence habe nichts mehr wie Copia beyfügen wollen, was an dhl: Hof Rath nach Warschau in Ihro Excellence Sache geant worthet ich erwarthe dero befehle hierin und verharre mit sonder bahrer Hochachtung

Ew: Excellence

Grunau den 24. Febr: 1782.

Treuer Knecht
Meissel.

Verte

Copia

Hochedelgebohrner Herr!
Höchstzuehrender Herr Hoff-Rath

Ewr. Hochedelgebohr. habe die Ehre Unbekandter weise in ergebenheit, zu benachrichtigen, wie ich der Fraa Gräfin Hochgebohrne, als gerichtlicher Curator constituiret worden; Gedachte Fraa Gräfin, besitzen auch an seheliche Güter in West-Preußen, die Rano wo heißen. Daß Schreiben was Ew. Hochedelgebohr. unterm 8 December 1781 ergehen laßen, ist mir sehr spät zu Händen geliefert worden, ich weiß selbst nicht was davon dänken soll, viel mehr sehe diese Sache wie eine Scicane gegen eine Dame alle Hochachtung verdiehnet an. Ich habe der Fraa Gräfin Excellenco die Acten übersendet zu gleich ersuchet mir verhaltungs befehle zu ertheilen, wie in der Sache weiter zu verfahren wäre.

Der eigendliche Sitz der Fraa Gräfin ist Kornick bey Pohsen, die Briefe wären in zu Kumpft dahin zu adressiren sein; So bald ich nähere Nachricht einziehe, werde nicht unterlaßen, einen umbständlichern bericht abzustatten, biß dahin ersuche Ew. Hochedelgebohr., dero Offerte in ein freundschaftliches anerbieten, so lange auf zu halten damit nichts Nachtheiliges entstehen könne; ich dagegen versichere, wie Ihro Excellenco, Ew. Hochedelgebohr. die erzeigte gefälligkeit, mit allem Dank erkennen werden, dagegen habe die Ehre mit aller Hochachtung zu verharren

Ew. Hochedelgebohr.

gantz gehorsamster Diener
Meissel.
als Gerichtlich constituirter
Curator Ihro Excellenci
der Fraa Gräfin von
Potalicka.

A Son Excellence
Madame la Comtesse de Potulicka
nee Dzialipska.
Dame des grand Terres de
et

à

Expressur

Kornick

1782, 24. II

Madame!

Je ne puis pas laisser de témoigner mon grand désir pour la grande joie d'être de la santé de Votre Excellence, afin que je puisse savoir, si Votre Excellence est déja en sa première état. L'oeconom Ikert a envoyé une expresse voiture pour Cornick, sans le rapart, que j'ai envoyé à Votre Excellence par écrit. Il sont tous du même avis que Schmeckel, pourtant il ne peut pas être pour moi un dommage, Schmeckel doit absolument perdre. Il est vrai, que Monsieur le Conseiller provincial de Billerbeck a l'ordre de persuader Votre Excellence, qu'il puisse faire faire un écluse auprès du moulin chez Güntergurcht, mais j'ai déja protesté vers ce projects, et je prie très instamment Votre Excellence de n'accorder pas cela. J'ai

deja envoyé un autre hom̄e à la place d'Ickert, qui sait bien ecrire, et qui a deja aussi servi par huit ans, il parle-t-aussi la logre pologne, je suis persuadé qu'il plairera Votre Excellence. – On dit, que le Pape partira pour Wienne chez L'empereur Romain au but, pour avoir un concile à cause de la Religion.

J'avois deja changé mon Logis et mon sejour étoit deja à Dreydorff, si L'oeconom Ickert Monsieur Preiss l'advocat de la justice ne l'avoient pas empêché, afinque je ne puisse pas donner à Votre Excellence des preuves de leur perfidie. –

J'ai observé ce que regarde l'honneur de Votre Excellence par des congratulations pour nouvel an, mais cinq lettres de remerciment addressés par Wansbourg a-t-on surpris, par Exemple: de Berlin de Son Excellence le grand Chancelier Monsieur de Cramer, de Marienverder, de Monsieur le Comte de Finckenstein Presidant de la Regence, du même lieu, de Monsieur le Baron de Schroeter, de Monsieur le Baron de Schleunitz conseiller de la Regence, de Bromberg de Monsieur de Kleist Presidant de la Justice. Il faut que Votre Excellence fait des efforts, qu'on redonne cettes lettres à Votre Excellence

129

car ce n'est pas une chose de bagatelle, principalement pour moi, cõme Curateur. Mais les lettres addressés par Cornick j'ai bien reçu par Exemple: La lettre du Ministre d'état de Schoulenbourg, du Ministre de Gaudi, du Ministre de Goehrn, du Ministre de Heinitz de Berlin, et du General Monsieur de Lottum. Il me faut aussi avertir Vôtre Excellence que les 10000 fl. de Bromberg doivent payer de les biens de Vôtre Excellence, mais il ne le sait personne. J'avais choisir un autre Justicier pour le procès du Schmeckel à cause du cochon, mais je ne savais pas la sentiment de Vôtre Excellence. La Regence de Marienwerder m'a dit de chasser Mons. Preist et prendre à son place le Bourguemaitre de la Justice Mons. Dencke. Ils s'etonnent tous, que Vôtre Excellence a un hõme, qui ne sert pas Vôtre Excellence, mais plutôt des laboureurs et paisans. D'abord que Vôtre Excellence m'ecrit la sentiment de cette chose, je mettra touts en bon ordre. J'ai l'honneur de me dire pour toujours

Madame de Vôtre Excellence

à Grounow
le 1: Fevrier
1782.

le plus humble et le plus
obeissant Serviteur
Meissel.

P.S. Laut Briefe die von Berlin erhalten ist mir gemeldet worden, daß Sr: Excellence von Görnen arretirt, an der Casse der See-Handlungs Compagnie 1100000 rthl fehlen sollen der König ist gegen den Ministre sehr auf gebracht, und hat täglich eine Wache von Einig Officier, 2 Unter Officiers und 24. Mann gemeinen Soldaten in seinem Hause. Wir haben Friede, der Groß fürst von Russland kömmt mit dem heiligen Vater aus Rom nach Berlin und Wien. der Krieg mit Russland und Österreich wieder die Turcken ist mehr wie zu gewiß.

1782, 1. II

D. 28. Xbris. 1781. Datta w Kołybkach.

130

Jaśnie Wielmożna Mcia Dobrodziko.

Powtarzam tych ludzi pod Protekcyią JW Pani Dobrodzie uciekaiących się w Prozbę y zebrzą abyś raczyła w zodaniu ich dać im pomoc, ile żadnym sposobem dla przyczyn jakowych zież wrocić się niechcą w Prusy, ale tu w Polszcze, do Dobr JW Pani Dobrd. ciągnąć y lokować się prakną, w czym starania dokładaiąc mnie nieprzestaią tym niewolić abym ich chęci JW Pani Dobrd. doniosł, co wyraziwszy zostaię z powinnym uszanowaniem pisząc się.

JW Pani Dobrodziky
Szczerozyczliwym y nayniższym Sługą
A. Mieszkowski.

Mpria

Od Mieszkowskiego

Do Bobulińskiego Teofila

(Chłopów z Pras)

1781, 25. XII

132

Jaśnie Wielmożna Mcia Dobrodko.

Jedna tylko JWWMPani Dka nie zadziwisz się że nadspo
dziewanie pewnie Jey, przerywam milczenie, bo wielka
JWWMPani Dki przezorność, y nieporownana nad każdym
dyskrecya zawsze wyexkuzować mnie przed nią potrafi
a przerwania tego pochodzącego z prawdziwego
wdzięczności obowiązku nie uczyni nagannym
Po siedmioletniey niespokoyności w Kraiu uprzykrze
nia y ucisku ze strony nieprzyiemnych Gości albo
JWMPani Dce będzie przyiemne oznaimienie że
słodkiego pokoiu powrotu spodziewać się trzeba
w Oyczyznie. Tey nadziei fundament iest Kopia
Konferencyi z Oryginału przepisana.

1763. 1o Września
Ks. Młodziejowski do Potulickiej Star. Borzechowskiej.

Dziad Szpitalny Kurnicki y Sługa JW Wm Pani Dki
a moi Serdeczny Przyiaciel y Dobrodzi iak
się miewa, pytać się nie śmiem, ale tylko
w Duchu cieszyć się nie przestawam że zdrow
y żyie, kiedy nic o nim nie słychać.
Całuię nogi JW Pani y Dki moiey, Jmci
Kanonika za pozwoleniem Jey Sercem
ściskam, na całe życie

z Warszawy d. 1. Xbris
1763.

JWmm Pani Dobrodki
prawdziwy nayniższy
Sługa
A. Jmłodzieciński

1763, 1. IX

JW Jeymć Pani z Działyńskich
Potulicka Starościna Borzechowska
na Poznaniką w Kurniku

Jaśnie Wielmożna Mcia Dobrodziejko

d. 9. Listopada 84. w Łęgu

133

Dnia wczorayszego stawaiąc w Łęgu zastałem na zmartwienie, w którym że muszę JW Panią trudnić proszę abyś mi to darować raczyła łaskawie.

Z Pismem nie rozszerzam się bo wiem JŻ mam z JW Panią do czynienia Wielkość zdania y Sumnienia Maiącą, tylko (Obdukcyą przytaczam) którą JW Panią o tey całey okoliczności zainformuie. Ja zaś o tę Dobroczynność Supplikuię ażeby Tobiasz Olęder y Kowal czyli za wskazem JW Pani przez Sołtysa z Wolskiego w dzierżawę wzięci byli. Polecam Mnie Szacowney łasce zostaiąc na zawsze Specyalnym uszanowaniem

Jaśnie Wielmożney Mci Pani

Dobrodziejki

Nayniższym Sługą

Młodziewski

KMp

do Potulickiej Teofili

1784, 9. XI

134

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko.

Gdy przeznaczenie Wyrokow Boskich Synowskie nasze, ciężką dolegliwością napełniło serca przez stratę niepowetowaną dnia 15 Marca S.p. JW. Nayukochańszey Matki y Dobrodzieyki, mamy szczerą ufność że gdyś JW WMM Pani Dobrodzieyka w życiu ią krwią y przywiązaniem zaszczycać raczyła, dasz zeraz nieodmienney łaski swoiey dowod gdy na dzień 26 Kwietnia, depozycyi naznaczony do Gostynia dobroczynnie ziedziesz. O co głęboką upraszaiąc Weneracyą bydź się z powinnym Uyznaię Respektem

JWWMM Pani Dobrodzieyki

Nayniższym Sługą
Jozef Mycielski
Sta Konf: Gen: Leyt. W. W. X. Litt.
Mp.

Dn 20 Kwietnia
1762 w Szkaradowie

JW. Jeymć Pani Starościna Borzechowska

do T. Pohulickiej

7220?

136

Jaśnie Wielmożna Pani
y Dobrodziko

Wiem iż to z Wyraźnego Pańskiego JW Pani
rozkazu zpędziwszy Tor z Kurnickiey
majętności JM Pan Paszkowski zabrał
mi z Prochnowa Zboże wszystko ia
kotożyto Jęczmin Groch Owies y Pszenicę
przez że mnie to zrobił nie wiem ja
kiem targiem y iaką miarą mierzył
Udaję ja się do Sądu wielkiego y Spra
wiedliwego samey JW Pani niechay
tak wielkiey nie ponoszę krzywdy wszakby się go
dziło przy mnie mierzyć y według tar
gu zabrać to Zboże tu w tych Stro
nach żyta Wirtel miary Warszawskiey
po Złł Pł 6. Groch po Złł Pł 6 Jęczmin po
Złł Pł 3 gr 15 Owies po Złł Pł 2. gr 15 mia
Pszenicy po Złł Pł 7.

rą zas nie wiem jaką to Zboże mierzo
ne y iako wiele było Wierteli Każde
go gatunku Zboża Poznałem Ja iuż
mocną Rękę JW Pani czego bardzo żałuję
y żałować będę do zgonu Życia mego
zem kiedy kolwiek pomyślał o tym
Interesie niechay że też doznam
tey wielkiey Sprawiedliwości abym
tey Krzywdy nie cierpiał w Zabra
niu Zboża mego. jako chudy Pacho
łek tey do prassając się łaski Pan
skiey Zostaję Z powinnym y wielkiem
Upaważeniem JW Pani Nayniższym
Sługą
Stanisław Naramowski

d 25 Septemb
1780.

w Sielcu

137

Poniewasz Mi nabrał roznego Zboza
JmPan Ułatoski bez naymnieyszey do
mnie pretensyi tylko ze mu trzeba
było Zboza Dopraszam się więc JW
Pani w tey Sprawie na Swiadec
two o Wawrzyna JW Pani Strzelca
tak ze Kazmierza Fornala JW Pani
jak Mi Ich będzie potrzeba dopra
szac się o nich będę JW Pani.

Do J. Potulickiej

1780, 25. IX

Jaśnie Wielmożney JMci Pani
Potulickiey
Starościnie Borzechowskiey
JW Pani y Dobrodzieie

1780, 25. IX

Naramowsz

w Korniku.

od Naramowskiego 25 7bris 80

Jaśnie Wielmożna Pani y Dobrodziko

Człowiek przysłany JWPani abym pilnował Spi
chlerza y Zboża tradowanego JWPani iest
Miło przyczyną głęboko upaść do Stop Pań
skich JWPani y zebrać tego wielkiego Miło
sierdzia JWPani ktore Wielu czynisz nie
chayże Ja będę tak szczęśliwy lubo wielkie
prawdzie Występca przeciwko Respekto
wi JWPani abym sobie wyzebrał to Miło
sierdzie w czekaniu Mi do Swiętego Jana
tey Kwoty należącey JWPani ponieważ
tu teraz u Nas całe Zboże nie płaci y
Granice Nayiaśnieyszego Krola Pruskiego
Zamknięte lecz na Swięty Jan będę Sposobny
do Zapłacenia JWPani Wysiedziałem iuż
Wieżą Cztero niedzielną jedną iuż za moy Wy
stępek Wypełniłem y tę Drugą kiedy iuż
muszę wypełnię Wypełnię karę tylko
zebrzę tego Wielkiego miłosierdzia JWPani
abym miał tę prolongacyą do W. Jana
dotrzymam ten termin rzetelnie niechcę

Sobie iuz więcy narazac Respektu Panskiego
JWPani czego Ja do smierci moiey Zało
wac będę zebrzę więc tego wielkiego
y Panskiego JWPani miłosierdzia Zostaiąc
z głęboką pokorą moią

JWPani Naywiększym
Podnoszkiem
Stanisław Naramowski
ff

d. 21 Maia
1780
w Rybocie

Do T. Potulickiej

1780, 21. V

Jasnie Wielmożney JW Pani
Potulickiey
Starościnie Bełzechowskiey
JW Pani y Dobrodzice

w Kurniku.

1780, 21 8

Dosc długo oczekiwałam od WMM Pana moiey należyto
ści y do tąd oczekuię każdego czasu iak nayprędszey
satysfakcyi. Już to WMM Pan dawniey nadzieią polepszeniem
się Targow uwodziłeś y teraz nową donosisz okoliczność, Jako
by Pasy w Granicach Pruskich były zamknięte; Te spodzie
wam się że prędzey iak przed S. Janem będą otwarte
a tak y mnie y Siebie rzetelnieyszym ułatwisz zaspoko
żeniem, Ktorego gdy dyskretnie oczekuiąc piszę się z nale
żytą estymacyą Jako

WMM Pana

Respons WJPanu naramo
wskiemu 24 Maja 1780

140

Dosc długo oczekiwałam od umwryPana należytosci moiey
y do tąd oczekiwę każdego czasu iak nayprędszey satysfakcyi.
Już to umwuPan dawniey nadzieią polepszonych targow uwo
dziułes y teraz nową donosisz okolicznosc, że Pasy w Granicach
Pruskich zamknięte, te spodziewam się że prędzey
przed S. Janem będą otwarte a tak y mnie y siebie rzetelny
ułatwisz zaspokoieniem którego dyskretnie czekaiąc piszę
się z należytą estymacyą Jako umPana

T. Potulicka
Do Stan. Naramowskiego
na list z 21. V. 1780

141

Jasnie Wielmożna
Miła Dobrodziko

Pełniąc Rozkazy JWmPani Dobrodzieki
cierpliwy byłem do S. Jana lubo miałem
deklaracyą w przeszłym Roku Tem miałem
od dekrac na S. Marcin prowizyą te
raz przy upadnieniu dostoyn Pańskich
upraszam. Za lat dwie mnie należące po
ktore posyłam Corkę naszą JmPannę Sutt
kowską a Jeżeli bym mog Pozyskać tę
dobroczynność Pańską JWmPani Dob
rodzieki y na trzeci rok kiedy u tak
gwałtowney potrzebie że nie mamy gdzie
głowy skłonić tak iesteśmy Zrugnowa
ni przez moskalow o powie Curka na
sza w iakim utrapieniu Zostawaemu
się my

Do iedyney tedy protekcyi y łaski Panskiey u
ciekamy się z tego miłosierdzia y tey dobro
czynności na liturę łaskę JWmPani Dobro
dziki Trzy kwity posyłam Sam yż zono
maię upadaiąc dasz łap piszę się zawsze

JWmPani Dobrodziki
nayniższym Sługą

d. 17 Lutego
Ao 1764.

F. Nowicki pk

1764. 17. VI

143

Jam tey wyrażony czynię wiadomo
tym Kuttem dawym JW Jmci Pani
Zdzieżyńskich Potulickiey Starości
ney Borzechowskiey Jakom adekrat
od Summy oryginalney 8334 Ho pro
wizyi Ho tych Cztyrysta Siedemnas
cie y groszy dziesięć Duo 417 fl 10
ktore JW Jmci Dobrodzieyka kutuie
za Rok 1758 y na tę się rentę mo
cą podpisuię datt ut supra
Ferdynand Nowicki pr

Ho 417 fl 10

1758?

Wielmożny
Mości Dobrodzieiu

Znam ia dobrze zawsze respekt
Pański który należałby w tey sy
tuacyi mieysca u pana Samemu a
tekiedy prevenit mie stym interes
to ia bez interessu znać się by
dę z mocą Submissyą a dobro
wie Pańskie stopy y Same
go Wm Pana Dobrodzieia teraz
mocno odporuiąc Jestem z tym
kolwiek respektem wyznaczyć
cyi zawsze

Wm Pana Dobro
dzieia Życzliwy y nay
Zyn sługa [illegible]

Z 15 9bra
No 1758

1758, 15. XI

146

Moia wielce Mcia Pani
y Dobrodziyko

Byłem u Jeymci Pani Skrzydlewski ktora de
klaruie dnia iutrzeyszego wydac assygnacyie
do WMMci Pani. o kociet mowiełem z nią ale
widzę niepomiarkowany Jeymci fantazyi zgo
dziwszy się y ten kociet y cos więcey nad zgodę
sobie pretenduie. O młocenie mowiełem
Jeymci powiedziała że niemłocą. WMci Pan
Dobrodziyko skoro assygnacyie wynidą nas z
liczyc pniądze ia sam będę słał do Jeymci
żeby wydała assygnacyie y z WMci Panią
będę się znosił zostaię przytym

WMMMci Pani naynizszym
Bratem y Sługą
Pan A. Niewski mpp

Poznania dn 10. Marcii 79.

147

WJm Pana Burgraf. Sobockiego nie zastawszy. ktory w Gnieznie az do soboty zabawy. Jego Zonce List Panski oddałem. Zatym zasięgałem rady WJmPan Pisarza Gniznę. Roznowskiego /: ktory Pani do Nog upadł/ tak radził, aby JW Pani postarała się u WJmPana Zielisławskiego o limitę po wielkiey nocy, a gdyby tego znozna, ~~za~~ na, od 15. Dnia za dwie niedzieli, Gdy na ten czas mieć mozesz JW Pani, WJmPa Burgę. Sobockiego, . a teraz tenze WJmPan Burgę bydz zadną miarą niemoze poniewaz. Sądy Grof. Poznanę zaczynaią się także dn 15. currenę. y choćby Jnnego za den tych Sądow nieodstąpi ani oddalić się moze, dla zamowionych Spraw na tęz Sądy

W JmPana Kommendantowi oswiadczyłem Ukłon
od JWPani iakonayuniżenie dziękuie za
deklarowane Drzewo na Opał, Nadto z no
win niema. Jak tylko że nieochybnie nastąpi
Pokoi pomiędzy Woiuiącemi to mu z Ber
lina upewnił JmPan Stary Brinkienhoff
do Podpisania Traktatow iest iuż mieysce
Teszen wyznaczone, JOX Repnin z Wro
clawia wysłał Officera Moskiewskiego
Wolffa do Wersalu ~~powrot~~ tegoż wy
glądaią. Dziś w nocy spodziewa się
dokładne wiadomości z Warszawy, co
mieć będzie doniesie,
O Jurydyce JmPana Gnieła Raczyńskiego
iuż dokładnie doniesie JmPan Kunow.
Co się stało względem Tabaki W JmPanem
Pie.....z Gądek iszcze niemogłem się

dowiedzie, ale doniosę byle bym się widział z JchmPP. Officyałami

Nakasz JW Pani aby czyli z miasta czyli z Prowentu. Lub z Zamku ktokolwiek iedzie do Poznania, aby zawsze się u mnie meldował, abym zawsze mogł dosyłać iakie wiadomości, Teraz proszę mi też uwiadomić względem Kommissyi iak się JW Pani będzie rezelwować.

Żonkę moią zastałem ieszcze słabą ktorey Gdym okazał wszystkie Dobrodzieystwa z czo drotey JW Pani wielce iest zawstydzona nie znaiąc się do tylu Łaskawych Pańskich względow, zas starać się będzie zasługiwania przy złożeniu nayniższey submissyi

JW Panu Kunow bardzo się spodobało tu w Poznaniu zabrał znajomości z roznemi Kanonikami y Ludzi Dystyngwowanemi, wielce Go szacowali także z wielką Jego satysfakcyi, y Uczczeniem

gdyż z nim rozmawiali o Prawnych Przypadkach.

Wyglądaiąc rozkazy Pańskie iestem zawsze dobry sługa JW Pani Dobrodziki na całe Życie. de Nisau

1779. 10. VII

149

Jaśnie Wielmożna Mościa

Dobrodzieyko

Dożyczeń Samych JwJmć Dobrę Stanęła Są-
du Rezolucya, aby Interes z Xiędzem
Schlawki był odesłany na Grunt, Jam
się zas o to usiednie Starał aby nieprędzey
iak po Narodzeniu N. P. Maryi Termin
Kondescensyi został naznaczony, a to dla
Samego przybycia JwJmć Dobrę
Szczytniki Są naprzeday w Cenie 50000,
Roku przeszłego Zawierał Tranzakcyią w
45000, ieżeli JwJmć Dobrę masz zatę za
Summę

45 tysięcy nabyć to więcey niewyrażay JW Jmć Do
brę do JP. Ząmbrowskiego iak 40 tysię
cy aby co kolwiek można utargować, bo y
w tym Interes bydź może, Zniw teraz Palle:
stry następuie, w 45 tysięcy ma od Żony
rezygnowane Ewikcya pewna do ktorey
Tranzakcyi przyszli JW Jmć Dobrę Plenipo
tencyią z wyrażeniem na kogo O Dobra
Szczytniki z JW (Starostą Pniezinskim)
Miąskowskim, do zakontraktowania z przyłoże
niem Pieczęci. Trzebiosławki mogły by się

Teraz przez Seym zaminie na Kijewo, a Koszuty
kupiwszy nie przednieyszego, uniknąć Kontro
wersyi Ograniczenia, do ktorego niemasz
dokumentow, Samego Starosty iest też to Zy
czenie, chciey go tym JW Jmć Dobrę radzie.
Interesu rozkazem od JW Jmć Dobrę zleconego
iak wiem dokładnie podiąć się nie obiecuię
pod rezolucyią JW Jmć Dobrę zostawiony bydź mu
si, ktory z niesprawiedliwego wsprawiedliwy Interes
tym podobiemstwem iakoby drapieżny Zwierz w
niewinnego zamienił się Baranka, tak ustał
cieła

cieła Strona Dysydentow że do koniecznego uwie-
rzenia JW Jmć Dobrz przymusili, bo co to niepiez
wsza więcey się podobnych znayduie, przyspiesz JW
Jmć Dobrz uznasz Interes poznasz Gatunek
Ludzi JW Jmć Dobrz, Szęka Sprawiedliwsze pod
Młotem niesprawiedliwsci, więcey dla Szczupłosci mieysca
raz, drugie raz dla pokoju y spokoynosci bo mi iesz
mieła niewyrażam cale tyla że z naypowinnieyszą
attencyią y Respektem iestem

JWWW Jmć Dobrodzieyki

do Patulickiey Teofili

Dtt d 15 Juny

naynizszy Podnozek
m Paszkowski

15. VI

151

Jaśnie Wielmożna Mościa

Dobrodzieyko

Do wykonania Sprawiedliwych Jo Trybunału wy-
roków Siedzenia wieży nieziechał Pan Na-
runowski, gdzie rekwizycyią uczyniłem dnia 22 p[ł]ynę grze-
szy w nadzieję że ze mu Jw Jmć Dobr[ą] to wszy-
stko daruiesz. Słychać mocno o tym że się
stara o koło Przyiaciół do Instancyi przeprosić
Jw Jmć Dobr[ą]. Z Publiczności donoszę że Seym
agituie się pod Laską Jw Tyszkiewicza Pisa-
rza W. Xięstwa Litt. dotąd nadobraniem Rady
nieustaiącey Seym się bawił, Marszałek Rady
nieustaiącey iest Jw Oginski Pisarz Litewski

(publica)

Jaśnie Wielmożney Jmci Pani Potulicki Starościny Borzechowskiey w Ronowie

Seymu Przeszłego Marszałek, Sztachembek podał
Kandydatów dwoch z Woiewodztwa Poznan
skiego Kaliskiego, Nikorskiego Pisarza Skar
bu Koronneyo y Kasztelana Piechowskiego
Kwileckiego y ten się utrzymał ieden w Radzie
Nieustaiącey, Inni zas wszyscy Litwini Obrani
z ktoremi Sztachemberk znosi się
Dla JW Twardowskiego Staruią się aby był
Urzędnikiem, Zamyslaią o Kasztelanii Krako
wskiey u Jw Kasztelana, ktory nieodmowiał
ustąpić dla Jw Twardowskiego Przyiaźni Jego

pod tą Kondycyią aby miał Swoię wolą Obrać so-
bie Koadjutora Generalstwa wielkopolskiego, w
tym mocno urażony że przez Jego Wiedzy uczy-
nieli Koadiutora Jw Kaczynskiego tym podobien
stwem niespodziewany iest Generał Wielkopolski
w Dniach tych przybył do Rogalina Zdrowiał
niebył chory, dla Interesu Spodziewaiąc że go
niedorodzie Laska Seymowa Zachorował y zagra
nicę wyiech

Limita z Xię Schławku na Dzień Poniedziałkowy
po Swięcie S. Marcina przypada; z Xię: Altary
stą wyrobił Sobie Komissyią Duchowną

ale y ta niebardzo dobra nastronę Xcę Schlawkę,
Gdyż ma tylko uznać czy sprawiedliwie po
dług dokumentów są rożę do Ołtarza na
leżące oddane, niewydaie terminu do tey ko
missyi; Wrozy sobie iuż że mu się tak po
powiedzie iak S. Naramowskiemu y ja to sa
mo twierdzę iako, z nayglębszym upadnieniem
do Nog y Respektem iestem

Jwmmosc Pani Nayosobliwszey
Dobrodzieyki

z p. 4-2.1

1778, 23.IX

Dat z Kornika d. 23
Mrc 78

nayniższy Podnożek
m Paszkowski

Madame

Je prend la Liberté de joindre a la presente le Journal Encyclopedique Mois d'Avril; comme aussi Le Compte qui reste encore a m'etre payé, pour les Livres que j'ai eü l'honneur de fournir à Votre Altesse Sérénissime, montant à 41. Ecus — Comme Madame, j'ai grand besoin d'Argent je Supplie Votre Altesse de me faire la grace d'ordonner que ce compte me soit payé.
Ci joint une Note des dernieres Nouveautés parmis les quels il y en a de tres jriquente.
J'ai l'honneur d'etre avec un tres profond respect.

Madame
De Votre Altesse Serenissime

Berlin ce 15. May 1785.

Le tres humble & tres obeissant Serviteur
L. Pitra
Libraire du Roi

1785,19.V

BK 7220/1

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodziyko.

Odebrawszy List od JmPana Ponikwickiego w Interessie Litewskim pisany, Kommunikuię przez przyłączoną Kopiią Jego, Ktory ze dla prętszego zakończenia życzy miec Instancyą J.O. Xcia Jmci Hetmana W.W.X. Litt. iako tedy o niey niepowątpiwam, tak zdałoby mi się aby do mnie prosto ordynowana była, chyba zeby z Responsem do JW. WM Dobrodziyki dostała się tedy czekac Jey lub z tey lub z oney poczty będę. a ia tez tu poblizszych zażyię. y szukac będę Łaskawcow dla tey Instancyi. nieuważaiąc na emulacye tego Domu z Familią, aby tylko Interessowi dogodzic.

Ocymiki Deputackie w Litwie po Swięcie Gromnic w Poniedziałek otwieraią się, Nasz Brzeski czyli Brzescianski, iuz spiewaią, ze niedoydzie A co większa iż y o Trybunale szepcą, niedoszedł w Koronie, może niedoyść y w Litt. Xstwie, Idą w Koronie noviter reperta, albo vis

Legis

Legis; toż y tu zrobić trzeba, coby była zła rzecz, y dobra, zła bo dłu-
gie prawo, dobra bo gdy ieden Trybunał pobłądzi, drugi poprawi:
a tu od ustanowienia Trybunału, iak padł Dekret, więcey ani go
wzruszyć można, a to dopiero na Kończący się Trybunał, taka in-
wektywa.

Ponieważ zas tenże JP. Ponikwicki iakąś Kapitulacyą y expens.
uspomina więc zdałoby mi się w tym wziąć od JNX Kniá Łatuskowskiego infor-
macyą. żeby ia niebędąc wiadomy, daremney nieczynił expensy.

Piszę ia dzisieyszą Pocztą do tego JP. Patrona, aby upewnił, co za
Dekret ostatni w tey Sprawie, ponieważ ieżeli na Kondemnacie,
Ktora tu iest u mnie stanyło, trzebaby pierwey posłać na poiazd,
albo według nas, Exekucyą. coby nowey przyczyniło expensy. Jeżeli
zas tylko do ostatniey rozprawy przypozwać trzeba, żeby zawczasu
pozew wydał, y Sprawę przez Lat Kilka śpiącą, obudził. w Ktorey
gdyby mi Bog pozwolił, y dopomogł skutecznie przysłużyć się
miałbym to za osobliwsze szczęście, czego iako sobie życzę tak się
piszę

Jaśnie Wielmożney Pani y Dobrodzi-
ki

d. 3 Lutego. 1756
w Janowie.

Nayuniżenszy Sługa
y Niegodny Bogomodlca
X. A. Podkowski P. Janowski

155

Donoszę tu przypadek J. O. Xcia Hetmana, iż Skarbiec Jego w Nie-
swieżu zapaść się miał, to iest sklepienie wierzchne y dolne, y tak
ta ruina wielką szkodę uczyniła, iakoż być musi, ponieważ miał
być większy, y bogatszy, iak tu w Białey, a y tu dosyć iest co widzieć.

Jeżelibym miał honor odebrać list iakiey. supplikuię adressować
na Warszawę, Brześć Litt, do Janowa, Niegodnemu Surroga-
torowi Janowskiemu, gdyż inaczey chodziłby list po Swiecie
y Ukrainie za Biskupem, y barzo pozno przyszedłby do mnie
iako mam z drugich praktykę.

Gdyby była zima stateczna, ułożyłem sobie dobiec do Minska dla
rozmowienia się w tym Interessie ale że drogi arcy złe, a miel
czterdzieści z okładem, muszę tylko przez Pocztę znosić się. a da
Bog do Wilna odłożyć bytność y przytomność swoię.

1756, 3. II

156

Hochgebohrne Gräfin
Gnädige Frau!

Euer Hochgebohrnen Gnaden gnädiges Schreiben vom 18ten des vorigen Monathes habe ich nach meiner Zurückkunft von meinem Guthe in Ost-Preuß. alhier zu erhalten das Glück gehabt.

ich sage Hochdenenselben den ganz gehorsamsten Dank für die gnädige Gesinnungen die Sie, Gnädige Frau, dem Andencken meines verstorbenen Vaters widmen, und für Hochderoselben gnädigen Glücks-Wunsch zu dem mir von Sr. Königl: Majestät von Preußen gnädigst verliehenen Posten.

Sollte mich mein Weg bey Bereisung dieser Provinz in die Gegend von Runow führen so werde

ich die Gelegenheit mit Freuden ergreiffen die ehrerbietigste Hochachtung persönlich zu bezeigen mit der ich zu seyn die Ehre habe,

Euer Hochgebohrnen Gnaden,

Bromberg d. 5ten März 1782.

ganz gehorsamster Diener
L. v. Pomhardt.

To Teofili Potulickiej

v. Pomhardt

1782, 3. III

z Więcborga d. 22 Martii 1782.

158

Madame.

Przez okazyą nadeszłą w tych dniach z Kornika miałem nay=
milszą satysfakcyą odebrać list JWWcPani Dobrodzieyki,
ktory mi iest niewątpliwym dowodem łaskawey o mnie pamię
ci, na ktorą zawsze zasługiwać sobie naygorętszym iest moim
żądaniem. Dobra moie dotąd niebyły Hipotekowane, a przeto
teraz przymuszony iestem Edyktem Krolewskim poddać ie
tey ceremonii. Papiery więc wszystkie do tego potrzebne
układam. Trzeba pokazać le titre de possession wszystkich
Dobr, to iest, Działy, Kontrakty przedażne, Rezygnacie,
Donacie y Intromissye; te maią być do Sądu Bydgos=
kiego odesłane. Gazeta Krajowa tym czasem aż do końca
roku teraznieyszego ogłaszać będzie: że te a te dobra do Hypo=
teki podane, kto ma iakowe do nich pretensye niech się
zgłasza. Jeżeli kto z pretensyami się zgłosi, te Sąd zaraz
decydować będzie; ieżeli zaś żadne się niepokażą,
tedy nastąpi termin preklusii, że na potym nikt z niemi
odzywać się niemoże. Ta ceremonia znacznie koszto=
wać

będzie, ktora końcem ustanowienia banku Krajowego dzieie się.

Krople Gewerowskie, ktore w tych dniach nadeszły z Warszawy, oraz Pakiet nadesłany mi od JW: Kasztelanowy Czechowskiey odsyłam JWW. Pani Dobrodzieyce. Nowiny nadchodzące z Polski wielki mi czynią wstręt wybrania się do Warszawy, z tym wszystkim będę musiał tam iechać dla poratowania się w Interessach Swięto Jańskich, bo tu sposobu niemam, gdyż przedaż lasow, iak miarkuię do skutku przyiść niemoże. Na Kongressie Łobżeńskim udecydowano prosić Kamery ażeby podatek Czopowego na zawsze był płacony sposobem następuiącym: Sześcioletni podatek, ktory się płacił od 1774 do 1780 na iedną Summę zrachować, podzielić ią na sześć części rownych, iaka więc iedna szosta część wypadnie, ażeby taki trankstejer był płacony. Te ułożenie czyli Kamera aprobować będzie? niewiedzić, ale to pewna

że na Komissyą Frydlancką, która w roku przeszłym
była, składać się musiemy po złotemu z włoski. O woynie
Cesarza y Moskwy przeciwko Turczynowi wiele tu
mowią, ale pewności niemasz, tu iey się wcale spo-
dziewać niechcą; inna iednak plaga ten Kray mocno
trapi, to iest, niedostatek żywności dla ludzi y pastwy
dla bydła, trudno chciwemu sercu nad tym nieubolewać
y do ostatniego się nieciągnąć dla ich poratowania.
Świąt następuiących JWW Pani Dobrodzieyce winszuię zdrowia Czerstwego y iako naypomyślnieyszego powodzenia w długie lata życzę, zostaiąc przy ucałowaniu Ręki

JWW Pani Dobrodzieyski
szczerze życzliwym
y naynizszym Sługą
M. Potulicki.

Następuiących Świąt mam honor powinszować JWW Pani Dobrodzieyce, y życzyć zdrowia Czerstwego, y iako naypomyślnieyszego powodzenia na długie lata

JWW Pani Dobrodzieyski
naynizszy podnożek
Mikołaiewicz
mpp

+

do Potulickiej Teofili

Potulicki M.

1782, 22. III

z Więcborga d 10 Maji 1780

160

Madame.

Powrociwszy w tych dniach z Berlina smutną dla siebie zastałem nowinę, że Nayukochańszy Oyciec moy dnia 10. przeszłego Miesiąca w Gdańsku z tym się pożegnał Swiatem. O tym smutnym przypadku gdy przy ucałowaniu Ręki JWWcPani Dobrodzieyce donoszę, duszę zmarłego Chrzesciańskiey pomocy, a mnie nieustaiącey łaskawości polecam, zostaiąc z nayglębszym respektem

JWWcPani Dobrodzieyki
nayniższym Sługą
Michał Potulicki.

1780, 10. 8

162

3
7

4

7/A

1

~~8.~~
~~fl 1 gl 24~~

À son Excellence
Madame la Comtesse de
Potulicka
Née Comtesse de Działyńskie
Starostine de Borzechow
par Dresz & Par Posen
à Kornik.

do Potulickiej Teofili
Potulicki Michał

1780, 10. V

z Stopnicy d. 28 Xbris 1782

163

Madame

Nowo Zaczynaiący się Rok iest mi powodem do oswiadczenia JWWPani Dobrodzieyce szczerych Życzliwości moich Niech Naywyższy wysłuchawszy niegodne prozby moie zezwoli ażeby ten początkiem był Lat przy nayczerstwieyszym zdrowiu iako naydłuższych y naypomyslnieyszych Czego szczerym Życząc sercem Zostaię przy wyznaniu iak naygłębszego Respektu y uszanowania

JWWPani Dobrodzieyki szczerze Życzliwym y Nayniższym Sługą

M Potulicki

P.S. Pozwolisz JWWMPani Dobrodzieyka żebym y ia miała honor przyłączyc tu Wota moie przy nowo zaczynaiącym się Roku Życząc Jey wszelkich pomyslnosci w poźne Lata, polecaiąc mnie Szacowney Łasce JWWMPani Dobrodzieyki. E. Potulicka.

do Potulickiej Teofili

Potulicki Michał
i Zar.
1782, 28. XI

Z Więcborga d. 23 Aprilis 1783.

165

Jaśnie Wielmożna Mcia Pani Hrabino Dobrodzieyko moia
nayosobliwsza!

Z okoliczności Swiąt chwalebnego Zmartwychwstania Pańskiego mam honor nayprzod JWWMMć Pani Dobrodzieyce iak naypokorniey powinszować z uprzeymości życząc aby iako ten Pan zwyciężył wszytko, tak za błogosławieństwem Jego JWWMMć Pani Dobrodzieyka żebyś zwyciężywszy wszytkie przeciwności nad nieprzyiaciołami swemi tryumfowała, a wiernym sługom swoim w iaknay poznieysze Lata przy wszelkich pomyślnościach słodko panowała.

Podług rozkazu JWWMMć Pani Dobrodzieyki byłem Dnia XX.tego tego Miesiąca w Bydgoszczy w Sprawie z WJmć Panem Starostą Lipińskim, aże Plenipotencya mi przysłana tylko wygotowana była wzyłędem sciętego Drzewa w Granicach Wytrogoskich, niemogłem też daley postąpić sobie tylko szczegulnie o to tegoż pozwałem, lecz ten Pan zadaleko postępuie sobie, dla zupełney

Informacyi.

Informacyi dzien przed wyiazdem moim do Bydgoszczy poiechałem powtornie na Granice z Ekonomem Lesniczym y Lesnemi gdzie znowu zrewidowawszy Granice znalazłem że w tym czasie od pierwszego obiachania mego przy samym Kopcu y na Samey Granicy dwa Dęby z naciosami rowno z ziemią Scięte y pnie mechem y ziemią nakryte a Gałęże nawet y wiory czysto zabrane że szlaku naymieyszego niebyło, ia wiedząc o tych Dębach z naciosami w tym mieyscu doskonale potym szukał pokim tey zdrady nieodkrył, takim sposobem mogłby prędko sprawiedliwe zagubie Granice, o czym przy podaniu tey Skargi wspomiałem, y dopraszałem się aby mu Mandat dano de non turbando, iednakże niewiem czyli to nastąpi ile Plenipotencyi do tego niemiałem, to tylko mowię że trzeba wielkie mieć baczenie na tego JMsi, co Lesniczemu y Leśnym zaleciłem. Kwit z przysłanych mi 4 ### na Porschusz do tey Sprawy mam honor przesłać

Aże wypłacenie Szmekla y odebranie Szolectwa Rosciminskiego

następuie

następnie spodziewam się że JWWMM Pani Dobrodzieyka raczysz Kogo z Ramienia swego przysłać

Poleciwszy siebie Samego miłościwey łasce y Pamięci Pańskiey mam honor z nayglębszym uszanowaniem pisać się na całe Życie

Jaśnie Wielmożney Pani Dobrodzieyki.

Nayuniżenszym sługą
Priss

To Potulickiej Teofili?

1783, 23.IV

167

A Madame

Madame La Comtesse
Potulicka Née Comtesse
Działynska Starostine
de Borzechowie
vor Posnanie
a Kornik

Przebendowski 1756, 18. II

Madame

168

W tym nieszczęściu w ktorym zdało się woli Wszechmo-
cnego Pana przez wydzielenie natury ludzkiey konstytucyi,
przyprowadzić do fatalności ten skutek, y zasmucić Dom
nasz przez dopuszczoną praktykę, wydarszy nam z oczu
ta okrutna smierc, nayukochanszą Matkę y Dobrodzikę
dnia 8 Lutego, zasmuconemu sercu czyniąc folgę, upraszamy
abys WWMPani Dobrodzika pobożnym westchnieniem
akt Chrześciański uczyniwszy, zechciała wesprzeć
Duszę s. p. Matki naszey, topiących się we łzach, umdle-
waiących na fatalną zawziętość, przynaymniey część

zalu ku ulżeniu y politowaniu na siebie wziąć y włożyć, osobliwie maiąc chonor należeć do Imienia Jeyże, zechcesz się obrać y protektorką osierociałych, ktorey się oddawszy raz nazawsze dobroczynney łasce, oblig odsługiwania zabieram w wszelkich roskazach, iako z powinną zostawam rekognicyą

WWWPM Pani Dobrodziku.

w więcborku
d. 18 Febru
1756.

naynizszym Sługą
Przebendowski.
Chorąży Pomorski.

do Teofili Potulickiej

Przebendowski

1756, 18. II

#

Jasnie Wielmożna MSCi Pani Staroscina
y z Serca Kochana Dobrodziko

Wiedząc o Łaskawym Sercu WMMPani ku Osobie moiey, czyni Smiałosc we mnie y Upewnienie że mi nie odmowisz protekcyi Swoiey o co Upraszam Abys moię Sprawę z Łączoną z OO Benedyktinami rekomendowała JOXIMSCi Marszałkowi Trybunalskiemu y JWJMSCPanu Marszałkowi Konfederackiemu aby mię protekcyią Swoią Utrzymywał w przeswiętnym Trybunale, Bydgoskiem, Poniewasz Iusz Lat Szesnascie w Procesie zostaiąca z JMSCPanem Bandurskiem Sczesliwie zakonczeła Sprawę w Trybunale, teraz Znowu JMSCP Bandurski wydał pozwy o rekwacyią Dekretu, ale gdy mię Utrzymywac będziesz podchlebiam Sobie że przy protekcyi WMMPani Sczesliwe za konczenie y Uspokoienie mięc będę kiedy Odbiere Dekretu dawnieiszego Aprobacyią Co wyraziwszy nieodmiennemu Affektowi się oddaie z tym Oswiadczeniem pisząc się

WMMPani
z Serca Kochaiąca Siostra
y Uniżona Sługa

Z Radzewska PP

171

Robakowski f 174 – 21 1/3

do Dział. Anny?
do Potulickiej Teofili?

b. r.

BK 7220

w Poznaniu 29 marca 1762.

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko

Offiara usług moich naychwalebnieyszą życia mego
iest akcyą ze celu powinnego okazuie skutek
y tym się chełpic nie przestaię ze tę iedyne
są we mnie chęci y pragnienia abym nie
ustannemi dowodami. Rozkazow JWWMPani
Dobrodzieyki dopełniał przybytku.
Wykonałem za teraznieyszym zaleceniem
Libertacyą na Runowską maietnosć
ktorą z głębokim odsyłam Respektem
ta w Sobie zawiera iż wszystkie daniny
Uniwersałem komisarskim ogłoszone według
rozmiaru na Zany ta maietnosć do Ma
gazynow przystawieła y zupełnie się uwal
nia Pieniądze także tenże posłaniec za
to co przywiosł w zupełnosci odebrał Teraz
mi tylko należy dopraszac się łaski Jey
abys mnie dalszemi Rozkazami uszczę
sliwiac raczyła y temu dokładnie wierzyła
zem iest na każdę skinienia z nayglębszą
weneracyą. JWWMPani Dobrodzieyki

Zona moia z nayniszszym respektem Submissyą swoię JWWMPani Dobrodz tu przyłącza.

nayniszszym sługą
Rogalinski
Sta Olęk Ey

1762, 29. III

174

Jasnie Wielmozney Jeymc Pani
Z Działynskich Potulickiey
Starościney Borzechowskiey
Mwmcm Pani y Dobrodzieyce

Rogaliński b. d.

175

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko.

Te wszystkie niepomyslnosci ktorych mi JWWPani Dobrodzieyka łaskawie powierzac raczycz, są nieznośne y cięszkie lecz wątpię aby miały moc Jey nieszczęsliwienia bo umieiąc sobie dac odpor z Ich pokonania pomnażasz sobie swiatła y chwały.

Pan Zastępow na te tylko Heroiczne Dusze rozkłada krzyże ktorym duffa że Je zwalczyc potrafią. Tym się tylko Wspaniałość umysłu od Pospolitego rożni rozumie że wiele Trudow y zawadow wytrzymac y pokonac potrafi.

Tak tedy sądzę że tę okazyę martwiącą JWPanią Dobrodzieyką nie przychodzą dla Uciemiężenia ale dla dodania lustru Jey Czynom że wszelkie zawiłosci choc naytrudnieysze y ustawicznie się prezentuiące łamac zdolna iestes.

Coszkolwiek bądz. Ja się w Jey nieszczesliwosci szczęsliwym nazywac osmielam. że Jestem Jey rozkazow pomocnikiem Mowiłem z Xiążęciem Putatynem o podeysciu JPana Jerebkin Ekonoma Dobr Runowskich JWWPani Dobrodzieyki Prezentowa

tem

mu ten przymuszany Instrument ktory on Kontraktem
nazywa Tak wielka y nie proporcyalna Furazow
liczba w Nim zawarta dość głosno mus okazuie
bo nikt na Swoię Dobra za tak tanię piniądze
tak wielkiey by niewkładał dobrowolnie Kontrybucyi
Pod czas roku tak drogiego Więc prez to się wydaie
że to Niebył Kontrakt tylko Nakład z Rossyiski
Strony ktoremu Boiazliwy Ekonom sprzeciwic
się obawiał. Y Podtym tytułem otrzymałem
od Xięcia Ordynans do tegosz Podporucznika ktory
tu JWW Pani Dobrodzice przyłączam w Nim
się to zamyka azeby Połowę tylko zboza kontent
tował się y Laie go ieżeli Przymuszał Ekonoma
To pewna że ta Sprawa daleko by była lepsza
gdyby mozno dowieść przymuszenie bo byś JWW Pani
Dobrodzieyka ze wszystkiego uwolniona była.
Jam to powiedział Jaka iest nieostrozność kassy
że tey Summy Służącemu powierzyła Człowie
kowi lecz tąką miałem odpowiedz że JWJm Dobro
dzika kiedy mu Dobr Swoich powierzyła musi
iuz bydz pewna o wiernosci Jego a zacosz
kassa wierzyc mu niemiała. Dałem Ja
Dwerzaninowi JWW Pani Dobrodzieyki nie
ktore sposoby iak by się od przystawiania tych
Zywnosci y z tey drugiey połowy uwolnic

Mąki zas z Paletu mego rozporządzonę zeby nie
uciązały Dobr JWWMć Pani Dobrodzieyki chętnie od
nich Odstępuię y mozesz JWWMć Pani Dobrodzieyka
Ludzi swoich upewnic azeby ich niegotowali.
Oto tylko JWWMć Pani Dobrodzieyki supplikuie
azebys mnie łaską swoią nie zawstydzała
bo dowiedziałem się ze z Dobr swoich Podwodem
z Drzewem trudzić się kazałas y mnie łaskawie
Drzewem swoim opatruiesz Za co iak pokornie
dziękuie tak usilnie się dopraszam azebys tey
Inkomodacyi sobie czynic nieraczyła Dość Woyska
Rossyiskie czynią przykrosci a Ja mam bydz
ieszcze dodatkiem do uciemiezenia Inwentarza
y Ludu. Y tak Ja rozkazy Jey gorącym
zawsze pragnieniem wykonywac obligo
wany zostaię bo od Poznania Jey Godno
sci winny szacunek chwalebnym JWWMć Pani
Dobrodzieyki Przymiotom y doskonałosciom
Piastuię y pielegnuię y tym się szczycic nie
przestaię Zem iest z Nayglębszym respektem

JWWWMć Pani Dobrodzieyki

Zona moia tu nie
przytomna tę mysl iednak
zawsze maiąca o swoiey
Submissyi iak nayczęstsze
czynic JWWMć Pani Dobrę upewnienie

nayuniżenszym Sługą
Rogalinski
Sta Obarz Kor[illegible]

do Potulickiej Teofili

(wojna siedmioletnia?

c. 1762

b. d.

Z 28. 8bris 1782 z Wekslo

177

Jaśnie Wielmożna Mcia
Dobrodziko

Nad zasługi odbieram Ła:
ski J. WWmć Pani Dobro=
dzieki, za ktore ja pra
wda nie mogę odwdzięczać
Lecz życzę aby Pan Bog
sto krotnie nadgradzał
a że więc mam pozwolenie
przysłać po korpięta
przysyłam z umysłu tu
rę po nię. y dziękuię po
milią razy za swiadczo
ną Łaskę, y co tam

Łaska J.W.W.mej Pani Dobro=
dziki będzie to za wsze
wdzięcznym przyjmę sercem
Jeżeli J.W.W.mej Pani Dobro
dzika co masz z Gazet
proszę iak nay pokornie
mi przez swego Skrybenta
mi kazać donieść, Lecz
sto krotnie przepraszam
iak nay uniżeni za moię po=
cefałość teraz mnie Re=
spektowi J.W.W.mej Pani Do=
brodzice oddawszy iezdem
z nay głębszą submissią

J.W.W.mej Pani Do=
brodziki iak nay
niższym sługą
Bog. Horn Ragowski
Perlw

178

wraz z Jona y Samowe
mi do Nożek upadamy

179

Jaśnie Wielmożna Mościa Dobrodzieyko

Powróciwszy z Głuchowa do Wełny, oddany mi był szacowny list JWW Pani Dobrodzieyki w wiadomym Interesie, więc za zpuźniony odpis wielce przepraszam, oraz spodziewam się że mię JWW Pani Dobrodzieyka winować niebędziesz, iż poniozszy krzywdę tak ciężką, udaię się do prawa, wszak się z inquizycyi pokaże żem sam temuż Tessarzowi mowił że się wyprowadzić niemożesz, aż mą robotę pokończysz, porachuiesz się, dług wypłacisz, y Attestatum odemnie weźmiesz, bez ktorego JW Starościna przyiąć cię niemoże, furom zaś powiedzieć kazałem toż samo, y Wielmę Podsędkowicz Wschowski Kowalski, toż Im w Łowińskich potwierdził, ale to nic niepomogło, temiż furami JW W Pani Dobrodzieyki wykradłszy się dom opuścił, wszak dosić było mey Dyskrecyi, żem tych fur nie zabrał y do grodu nieodesłał. Niech to mnie z łaski Tey nieruguie, ktory iest z wszelką Estymacyą JWW Pani Dobrodzieyki Nayniższy Sługa

d. 2. July 1780.

F. Kostworowski

Rostworowski

1780, 2, VII

180

Wielmożny Mći Dobrodzieju.

Krzywdę dwoistą czynisz WWMć Pan Dobrodziey Wu-
jowi Żony moiey W. Jmći P. Lipnickiemu, gdysz
nie tylko, że żyię, y zdrow; ale y bene Possessionatus
w Ziemi Wieluńskiey, ma Wieś Dziedziczną Prze-
toeznice, y sufficiens, odpowiedzić; mimo nas, ktorzy
do tego Interessu bynaymniey nie należemy; boy Suk-
cessyi żadney po nim nie weźmiemy, bo iest potomstwem
obdarzony, obfitym; y do Posagu Matki naszey, na Zagu-
rzycach lokowanego, takowy Skrypt non regulatur.
Te moią szczerą explikacyą, oświadczywszy WWMć Panu
Dobrodziejowi, mam honor, wyznać żem iest

WWMć Pana Dobrodzieja

Nayniższym Sługą

M. Prożycki

z Zagurzyc d. 12 Mar. 1782.

1782, 12. III

182

Wielmożney Jey Mci Pani
Sołtrskiey
Starościnie Borzechowskie
W. M. W. Mć Pani y Dobrodzieyce
Nayosobliwszey

1763 Rudawski
25. IV
w Ronowie

183

L. I. C.

Wielmożna Mcia Dobrodziko

Zkładam pod nogi WWmmć Pani Dobrodziki tę moię Supplikę

BOG Wszechmogący weyrzał Łaskawym Okiem gdyż wysłuchał Ubogich Sierot Modlitwy, że się teraz mogą swoich przez Panow poczynionych Krzywd upomnieć. bo już przeciwko Przykazaniu Jego wykraczali, y wcale go byli Zapomnieli, a iest nieomylnie że grzech niebędzie odpuszczony, poko niebędzie Krzywda nadgrodzona, także do BOGA zatrzymane Zasługi Sierotow Zemsty wołaią. Więc Ja codziennie mawiaiąc Przykazanie BOskie, przypominam Sobie nieznośne niewinie y niesprawiedliwie Krzywdy SP. Oycu memu na usługach WWmmć Pani Dobrodziki Szczerze, Życzliwie y Sumiennie trawiącego y azarduiącego Życie. y Zdrowie uczynione. Nie atramentem trzeba wyrazić ale krwawemi Łzami, będąc Ja na ten czas przytomnym kiedy Oyciec moy ponosił, Zdaię się na Godny WWmmć Pani Dobrodziki co za Krzywda rozsądek.

Koni para ledwo rachuiąc każdego konia Talerow piędziesiąt krow dwie, Owiec kilkanaście, pościel y bieliznę wszystkę, tych ieszcze nie taksuię, Zasługi przez sześć Lat zatrzymane. Niedosyć ieszcze na tym było, ale y te Zasługi co u Jnnych Panow wysłużył, wypracował, wiadomo WWmmć Pani Dobrodzieyce że u Godnych, bo WWmmć Pani od WJmci Pana Starosty Krzeczowskiego u ktorego Zostawał Kazałas do Siebie odmowić, y te są Zabrane, u Zadnego niebył ukrzywdzony, y owszem mięsę dawali pochwałę że Sumiennie Jm pracował, inszych rzeczy ieszcze niespecyfikuię gdyż każdy Zezna y Ja Sumieniem gotow stwierdzić, iak do

WWMMć Pani Dobrodziki Oyciec moy przystał, a tylko o Kyiu y iednym Zupanie z nami Sierotami wyszedł, co osądziwszy WWMMć Pani Dobrodzika Zważysz Że nie Sprawiedliwie, y niesłusznie. A tak odbiorę dla Siebie pomyślną rezolucyą niż Zadesperacyą się uwiodę, bo bym pokazał na potomne wieki, żeby ten Sam ktory Oyca mego z naszą Konsulyą do tego nieszczęścia przyprowadził w takich botach iakie memu Oycu Kazał wdziwać chodził, bo moy Oyciec niebył takiego Sumienia Tatarskiego, Gdyż Duchowni brewiarza y Rządow Kościelnych nie Komissaryatu Swieckiego powinni pilnować, już Sam BOG niechciał Ludzkiey Krzywdy dłużey Cierpieć, kiedy z Prałata Probostwa Nakielskiego y Komissarza Prachrem się stał. Ale ufam że WWMMć Pani Dobrodzika Zabieży tey Subjekcyi poniewasz w Protekcyi Zostaie, niepragnąc oraz y Naszey Sierociey Krzywdy, bo bez niey WWMMć Pani Dobrodzika byłasz, iesteś y będziesz Panią choć mnie od tych Zamysłow uspokoisz, bo na BOGA Ukrzyżowanego Zaklinam się, y protestuię, że mocyą do Trybunału Pruskiego uczynię, y nieodstąpię od tych Zamysłow, gdyż Sprawiedliwie a przypomocy Boskiey Sprawa mi się pomyślnie Zakończy, w Czym oczekiwam prędki rezolucyi Zostaiąc na wszelkie usługi.

WWMMć Pani y Dobrodziki

podnosek

Datt w Łobżynicy 1763 d. 25 Aprilis

Jozef Rudawski
mpp.

1763, 25. IV

#

185

Jasnie Wielmożna Mcia Osobliwa Dobrodzieyko.

Na opieszałą w oddawaniu listow pocztę Poznańską mocno się skarżę przed Jasnie Wielmożną WMWM Panią Dobrodzieyką; kiedy list ieszcze 7 pisany, dopiero dnia dzisieyszego odbieram.

Z oddalenia się Jasnie Wielmożney WMWM Pani Dobrodzieyki mocno iestem zmartwiony, atoli za przybyciem RP Rectoris w przyszłym tygodniu, kto wie ieżeli nie z nim samym koło czwartku abo piątku upadnę do nog Panskich.

a tak będę miał szczęście pożegnać Jaśnie Wielmożną WMWM Panią Dobrodzieykę.

W interesie wyliczenia JPanu Przanowskiemu w Piotrkowie Złł 300 złotowkami, 200 szelągami chyba do WJMci Pana Pisarza uczynię rekurs, iakoż dnia dzisieyszego Oto do niego piszę: (bo z Jezuitami naszemi w tey mierze wdawać się niechcę, y zapewne bym nic nie skorał) y rezolucyą odebraną donieść choć na Krainę JWWMWM Pani Dobrodzieyce nie omieszkam: barzo by dobrze było, gdyby mnie ten rozkaz był dawniey zaszedł. Z nayglębszą Submissyą składam się przy stopach Pańskich

Jaśnie Wielmożney WMWM Pani
Pani Osobliwey Dobrodzieyki

12 Xbris 1761.

nayuniżeńszy Sługa

J. Rzepnicki S.

186

W JX Kanonikowi Dobrodzieiowi do nog padam, za bytnoscią moię obligacyi moiey przez oddanie lichey pracy zadosyc uczynic zechcę.

1761, 12. kv

Madame.

Rien au monde, ne me Sera plus agreable que de recevoir de bonnes nouvelles de la prosperité de Vôtre Excellence. La Grace singuliére dont Vôtre Excellence m'a comblée dans mon Sejour à Runowo, et les asSurances gracieuSes Sur ma conduite envers les Siens, et les Sujets de Vôtre Excellence et qu'Elle m'a promiSe d'être pour toujours ma Protectrice me donne toute la hardieSe d'avertir Vôtre Excellence, que j'ai pris à preSent mon Sejour à Berlin, et que je cherche un Emploi dans les Etats PruSSiennes. Mais y faiSant grande chére, je viens de paSSer juSqu'au Milieu du Mois Juin ici à Behle chez Monsieur le Chambellan de Flotow. Je ne Sais, comment toucher les grands frais de Berlin, et j'en Suis fort embarraSé. Dans cette néceSSité, je Suis obligé de faire un pas, qui ne m'eSt point de tout agreable. Je prie Vôtre Excellence au plus humblement de m'aSSiSter avec un peu d'argent. La grande maladie, dont je fus accablé, m'a cauSée beaucoup

beaucoup de dépenses, et je me trouve hors en État à m'aider moi-même. Je ne sais d'autre ressource que la Grace, et les charitables pensées de Votre Excellence, qui m'excuseront en ce cas-ci. Etant convaincu, que Votre Excellence est véritablement une gracieuse bienfaitrice envers des embarasses, entre les quels je me trouve à présent par Malheur, je mets toute ma confiance en la Magnanimité de Votre Excellence, qu'Elle me peut aider, et qu'Elle m'aidera aussi en Effet. Et si je recois un Emploi, je n'oublierai jamais de me resourenir, que ce fut principalement par Votre Grace, et que j'en dois toute l'obligation a Votre Excellence. Du reste j'ai l'honeur de Vous assurer que je serai pendant toute ma Vie avec la Vénération imaginable de

Votre Excellence

Behle
aupres de Schöntancke
à la Netze
ce 19. me de May.
1782.

do Teofili Potulickiej

le plus soumis et très obeissant serviteur
de Schroeder.
Lieutenant.

1782, 19. V

1784.
188

Jasnie Wielmożna. Pani.
y Nayosobliwsza Dobrodzieko.

Pokornie JW Pani. donoszę że się tu przy całey maiętnosci Kornickiey z łaski P. Boga. nic złego niestało. iarzyna iest zasiana ze wszystkiem y pokazuią się piękne urodzaie wszędzie. Grady w tych tu Stronach Szkody porobiły a Osobliwie na Robakowie potłukły połowę Oziminy y cokolwiek iarzyny. co ieno od Gądek. do komornik zasięgły. Gorzałnia przestała robic przed Dwiema Niedzielami y wypaliło się Beczek. 240. Bydło z Brantuza. iuż sprzedane. y Wieprzy tylko 8 Sztuk ieszcze mam.. o Wełnę teraz się mocno kręcą

y mam nadzieję że poydzie znacznie w-
gorę ratione Pisarkow niezrobiłem za-
dney odmiany tylko Syna mego biorę
z Kromolic y wydam go z Opieki moiey
miedzy Ludzi co pokornie JW Pani upra
szam o testymonium Trzy lata służąc w
Dobrach JW Pani Rachunki Jego y Inwen
tarz od niego odbiorę do przybycia JW Pani
naiego mieysce do Kromolic biorę Szwankę
z Dziecmierowa, a do Dziecmierowa nie
iakiego Flegla maiącego atestatum dobre
Pan Dębinski ieszcze z Kalisza nieprzy
był. List do JW Pani od JMc Pana Staro
sty z Jezior y Gazety odsyłam
Ja zas poleciwszy się łasce JW Pani Dobrodz.
uzdem na zawsze prawdziwym podno
szkiem JW P D y nayniszym

Sługą

S. Schwarz

Datt. w Ko. d. 24. Ju. 1784.

Znalazłym respektem odbieram list JWWCPana
y z niemnieyszym zadumieniem, nad nieszczęsliwą
Sytuacyą JMci Panny Woiewodziczowney. —
Niemogłabym nigdy była wierzyć, gdybym —
niebyła przeswiadczona Charakterem ręki
JWWCMcią Pana, Czyż można aby tych Talent
Damie rozumu, rostropności mogła wsch
Miec tak złosliwa dla sieroty serce
~~Co więcey tey samey krzywdy~~ Ktąd wielką
dla siebie krzywdę Chomorno ponosi —
~~[illegible]~~ tey Opuszczona Sarata tey Cztery
gdyż się to wszędzie rozniesie. Cóż —
Za konsekwencya dalszego pożycia —
Z przymuszonego Maryaszu, Czego y JWJM
Rodzicy wcale sobie życzyć niepowinne
iest to dwie Osoby polityczne zabia —
Ja zawsze Moie Miałkie
Zdanie Względem postanowienia JWJMci
Panny Woiewodziczowney łączyłabym do
Wielkich Sentymentow y zdania JWWCMcią
Pana

Jakże Chwalebnie JWWPan Uczynisz
Że JW Starościców oddaiesz do Akademyi
Gottrackiey, y Uszczęśliwienie Woiewodzica
że w tak zacney Kompanyi znaydować
się będzie, po Oxfordzkiey Akkademyi iak
Słyszałam kładą ią za naipierwszą. Osobli-
wie Biblijoteka ma być z Pierwszych
w Europie; Co za Guwernera do tey
podróży żadnego zdatnego nie znam ani
wiem, tak z duchowni iako y Swieckich
wszystko to popsute tak w Religij
iako y na wszystkich niecnotach
rozpasane, taka teraz na Swiecie Moda
być Hipokrytem y Filutem w tym się
teraz naibardziey ćwiczą, ~~przyta~~ z nieską
czyną Wyznaią się być na tym Wenerazyą

[illegible]

1784.24.XI

130

Jasnie Wielmożna Moscia
Dobrodziko

Staraiąc się wykonac roskaz JWWMWMsci Pani y Dobrodziki
z tym Posłańcem byłem u Jmci Pana Otuskiego Vice Regenta
Kancellarii Ziemskiey; lecz nieporządek znayduiący się
miedzy Xięgami Ziemskiemi y Nieuregestrowanie trans-
akcij w nich zapisanych, uskutecznienie zleconego
interessu przedłuża: Co zas należy do granic miedzy
Ronowem y Zabartowem; zdaiemi się aby szukac
onychże w Xięgach Kapituły Gnieznienskiey, albo wy-
iąc punkt z Inwentarza Arcy Biskupstwa Gnieznine
niegdy przez Jmci Xdza Kokaleskiego Kanonika
około Roku 1564. spisanego, w ktorym może byc
wzmiankowanie tychże granic; bo przy opisie
Dobr zwyczaynie wspominano granice, z ktorymi
Dobrami zachodzą y iak daleko się rosciągaią.
Grod Sieradzki, zbyt odległy od Powiatu Nakielskiego
daremnie w nim czego szukac. Regestra Xiąg Pod
Komorskich Pan Rzepnicki w Roku przeszłym y Ja
z tym Jmcią czytaiąc, transakcyi tyczącey się Dobr

wspomnionych niewidzieliśmy żadney: lub w tey mierze oso„
bliwą miałem baczność Czyniąc to uwiadomienie
wyznaię że iestem z głębokiem uszanowaniem

JWW MW Mci Pani y Dobrodzieki

Nayniższy podnożek

X Siemienski

z Kalisza
28-9bris „ 76.

do Teofili Potulickiej

1776, 28. XI

192

A Son Excellence

Madame la Comtesse

Potulicka

Starostinne de Borzechow

à Corvule

Skaławski

1781.15.I

od Skałanskiego
15 przez Janrj 81 ao

15 Stycznia 1781. 193

Jaśnie Wielmożna Mościa Dobrodzieyko.

Nigdy ukontentowaniey Roku Nowego zacząć niemogłem jako przy złożeniu mnie, Żony y Dziatwy moich uszy JW Pani Dobrodzieyki życząc Jey nayulubieńszych Pomyślności Ciągiem Lat niezamierzonych w szczerości Zdrowia bez odmiany Polecaiąc mnie Szacowney Jey Łaskawości.

Nadrzucił mnie sam Instancyą do Pani W Podsędek czego niejestem kontent, uczyń JW Mościa Dobrodziko co chcesz, wiem że Ludzi Swoich masz mnogość że się po dobrach pomieścić niemogą Jeżeli tedy są Jego poddani to nierozumiem żeby Pani zprzeczną była w oddaniu, chcąc mieć spokoyność bez Szykany do Nóg upadaiąc Jestem z Nayuyższym Uwielbieniem y z Winnym Respektem JWMMć Pani Dobrodzieyki

Żonku moją z dziatwą do Nóg upadaią Pani &c

Obowiązanym y nayniższym Sługą JW Skaławski

Jak JW Pani Odpisze W Podsędkowi to mi z Łaski Swey Respons odeszle. przyłączam y do mnie pisany List.

17 81, 15. I

x

15 Maja 1782 w Gądkach

Jaśnie Wielmożna Mojcia Dobrodzieyko. 195

Daruie nayłaskawiey JW Pani Dobrodzieyka, iż przyrzeczenia mojego uskutecznić niemogę w Służeniu JW Pani na następuiące Swięta, z przyczyny iż Sta Wałecki znaiąc Jeszcze nieco pretensyi do JW Pisarza Koron z przyczyny przedaży Gdańczy, otoż na zupełne się zaspokojenie obrały mnie Sobie obedwie Strony za posrednika, aże przed kontraktami Swięto Jańskimi chcą zakończyć więc ten czas Sobie obrali, ale dla mnie zawsze iest une Fête Solemnelle kiedy mam chonor widzenia JW Panią, y swego pokrzywdzenia nadgrodzę w upadnieniu do Nog Jey.

Starojcina Wałecka poiechała z Corką chorą do Głogowskiego Doktora bo się znowu Insze pokazało Symptomi

Niechciałem trudnić JW Pani y zasłałem skargi moie do Generalnego Jey Ekonoma iak widzę obiecuie uskutecznić, ale podług wypisu Swego nie iści, Ja wczoray posłałem podług woli JmPana Ekonoma po te ukradzione rzeczy do pirszchna JmPan Ekonom tam niebył, bo JW Mojcia Dobrodzieyko nietylko ten złodziey co kradnie ale y ten co odbieraiąc przechowuie, y ten Jeszcze iest

winnieyszy, bo żeby tych złożeniow niemieli kradzący to
by w mnieyszey Liczbie ich było; Także poddana Gądecka
dziewka poszła za mąż za pasterza niematego bydła y teraz
iest w Szołowie, ktora wyprowadziła Matkę, y iest u niey
y Siostrę usilnie wyprowadzić chciała ale moy czuły
y dobry podstarojii zapobiegł, niejest poddany JW Pani y nie
na żadnym gospodarstwie za czym Suplikuię ołaskawe Je
go wydanie, Także w Daszewicach Jest moja komor
nica Agniszka Snycerka ktora wysławszy dwoch Sy
now Swoich w Służbę do Daszewic y Sama tam ubie
gła za czym o tę niewiastę Suplikuię a o tych chłopa
kow podczas God Suplikować będę, a teraz o nakaz gospo
darzom Jch dopraszam się iak nayuniżeniey ażeby Jm
niepłacili aż za wiadomojiią moią, bo oni wymłociw=
=szy przysiewki y myto wziąwszy daley by może ubiegli
yia bym miał Stratę dwoch poddanych, a JW Pani ża
dnego profitu. Pamiętam że JW Pani wspominała mi
że Żyta chce kupić oznaymuię iż w Szlachcinie Pa
ni Starościna ma z 500 Swiercien naprzeday więc JW
Pani bez zwłocznie posyłey y zakup co Jeyby dzie po
trzeba, gdyż JW Sędzia Ziem Pozn powiedał mi że
pod Jego Bierdrowem 34 Statkow Stanęło a pod Siera
kowem 52. y chcą bardzo kupować Zboże z przyczyny
że krol Pruski z magazynow powydawał popsute zboże

Swoim obywatelom w celu odebrania z nowey krescen-
syi, a że na Całey Pomeranij Komisya wyznaczona obie
zdzała folwarki report uczyniła Krolowi że cała oddać
niemogą z przyczyny wielkiego nieurodzaiu y że na za
siew mieć ciż ludzie niebędą. Tadeusz moy mi pisze że
taki nieurodzay w Szląsku iż wszyscy Pakciarze to iest
arendarze krolewscy meldowali się w Ambcie że dzię-
kuią za arendy, otoż Krolewski Edykt do Wrocławia przy
szedł żeby się wszyscy w Szląsku rzemieśniey w czela
dzi obcey uspokoili y odprawiali y mniey potrzebnych
Ludzi Starych y Żydow za granicę po wypędzali tak da
lece że y kupcom czeladź odprawić kazali zapobiegaiąc
głodowi y boday Dzieciom moim przyiechać niekażę.
w Morawie pary Cesarz zamknąć kazał żadney żywno
ści niedopuszczaiąc do Szląska ktory kampament mieć
będzie pierwszych dni Czerwca pod kolinem z Dwoch
kroć Notysięcy Woyska, na ktorym pisze mi Syn że się
znaydować ma krol Francuski albo Brat Jego. y dla
tego krol Pruski tyż pod Wrocławiem tak prędko swoy
kampament odprawiać będzie. Resztę JW Pani ustnie
będę miał chonor opowiedzieć. Do nog upadszy Jestem
nazawsze z nayglębszym Respektem

JW Pani Dobrodzieyki
nayobowiązańszym y nayniżeń
szym Sługą
Fr Skaławski Mmdd

1782, 15. V

4 Stycznia 1785 w Gądkach.

197

Jaśnie Wielmożna Mojcia Dobrodzieyko.

Kiedy doprosić kilkokrotnie niemogłem JW Pani, maiąc obietnicę wieloraką od JMPana Plenipotenta zadosyć Czynnośći, Jmieniem JW Pani piszącego do mnie, musiałem poniewolnie udać się do Prawa, a nayprzod tych braci ktorzy koło tego Wiatraka Robili trzeba mi onych Stawić ażeby dokończyli tego Wiatraka, tak pocciwie, iak ia Rzetelnie pieniądze y piwo im dałem, bo ia nic nieżądam tylko Sprawiedliwośći od ktorey się JW Pani podług znajomego mi delikatnośći charakteru nieodpisze. Także o ukaranie tych zuchfalcow Robakowianow, ktorzy się ieszcze przechfalaią przed memi ludzmi iż choć w Jakiey naywiększey szkodzie Jch bydło zabiorą moi dozorcy, to przez przemoc mi gwałtem odbiorą. Zaczym nieczuły bym był y punktu chonoru bym niemiał żebym mogł pozwolić przemocy nad Sobą chłopstwu, Sama JW Pani osądzisz. coż za wniosek wypadnie, oto uciążliwa fatyga JW Pani podczas tak przykrey chwili, fatyga na przysięgę zieżdżania do Poznania, niezmoiey winy ale zwoli JW Pani ta przykrość Jey będzie. Dlaczego Jeżeli JW Pani iako tych Rzemiesnikow Rozkazem swoim przymusisz do pocciwego Skończenia mi Wiatraka, y zuchfałość ukarać każesz tych chłopow co mnie nigdy Sądownie minąć niemoże, to ia więcey nie pragnąc tylko tey zadosyć Czy[illegible]ośći Zaspokoionym będę. Szczęśliwie Zaczynaiącego się

Roku winszuię JW Pani, Życząc ażeby Pan Niekow wpozny lat przeciąg nayczerstwieyszym zdrowiem Onęż ubłogosławiał, a łaskawszym mnie polecaiąc względom Jestem z naywyższym uwielbieniem

JW WMMć Pani Dobrodzieyki
nayniższym Sługą
Fr Skaławski Mmdz

Wyglądać będę rezolucyi czyli
JW Pani każe się processować
Czyli Satysfakcyą uczynić każe.
na sprawiedliwe pokrzywdzenie moie.

1785, 4. I

198

Jaśnie Wielmożney Jmci Pani
z Działyńskich
Potulicki
Starościny Borzechowskiey
mw mW Pani Dobrodzieyce

1757, 27. V. w Kurniku
Kaz. Słucki

x

199

Jasnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko

Nadchodzące Terminy Swiętoiańskie, przypomnieć mi się w Interessie moim JWWMWM Pani Dobrodzieyce są okazyą, ktore Respektowi Pańskiemu do przyszłego uspokoienia wpraszaiąc, Nayniższe powinnego Uszanowania u Nog Pańskich składam Litere, Supplikuiący abym Prowizyą na Wigilię Swiętego Pana, Zapisem Determinowaną, z łaski JWWMWM Pani Dobrodzieyki, chociaż Tygodniem prędzey mogł mieć wyliczoną, wszak to za iedno iest, a mnie, Interessa moie koniecznie na ten Czas, Kredytorom do uspokoienia obowiązuię, gdy zyskam ten skutek, pobudzi mnie do wszelkich konania Rozkazow Uczynność JWWMWM Pani Dobrodzieyki, Także z Summy Oryginalney ieżeliby mi zachodziła potrzeba na pewny Interess, iakom iuż upraszał przez Jmci Pana Rosz

Kowskiego MWMPana ze Dwadzieścia Tysięcy
na Swięty Jan, Zyczyłbym sobie podniesienie.

Że zas Jmci Pana Roszkowskiego MWMPana, nie
Praktykowanym iakowyś Zemstę Kłotni z Dzier
zawy Gułtowski, obmowił ktoś postępkiem (przez
niegodziwy Raport nienawiści,) Cień ten, na Jasny
rzetelności Jmci MWMMPana Dowod rzucony,
Obiaśnić mi w Łasce JWWMMPani Dobro
dzieyce prawdą moią wyraźną należy, że nigdy
przez lat Dwanaście Kontraktow między na
mi trwaiących (w każdey Pomiarkowania
rozsądności,) Żadnego niemieliśmy miedzy so
bą Przyiaciela, lecz my się sami bez żadney
Krzywdy miedzy sobą, y owszem z Profitem
moim miarkowali, y teraz nieżyczyłbym

był sobie z ręk Jmci, ile doskonałego Ekonomisty
odbierać tey wioski, gdyby mnie szczupłość na
wyżywienie Inwentarza w tamtey gdzie mieszkam
nieprzymusiła, odebrałem zas bez mojego wszelkie
go uszczerbku z ręk Jego tę wioskę z przysposobie
niem Pola znacznym y Budynków dość godnym
wystawieniem, bez Naymnieyszego procz Plagi Bos
kiey wczym ubliżenia, zaczym to świadectwo Pra
wdziwych Czyn dobrych, y nienaruszoney między
nami Przyiaźni oświadczywszy, upraszam, aby
przeciwne zarzuty niemiały mieysca w JWWMW
mPani Dobrodzieyki, y owszem w łasce Pańskiey
Jmć Pan Roszkowski był zachowany do ktorey y ja
się oddaiąc wyznawam się

JWWMWsp Pani
Dobrodzieyki
Życzliwy Nayniższy
Sługa

Kazię Słucki
mpne

Dnia 27 maja
1757
z Gułtowa

Do Potulickiej Teofili

1757. 27. 8

A Son Excellence
Madame la Comtesse Potulicka
Starostinne de Borzechow
Née Comtesse Działynska

à Lowicz

4

202

Iesnie Wielmożna Mcia Dobrodzieyko

Odebrałem z łaski JWWmmWmc Pani Dobrodzieyki, za rok wyszły prowizyą, od Summy całey, za ktorą nayniższe u nog Pańskich składam dzięki: iakom Zas, przez Jgmci Pana Szreybera, Oswiadczył przysługę moię, na ten Rok idący, kredytować z tey Summy Siedmiudziesiąt Tysięcy, y teraz tosz samo Ofiaruię: byłem Ostatek Summy, Czterdziesci Tysięcy dla Syna mego JP Sędziego Przedeckiego, Jemu na Posag Corce moiey deklarowaną, na Poniedziałek przyszły mogł mieć z Respektu Pańskiego wyliczoną, gdyż wszedł w Targ o Dobra y iescze na Wigilią S Jana obligował się Summę wyliczyć. Niech tedy Zyskam tę łatwość iako naypokorniey Supplikuię a Ja Sposobie się zechcę w zasługach moich dać dowod żem na wszelkie rozkazy prawdziwy

JWWmmWmc Pani

Dobrodzieyki y nayniższy

sługa

Kazię Słucki

d 22 Czerwca

1758

w Gułtowie

1758, 22. VI

Do Potulickiej Teofili

Dechr Starki Star Gnew
d: 22 Aug: 1759

II

204

Wielmożna Mcia Dobrodziko

Jako zawsze S.P. Oyciec moy z wszelkim Szacunkiem y Rekognicyą Przywiązanego Serca był ku Jo: dney Osobie WWMc Pani Dobrodziki; tak y Ja temiż Samemi postępuię Krokami; Nie Inkwie tował bym Godności WWM Pani Dobrodziki, gdy bym niebył przymuszony Processem przez Szwa gra mego, do Odebrania z Jey Rąk Godnych Summy; Ktorey Wyliczenia, Supplikuię iaknay pokorniey abym przy nieoszacowanym Jey Respekcie mogł bydź niezawodnie pewny. na teraźnieyszy blisko Si Jan. A Teraz nieustanney mnie łasce y niewyga: słey porzuciwszy Pamięci WW. Mc Pani Dobro dziki, Wyznawam się bydź na całe Życie z głębokim Uszanowaniem.

Wielmożney WMWM Pani Do brodziki.

Oboie z Żoną moią Jak nayuniżeńszą składamy WM Pani Dobrodzice Submissyą

Dnia 11. Czerwca 1763. w Gułtowie

Nayniższym Sługą

W. Słucki

mpp

1763, 11. VI

Jmć

205

Wielmożny Mći Dobrodzieiu

Przymuszony będąc Processem, przez Szwagra mego, ktoremu Posag na ten S. Jan wyliczyć trzeba czynię Rekurs do Respektu WmPana Dobrodzieja, abym przez łaskę Jego, mogł mieć w odebraniu Summy od W. Jey Mći Dobrodziki wszelką dla Siebie łatwość; niebyłbym w tym tak przykry gdy by mię Sprawiedliwy; Sam WWm Pan Dobrodzi zważyć możesz; nieprzynaglał Interes do tego. A ponieważ mam taką Wiadomość że się W. Jey Mć Dobrodzika w Jnszych znayduie Dobrach, Zaczym Supplikuię łaski WmPana Dobrodzieja aby ten moy Adres jak nayprędzey godnych mogł dojść W. Jey Mći Dobrodziki Ręku. Ktoremu mnie nieoszacowaney Oddawszy łasce Znaleźytym wyznawam się bydź szacunkiem

W. W. m Pana Dobrodzieja Szczerożyczliwym y Nayniższym Sługą

W. Stucki
mpp

d. 11ma Junij 1763.
w Gułtowie

1763 f: 1 Ing.
J P Stecki

aa Potulickiej Teofili

1763, 11. VI

Wielmożna Mcia Dobrodziko

Nietrudniąc długą legendą Powagi WWMcPani Dobrodziki iużem się Obszerniey Explikował WJmci Xiędzu Kanonikowi Boniałowiczowi dla czegom niewypełnił Woli y Rozkazu WWMPani Dobrodziki, y jaka mi ztąd nastąpiła przykrość rzetelnie wyraziłem, Dla czego Zażywam y Tegoż samego JOmci X. Kanonika Dz. Instancyi do Respektu WWMPani Dobrodziki, y sam jako mi się należy Zosobna Supplikuię, abyś WWMPani Dobrodzika raczyła pozwolić na to abyśmy sobie przyznali Termin, Żeby mogł iak nayprędszy Wypaść Dekret, y mnie nastąpiło Zlaski WWMPani Dz. wyliczenie pieniędzy, Ktore rozumiem przez Respekt WWMPani Dobrodziki y bez tych Ceremonij Prawnych, y Proznego Expensu Mogło by nastąpić. Ktory Tak

Pilny Interes, wraz z sobą porzucam przy Nogach
WWMPani Dobrodziki Łaskawey Iey Dyskrecyi,
Zostaiąc z powinnym Uszanowaniem.

Wielmożney WMPani
Dobrodzikiey

Nayniższym Sługą
W. Łucki mpp

W Spolnie z Żoną moią
nayniższą WWPani Do:
brodzice Zapisuiemy
Demissyą

d. 29. Lipca 1763.
w Gudłowie

1763, 29. VII

E: 29 Lipca
1763
M. Stucki

209

Wielmożny Mości Dobrodzieju

Dziękuię jako Nayuniżeniey WMPanu Dobrodz za łaskawą iego Pamięć; a że doczytuię z Listu jego, że mi WMć Pan Dobrodzi po Residuitatem Prowizyi to iest ad Complementum 26.8.4. Złotych Polę, na ktore odebrałem przez Dworskiego mego Złotych 18.9.8. tam ieszcze zostaiącą Złotych 7.8.6. przysłać rozkazałeś; więc aby WMPana Dobrodzieja fatygu nie była daremna In instanti Posyłam Dworskiego mego Oddaiąc mię przytym nieustanney łasce jego jako z wszelkim Szacunkiem y Estymacyą znam się bydź

WWMPana
Dobrodzieja Szczero
Życzliwym Bratem y
Nayniższym Sługą
W Słuckim

d. 17ma 9bris 1.7.6.3.
W Gułtowie

P.S. Upraszam iako Nayuniżeniey WMPana Dobrodzieja aby ta Residuitas niebyła wyliczona w Szostakach bo Ich nieprzyimę y z tymi dosyć mam biedy bo Ich nie chcą brać

1763, 17. X. 1

x

211

Jasnie Wielmożna Mościa Dobrodzieyko

Rozkaz JWW Dobrodzieyki pełnię, a kiedy ten Rubers na Sześć Tysięcy Złł Polsk. posełam, to się spodziewam że JWWMM Pani Dobrodzieyka ten przeszły na Tysiąc Złotych niedawno odebrany odesłać mi raczysz, ieszcze się poważam supplikować w Nadziei Dobroczynney Jey Łaski ieżelibym cokolwiek nie mógł mieć Złota wielkiemi JWW Dobrodzieyka wyświadczyła Respekt, ktoremu mię oddawszy na wszytkie czasy wyznaię Zem iest ~~[illegible]~~ z Głębokiem Uszanowaniem

Jasnie Wielmożney JWM
WMPani Dobrodzieyki

JWMość Dobrodziey
stwo Rodzicy nasi
y my obaie z Żoną
do Nóżek upadamy
JWW Dobrodzieyki

Nayniższym Sługą
W Słucki mpp

Pańskiey Łasce y Pamięci przypominamy
Mopska

19 Września 1764
w Gułtowie

1764

1764, 9.1x

x

213

Wielmożny Mości Kochany Dobrodzieju

Dziękuię uniżenie WMWMPanu Dobrodziejowi
za doniesienie mi że Summa należąca mi z
Łaski JWielmożney JMciPani Starościny Do
brodzieyki iest dla mnie gotowa o ktorey
odebraniu mocne czynię Praesentibus WWMMPa
nu Dobrodziejowi upewnienie że iey omnitudi
nalter na Wigilią S. Jana blisko przyszłą potrzebować
będę ale nie w Pruskich Tynfach czyli Złotow
kach ani w Szostakach bo te już swoią Kurren
cyą tracą, y ja roku przeszłego na tych kilku
tysiącach, ktore wzwłem rożną monetą stra
ciłem kilka set Złotych iest mi świadkiem P.
Akerman Kupiec Poznański ktory brał ode
mnie te pieniądze Supplikuię Respektu JWiel
możney Jeymości Dobrodzieyki przez Powagę
Samego WWMMPana Dobrodzieia abym mogł
odebrać w Złocie o ktore już teraz nie trudno
y Starych Bykach bo tych gdy się nowych
namnożyło niedawno publikowano w Pozna
niu Uniwersał aby się mocno strzedz Pienię
dzy niemaiących wewnętrznego waloru w
sobie; ze bym y ja nowey niemiał trudno
ści z Biorącymi Ich Odemnie, co Jakonay
uniżeni upraszaiąc wyznaię żem iest z należytym
uszanowaniem

Wielmożnego WMWMPana
Dobrodzieia
Nayniższy Sługa
W Słucki mp

Jaśnie Wielmożney Jeymo
ści Pani Starościny Dobrodziey
ce Jak tu będzie przytomna
obaie z Żoną moią upadamy do Nog

d 17. Maja 1765
z Leszna

1765, 17. V

11

215

Wielmożny Mci Dobrodzieiu

List WWacPana Dobr. miałem ten Chonor odebrać, na ktory żadney ieszcze rezolucyi dać nie mogę tylko taką. ieżeli złoto po złł. 18, lub ruble po złł. 8. albo tęsz Bąkami staremi bo mi nikt w tranzakcyi żadney nie weźmie pisze WWacPan Dobr. do mnie że w Gdańsku złoto po złotych 22. lub 3. ale WacPan Dobr. wiadomy iest, że ia ich nie bendę zmieniał tylko na posah. Dać je muszę, a inaczey iech tęsz odemnie nikt nie weźmie, teras tylko się nie odmienny oddawszy się pamięci pisze się Ad Ctas

WWMMWMCią Pana Uniżony
Sługa
Woyciech Słuchy

Wras z Żoną moią
WJmoc Pani Starościny
do Kog Upadam

D. 21 Maja R. 1765.

1765, 21. V

217

24 Maja 85 z Kalisza.

Jasnie Wielmożna Mcia
Dobrodziko.

Lubo dotąd przedłużoną z wątłony chorobą pierwszey nie odzyskałem Czerstwosci, chcąc iednak, dawnych Upragnień moich, w pełnieniu wiernych dla JWzney Pani usług pierwsze okazać dowody, na dzień Pierwszy Miesiąca przyszłego Czerwca, Zjazdowi z P. Paszkowskim wyznaczony. zjadę, y rzecz w Sposobie naysprawiedliwszym załatwić Starać się będę ażebym w po[illegible]kowey usłudze moiey, o tey JW[illegible] Panią zapewnił prawdzie, Jż iestem z Winnym Uwielbieniem

JWW Pani Dobrodziki
Szczery Sługa y Nay
niższy Podnożek.

JSmogorzewski
B[illegible]

1785, 24. E

218

Jaśnie wielmożna Mcia Dobrodziko.

Zasługiwać się w Respektach JWMPani Dobrodziki dla mnie do
świadczonych jako mam słodkie zawsze pragnienie, tak przez
ufność w tych y żądzę pomnożenia powinnych obowiązków
supplikować odważam się za parobkiem moim Garbow
skim listu tego oddawcą aby Apollonia Dziewka komorni
cy z Zabikowa Corka w Małżeństwo Jemuż pozwolona
była, za którą podobnej okazyi równą z tychże dobr
nietylko deklaruię łatwość ale też echotne do odsług
w wszystkich okkurrencyach oświadczaiąc chęci
rzetelnemi pragnę dowodzić dowodami iż mam chorer
być na wszystkie rozkazy z głębokim respektem

JWMPani Dobrodziki

Dn 22. Januarij 1762.
z Skoraczewa

nayniższym sługą
Starzeński Pzp.

do Potulickiej Teofili?

1762. 22. I

220

Jaśnie Wielmożna
Mościa Dobrodzieyko.

Jedyne dla Nas szczęscie, odbierac wiadomość o czerstwym Zdrowiu y zupełnym ukontentowaniu JWW Panstwa Dobrodzieystwa
A tym Nas bardziey przerazyła niespodziana słabość JW Jmć Pana Kasztellana Dobrodzieia. Ktorą ze Miłosierdzie Boskie raczyło oddalic a do pierwszego przyprowadziło Zdrowia. nieskonczone wyznaiemy Dzięki, y nazawsze prosic nieprzestaniem, by w Czerstwym wiak naydłuższe Lata JWW Panstwo Konserwował.
Jak prętko odebrałem Listy z Poczty teraznieyszey, prosiłem Jmć Pana Starościca y Bilet do Niego pisany oddałem, na ktorą przy podziękowaniu Sam odpisuie, donosząc, Iż na Obligacyią Jmć Pana Generała Komarzewskiego Jmć Pan. Witte Komendant Sam go examinował w początkach Applikacyi Jego
Jchmość Panstwo Strałkowscy iak Dobra tu teysze odiachali, tak ie powrociwszy zastali. Nikt Jm nietradował. Jedno tu Coreczke ma to zostawili w Zbrzeziu Ktorą Francuzka uczyo

Długow na Oryninie siła po Smierci JW Jmć Pana Starosty zostało, chyba w dalszym Czasie dochodzić będziem, bo oniedo w Kancellaryi niema wiadomości, ani też co ciekawego donieść z mieysca tego.

Nayglębszą Oboygu JWW Panstwu Dobrodzieystwu składaiąc Supmissyią, z nam się być na zawsze w nieskończoney Obligacyi

JWW Pani Dobrodzieyski
nayniższy Sługa
X Puski

Datt w Kamieńcu
d 23 Juny 86.

1786, 23. VI

221

Dę 25 Lutego 1785 Zbrzyz

Jasnie Wielmożna Mościa Dobrodziko

Okolicznośći y Interessa gdy mi niepozwalaią Samey uczynic powinnego JWWMę Pani Dobrę Uszanowania y Iey Zarekommendowac się Łasce wiele u mnie Poważaney Znaiąć obowiązek ten; Że za Siestrzencem JWWMę Pani Dobrodziki byłam; y Jestem wiele wdzięczna Temu Imieniowi; choc z Wyrokow Boskich Stan moy teraz odmieniłam; ale przywiązanie moię iest Nigdy nieodmienne y z tych

powodow

wraz z dziecmi moiemi mam miłą powinność oddać się nayszacownieyszey JWWMć Pani Dobrodziki Pamięci pragnąć naczałe życie moie zostawać z naypowinnieyszym respektem y Uszanowaniem

JWWMć Pani Dobrodziki

Kuzyna

Inayniszą Sługą

JM: Strzałkowska

Wraz z mężem moim ktoren poiechał w Dzięcinnych Interesach do Warszawy; do nog upadamy JW Pani Dobrodz

Jeleni parę zywych raczysz JWWM Pani Dobrodzika
kazac przyiąć ktoremi z tych Krajow mam honor
Jey przysłuzyć się

1785, 25.II

Dn 1 Sierpnia 1786 Zbrzyz

Wielmożny Mości Dobrodzieju

List WWMci Pana Dobrz; pisa-
ny do Pana Rasiewicza; m
iałam honor go czytać; W k-
torym Wyczytałam łask W:
WPana Dobrz Wielmy; nad
zasługi Nasze: Za ktore całym
wiekiem naszym, będziem
się starali Wywdzięczać, mu;
Że zas niedola Moich Synut;
Że nie potrafili się zasłużyć
na łaskę tey Pani; ktora na

całe życie ich Uszczęśliwiła by;
przypisuię to nie doli moiey, i-
nadtym nay więcey Ubolewa M: że
JW Pani: Przez niedzyl dużę by-
tności moiey, gdym miała ho-
nor służyć; Niepoznała ich nie-
zdolności, do pozyskania łaski
JW Pani; bo by mi było zrenczny,
odwiść; do Warszawy, Jostatnię
łożyć; ażeby przynaymniey dać
Edukacię ty krzwy: bo posagu
day boże, po tysiency 30: przy-
tak znacznych długach; Sondzyłam
że przynaymniey co wezmę po-
Matce Moi: Ażebym miała zkond

224

dać edukacyę, Tym dwoigu syro-
tom będącym W domu przymnię
i natym zawiedłam się: dosc że zo-
stałam teraz bez żadnego sposobu
ich ratowania: Przytym oddawszy
nas Nieustaiącey łaskie Zostaię

WWMć Pana Dobrą
Życzliwą Siostrą
y nayniższą Sługą
JN. Strzałkowska

Zmiłuy się WWMć P.D. Donieś mi
Czym rozgniewali: te panie ma-
tka Dobrą, nasze: Czy nie płodki
iakę zrobyła moia panna
nanych: gosławska: Lub Pani
kastelanowa Czechowska: Wszak te
sieroty są w renku Pani Można ich

Ukarac Znowu Dorwoiey łaski
przyprascie co oddaię do Wielki
łaski WWPana Dobr: Zostaię

WWMć Pana Dobr
Życzliwą Siostrą
Ynayniszą Sługą
M: Strzałkowska

Wielblonda wystarałam się dla
JW Pani Dobr: którego prowa-
dzy Pan Wyszniewski do pany:
Dopiro się Ucieszo: Zodmiany ła-
ski dla tych Synut JW. Pani, mo
i nieprzyiaciele: ktorzy mi perswa-
ie czynili:

1786, 4. VIII